

SÖKAREN

NR 8

1985 ÅRGÅNG 22

PRIS 15:00 INKL MOMS

Foto Per Frisk.

Ludvig Jönsson, fri kristen tänkare

Av Bertil Falk

Pastor primarius Ludvig Jönsson avled oväntat den 5 augusti, 61 år gammal. Några veckor tidigare hade Bertil Falk intervjuat honom. Intervjun kan kanske ses som litet av hans andliga testamente.

Bertil Falk: Tror Du på Gud?

Ludvig Jönsson: Ja, det gör jag.

Bertil Falk: Men Din gudsbild, hur är den? Den är inte den traditionella, som jag fick lära mig när jag var liten, att Gud är nån pappa däruppe.

Ludvig Jönsson: Den är inte heller den jag fick lära mig när jag var liten. Det har kostat mig åtskilligt av eklut att göra upp med den gudsbilden utan att förlora min tro på Gud. Många har kommit till den punkten där de konsta-

terat: "Det här kan jag inte kontrollera." Och så har de gett allt på båten. Det har varit ett par tillfällen i mitt liv, då detta har varit väldigt nära för mig också. En av dem som räddade mig över till tron var Nathanael Beskow. Jag tycker att det namnet kan det vara roligt att få lämna till tidningen Sökan.

Bertil Falk: Varför?

Ludvig Jönsson: När min tro skakades i grunden, kom jag att läsa Nathanael

Beskows böcker. De hade en gudsbild som inte längre var den här gubben med vitt skägg som är starkare och mäktigare än alla andra och som skulle kunna ordna också mitt liv, om jag bara trodde på honom. Genom påverkan från Nathanael Beskow blev Gud för mig mycket mera liktydig med Livet självt, Livet i dess innersta mening, dess innersta bestämmelse.

— Ett Paulus-ord blev viktigt för mig: "Det är i honom som vi lever och

rör oss och är till." Ja, "honom" och "honom"... Jag menar att man kan inte tala om en gud som en sorts avskild gestalt och få någon mening i att det är i "honom" som vi lever. Men när man säger att Gud är livet självt... precis allting som omger mig, som går tvärs igenom mig, då blir det meningsfullt att säga att jag lever i Gud. Jag står då i någon sorts förhållande till detta, jag får så att säga säga Du till Livet.

— Hela mitt liv blev nu en sorts dialog. I allt jag möter, finns Kärlekens möjlighet invävd. Där finns en energi, som ligger gömd. Och mitt sätt att leva som människa skulle vara att ha ett sådant förhållande till livet att jag hela tiden får vara med om att öppna kärlekens resurser, öppna för de energier som finns i tillvaron.

— Det ledde mig till att livets mening innerst är kärlek, nämligen i betydelsen ömsesidighet, ett ömsesidigt givande och mottagande. Det är det som är livet. Jag kom också att läsa Martin Buber ganska ingående, och det betydde rätt mycket för mig. Jag hade som student läst Søren Kierkegaard, och hela hans existensstänkande stämmer så väl med att detta att vara människa är att stå i relation till livet. Och den centrala livsfrågan blir: "Är livet innerst tomhet? Eller är livet innerst kärleksfullt, så att jag får möta livet som man går in i en öppen famn?" Så kom trosfrågan att se ut för mig. Att tro är att ha tillit, att våga satsa på detta, att våga lita på att vad som än händer mig, så finns inne i det kärlekens möjlighet. Där finns livets energi, och ju mer jag vågar lita på detta, desto mera utlöses det.

Bertil Falk: Jag minns när biskop Robinsons böcker kom ut. Han sa något om att vi inte ska använda ordet Gud på 100 år, och jag har en känsla av att det finns en återklang av det hos Dig. Har Robinson betytt något för Dig?

Ludvig Jönsson: Jag sa inte 100 år. Jag sa 25 år. Han sa kanske 100 år. Jag hade faktiskt inte läst honom, men många människor kände igen Robinson i det jag sa och talade om för mig att "du är väldigt beroende av Robinson". Jag nämnde att Kierkegaard betytt mycket för mig och fortfarande gör det. Jag tror han betydde en hel del för Robinson också. Vi har nog väldigt många gemensamma källor och har kommit att dra samma slutsatser. Senare har jag läst Robinson med en sorts igenkännandets glädje.

Bertil Falk: Du har gått längre än Robinson och föreslagit att vi i stället för Gud under en tid skulle använda begreppet Helheten. Det påminner mig om kashmirisk shaivism och lamaistisk buddhism. Har Du något att säga

på den punkten?

Ludvig Jönsson: Det blev för mig väldigt viktigt att jag kom i kontakt med nyandliga rörelser, som ju är starkt inspirerade österifrån. Jag ser inte alls något fel i att man kan behöva gå vägen över en helt annan tradition, ett annat religiöst system än vårt eget, för att där hitta vad som kanske också finns i vår egen tradition, men som av olika anledningar ligger förborgat, så att de här orden "Gud" och "tro" och "evighet" kan ha blivit så hårt igentrampade att vi inte längre ser vad de står för. Så man kan få gå vägen över en annan tradition och känna igen att detta är ju viktigt också för oss.

— Därmed har jag inte sagt att jag haft några behov att bli buddhist eller övergå till någon annan icke-kristen religion. Somliga har funnit att detta är deras väg, och det finns ju en och annan buddhist och hindu bland oss. Jag tror att all sann andlighet — om den nu har kristet, hinduiskt eller buddhistiskt förtecken — är något för hela mänskligheten gemensamt och att vi har stor anledning att respektera varandras referensramar och lyssna till varandra.

Bertil Falk: Går man till en del kristna mystiker, så har de ju också haft den här helhetsupplevelsen, att allt är en del av Gud. Stämmer det?

Ludvig Jönsson: Absolut. Det är ju mycket typiskt att mystiker, från vilken religion de än kommer, omedelbart känner igen varandra. Sen tror jag att helheten som ett alternativt namn för Gud har att göra med den splittring och specialisering som vi i det industrialiserade västerlandet har kommit att leva med. Vi har en massa yrkesfack: tekniker, ekonomer, medicinare, beteendevetare, politiker, organisatörer — var och en av dessa talar sitt språk och lever sitt liv på något sätt i en sektor. Om väldigt existentiella mänskliga problem kan en tekniker säga: "Jag ser det ur teknisk synpunkt, för jag är ju tekniker." Man har inte ett språk och inte en symbolvärld att relatera hela sitt liv till. Vi blir specialister. Politiker har blivit det. Teologer, präster, journalister har alla sitt fack.

— Det ligger i begreppet Gud, menar jag, att Gud är i sig sammanfattningen av hela vår tillvaro. Till Gud är allt relaterat, från det minsta till det största. Men det är en annan Gud än gubben i höjden. Så länge som vi talar om honom som Gud i höjden, sitter han där som någon sorts Khomeiny som ska bestämma. Men helheten i betydelsen sammanfattningen av själva meningen i tillvaron måste man kunna tänka sig på ett annat sätt. Därför tror jag att det vore nyttigt att släppa begreppet Gud, eftersom det är så förenat

med detta ansikte med vitt skägg. Om vi vågar använda de här mera abstrakta orden Helheten eller Tillvaron eller Livet Självt eller Kärleken, så skulle vi börja skymta helt andra konturer hos det gudomliga.

Bertil Falk: Skulle Gud då kunna tänkas vara universum i sig, innefattande vad alla har gjort, gör och kommer att göra?

Ludvig Jönsson: Just det. Det är precis åt det hållet jag nu upplever Guds verklighet. Det blir egentligen en alldeles oerhörd verklighet.

Bertil Falk: Närmar sig inte detta också den moderna fysikens framväxande världsbild?

Ludvig Jönsson: Visst. Det intressanta som vi upplever i dessa dagar är att det ofta är fysikerna som är mest intresserade av det andliga livets villkor och verklighet. Det ska vi inte dra några växlar på och säga att därmed är det bevisat att det andliga är en verklighet, men det är en antydning om att vi har levt i en värld där endast det mätbara och logiskt bevisbara har fått erkännas som riktigt verkligt och att vi börjat komma ur detta nu.

Bertil Falk: Du har sagt något mycket anslående som jag reagerat starkt på. Du har sagt att Jahve är "Jag är", och det påminner väldigt mycket om den kashmiriska Shiva-kulten.

Ludvig Jönsson: Jag säger inte detta, utan det är exakt vad som står i Första Mosebok. Det hebreiska gudsnamnet har ju aldrig uttalats i den hebreiska traditionen. När man kom till bokstäverna JHVH, sa man i stället "adonai", som betyder Herren. Guds namn fick man inte uttala. Men Bibeln antyder att innebörden i ordet är "Jag är". Det går igen i en del Jesus-ord. Det finns sju "Jag är"-ställen. "Jag är livets brunn." "Jag är det sanna vinträdet." "Jag är den gode herden." Etc. De orden var — det är man ganska överens om — väldigt chockerande för judarna, just därför att han tog orden "jag är" i sin mun. De fick ju inte sägas.

Bertil Falk: Moses var en reformator. Jesus var det i högsta grad. Sen kom då Paulus, Luther med flera. Det som Robinson och Du nu kommer med, kan man kalla det för en ny reformation?

Ludvig Jönsson: Man kan aldrig bestämma sig för att bli en reformator. Vad var det som startade Luthers reformation? Jo, det var något som skedde i en klostercell, där en skuldtyngd munk låg på knä och slog sina knogar blodiga mot muren och sa min skuld, min skuld, min stora skuld, hur ska jag bli fri från den? Det var ur den upplevelsen i en ensam liten människas uppgörelse med sitt eget liv som det av outgrundlig anledning kom att

utgå en reformation.

— Det enda man kan göra, menar jag, är att så ärligt som det över huvud taget är möjligt arbeta med livsfrågorna och vara sann mot sig själv och sann mot det man har mött i livet. Om det sedan utgår nydanande krafter ur den processen, ja, då är det en följdverkan som man aldrig själv kan bestämma sig för. Att jag skulle vara någon sorts reformator, nej. . .

Bertil Falk: Du har nu hållit på så länge att man börjar se effekter. Och det är ju något nytt som växer fram, en ny tolkning av evangeliet i alla fall med utgångspunkt från vår tids erfarenheter. Ligger det inte något i det? Har jag fel?

Ludvig Jönsson: Jag är nästan den som sämst kan bedöma det. På något sätt känner jag mig hela tiden i en sorts smältdegel. När jag skriver en predikan, känner jag mig ganska ofta som världens olyckligaste människa. Man känner sig så fruktansvärt avklädd och oförmögen att komma åt vad det gäller, så det känns nästan varje gång som om jag inte har någonting att säga. Det dröjde länge innan jag förstod att detta är en upplevelse som hör till processen. Man sitter alltså inte på lördagen och tänker: ”Hur ska jag bli den store reformatorn?” I stället blir man tacksam för varje droppe som hittar ner i ens tomma skål. Jag går inte med några föreställningar om att det jag har gjort under de här åren är något som sen ska få följdverkningar efter mig i någon sorts rörelse eller så, utan det gäller att vara trogen det ögonblick som är.

Bertil Falk: För Dig är detta en inomkyrklig process, något som händer inom den svenska statskyrkan?

Ludvig Jönsson: Ja, men samtidigt har jag aldrig kunnat se min verksamhet som en del av en organisation som jag vill ska vara framgångsrik, utan det här med att vara präst och vara kristen handlar mycket mera om att vara en riktig människa så att säga. Det är ganska ointressant för mig om människor kommer och säger till mig att de är kristna eller troende eller icke-troende eller ateister eller vad som helst — därför att poängen är att vara människa i trohet mot det som är människans resurser.

Bertil Falk: Viktigt för många människor är frågan vad som händer efter döden. Du har sagt något om att det inte blir ett återseende av vänner och släktingar. Nu finns det en del forskning på det här området, och det tycks vara så att människor i nära-dödenupplevelser möter både släktingar och vänner och Jesus och ljus eller något som representerar den religion de tillhör.

Ludvig Jönsson: Ja, jag skulle nog inte

uttrycka mig i dag så som jag gjorde för tio år sedan. Men jag vet mycket väl vad jag då försökte säga. Det var att vi den här sekulariserade världen, som vi lever i, har blivit så fattiga på uttrycksformer för vad som är en intuitiv kunskap eller känsla som vi har. När man möter människor som står inför dödens gräns, eller som mist någon anhörig, vad är det då de frågar om? Jo, ”ska vi få se varandra igen på andra sidan?” Det vill säga: är det eviga livet någon sorts tomtebollock, som har sin yttersta garant i livet efter döden, så att även om lyckan brister här, så står på andra sidan den lilla stugan och väntar med hela familjen i bilen och allt det där?

— Jag menade den gången att man lätt tappat bort hela det kosmiska perspektivet på det eviga livet och gör det till en sorts familjefråga. ”Kan jag inte tro att jag får se mina döda anhöriga på den andra sidan, så tror jag inte alls på det eviga livet.” Egentligen tror jag att Bibeln och religion över huvud taget betraktar det eviga livet som en sorts fullbordning av det som i små former skymtade för oss här. Kärleken i familjen är en skärva som speglar den stora kosmiska kärleken. Då ska vi vara klara över att mitt livs mål inte är att till varje pris få ha min lilla stuga i behåll på andra sidan med de människor, som jag varlycklig med, utan målet är att se att vår tomtebollock här i bästa fall är just en skärva som speglar det som är hela tillvarons mening, samt att det eviga livet handlar om att vilja gå upp i det som är nya världar. . .

— Men jag har läst en hel del om den forskning som bedrivits kring nära-dödenupplevelser, och man kan vända på det här perspektivet och säga att de återseenden på andra sidan som kanske är antydning i människors erfarenheter och i teorier om det här, de återseenden av en så oerhörd dimension att de liksom i sig sammanfattar hela den nya tidsåldern och det som ligger i ordet evighet. Så jag vill inte säga att det ena utesluter det andra.

— Jag menar att när Gud och himmel och evighet fallit bort ur vår verklighetsbild — och det har de gjort under detta århundrade för väldigt många människor — så har vi kvar familjen. Det blev delvis en väldigt stor påfrestning på familjen, därför att den skulle ju plötsligt representera hela paradiset och himmelen, och där skulle jag kunna få den totala förståelsen och förståelsen, och vi avkrävde varandra just en sorts gudomlighet. Familjen blev en sorts avgud för oss. Det blev den enda formen där vi kunde se vårt liv fullbordat. Därför menar jag att vi behöver en mycket rikare uppsättning av symbo-

ler och sammanhang för att ge rättvisa åt att människolivet egentligen är bestämt att fullkomnas i en värld som är bortom tid och rum.

Bertil Falk: Nu finns det ju också andra eskatologiska uppfattningar, som kanske i dag är vanligare i frikyrkorna än i svenska kyrkan — jag tänker på det här med harpoklang i paradiset och pinobänkar i helvetet. Finns helvetet? Det finns ju med i Bibeln, och många människor plågas av tanken på det än i dag. **Ludvig Jönsson:** O ja. Jag tillhör inte alls dessa som säger att helvetet behöver vi inte tro på, eftersom vi nuförtiden är så upplysta att vi lämnat det där bakom oss. För det finns en upplevelse, som många, kanske alla människor på något sätt någon gång har snuddat vid. . . att vara utestängd, där alla relationer är kapade. Jag ropar och min tro får inget svar. Jag sträcker mina händer, men når inte till någon. Jag är relationslös. Det tror jag är helvetet. För liv är just relation, det är gemenskap. Där man är utstött — det är helvetet. Jag tror att det är just den upplevelsen som gör att människor inte orkar leva.

Bertil Falk: Du menar då att den icke självvalda ensamheten skulle representera helvetet.

Ludvig Jönsson: Det finns ju en skapande ensamhet också, men det är inte den jag talar om, utan det är just övergivenheten eller upplevelsen att ha missat sitt livs bestämmande — den upplevelsen är mycket djupt mänsklig, och jag tror att det är precis det som Jesus talar om. Att stå vid sitt livs yttersta gräns och där drabbas av upplevelsen att vara totalt övergiven, att vara utanför sitt livs bestämmande — det tror jag är precis helvetet. Sedan kan vi aldrig tala om helvetet för några andra än oss själva. Vi kan inte tala om ”dom”, att ”det är dom som kommer till helvetet”. Så snart vi börjat tala om ett annat helvete än vårt eget, talar vi om saker som vi inte har rätt till.

Bertil Falk: Helvetet kan alltså vara olika för olika människor?

Ludvig Jönsson: Javisst. Men jag tror det vore fel att stryka hela begreppet helvetet. För jag vet att det är en realitet. Det är min egen existens, mitt eget liv, det gäller, att livet alltid har en risk med sig.

Bertil Falk: I påskas hände något spännande i England. En anglikansk biskop sa i en predikan, att det inte finns något bevis för att Jesus uppstod från de döda. Jag frågar Dig: Uppstod Jesus från de döda? Tror Du på det? Var det en äkta uppståndelse, eller var Jesus, som vissa frimurare tror, bara skendöd? Detta är en viktig fråga för många människor, som anser att kristendomen står och faller med att Jesus dog

för våra synders skull och uppstod igen ifrån de döda.

Ludvig Jönsson: Jag tror att här skedde ett ingrepp i det orsaksmönster som vi i allmänhet tolkar livet i. Vi ska komma ihåg att det aldrig är hela tillvaron som vi kan tolka i det mönstret. Att hela tillvaron kan förstås genom intellektuell kunskap var en övertro som gavs oss under upplysningstiden på 1700-talet och som sedan mer och mer har vunnit en sorts självklar ställning här. Jag tror inte att det är så. Jag tror att mycket kan tolkas och beskrivas i de mönstren men att det också finns stora delar av tillvaron som aldrig låter sig tolkas på det viset.

— Kärleken mellan man och kvinna är ju en sån här bit. Det är fullständigt ointressant för två människor, som är förälskade i varandra, om det kommer en aldrig så världsberömd psykolog eller fysiker eller medicinare och säger: ”Nu ska vi rita upp formeln här för vad det egentligen är som sker.” De förälskade säger: ”Det var ju kul att höra, men det svarar inte alls mot den verklighet som vi lever i, för den måste vi få tolka i symboliskt språk, i poetiskt språk, ”min älskling du är som en ros” och så vidare.

— På samma sätt menar jag att det finns delar av tillvaron som inte låter sig fångas in. Jag tror att det som skedde med Jesus, som var död, var ett brott i orsakskedjan, kanske någonting sånt som man på naturvetenskapligt språk har kallat mutationer. Här skedde något, en genombrytning av tids- och rumskategori. Jag tror inte ett ögonblick på att Jesus var skendöd och att man skall förklara hans uppståndelse på det sättet.

Bertil Falk: Du tror på uppståndelsen från de döda?

Ludvig Jönsson: Ja, och det har att göra med att det som sker efter korsfästelsen blir alldeles obegripligt för mig om man inte får räkna med att där faktiskt hände någonting. Men vi måste akta oss för, menar jag, att materialisera det som skedde på ett sådant sätt att vi säger jo, han låg död i graven och så tidigt, tidigt på söndagsmorgonen kvicknade liket till, och han skakade på sig och tyckte det var kallt och ruggigt i graven och klädde av sig bindlarna och knuffade undan stenen, och så knalade han ut. Jag menar att ett sånt här mirakel — vad är det med det? En sensation, inte mer.

— Det som sker är att denne Jesus övergår från en existensform till en annan, men till en existensform som inte är helt skild ifrån den Jesus som hade gått omkring i en kropp, som hade ett ansikte som såg ut på ett visst sätt, hade fingeravtryck som var helt unika

o s v. Den nya existensformen är som en människa som kan gå genom stängda dörrar, som är icke igenkänd av dem på Emmausvägen eller vid Genesarets strand, men samtidigt blir igenkänd. Så han är liksom frigjord, lösgjord ifrån den jordiska, kroppsliga existensen, men samtidigt existerar han förvisso. . .

Bertil Falk: Han är ju så påtaglig att Thomas kan sticka in handen i såret.

Ludvig Jönsson: Jag ska erkänna att det är en text som jag har svårt att förstå mig på. Jag kan hänga med så långt att han kom genom stängda dörrar och att de såg honom. Jag tror att detta är besläktat med det som vi har upplevt genom alla tider i form av spökerier.

Bertil Falk: Du menar att mekanismen är likadan?

Ludvig Jönsson: Ja. Här är någonting som i princip är besläktat med det. Jag tror inte att man kan säga att detta bara är spökerier och inget mer. Det finns i alla kulturer, vittnesbörd från människor i alla möjliga sammanhang. Jag tror alltså att en människa existerar mellan sin födelsedag och sin dödsdag i sin fysiska kropp. Men detta mönster som jag utgör — jag är ju inte bara en hudsäck som man stoppat ned en del saker i — det mönstret finns inpräglad i tillvaron och det kan materialisera sig i nya former. Det var det som hände med Jesus, alltså.

— Jag tycker att det är så befängt om man i namn av vetenskapen eller förnuftet säger att ”det är ju löjligt, sånt händer inte”. Tillvaron är outrannsaklig, och det finns någonting inom en som intuitivt säger att detta mycket väl kan vara sant, fast jag kan inte ordna in det i mitt logiska orsak och verkanmönster. Men den dag kan mycket väl komma när man genomskådar hur det hänger ihop.

— Jag menar alltså att om ingenting hände, blir det som skedde efter korsfästelsen alldeles obegripligt. Det blir obegripligt att dessa människor som så att säga satsat på fel häst och trott att denne avrättade Jesus var räddaren, femtio dagar efter det att han blivit lagd i en grav samstämmigt träder fram och säger: ”Han lever!” Och de är beredda att gå i döden för detta. Hundra år senare är denna upplevelse planterad i hela Medelhavsbacken. Detta fenomen blir för mig alldeles obegripligt, om man inte säger att det var nånting som hände här, nånting som kan kännas igen av människan i hennes djup.

Bertil Falk: Johannes Aagaard menar att det sker en hinduisering av västerlandet och att en gnostisk kristendom växer fram här. Det ligger kanske något i det. Nu har ju teologerna alltid

Ludvig Jönsson prästvigdes i Lund 1950 och var under 50-talet studentpräst i Stockholm. Under 60- och 70-talet drev han ett institut för arbetsetiska frågor, Stiftelsen Arbetsetik. I början av 70-talet ansvarade han för Sveriges Radios brevlåda i samlevnadsfrågor, ”Någon att tala med”. 1980 blev han pastor primarius i Storkyrkan i Stockholm.

Ludvig Jönsson var en självständigt tänkande, kontroversiell präst. Hans uttalanden ogillades av åtskilliga bekvämare av en mer traditionell kristendom. 1983 utkom på Norma Bokförlag i Borås en bok av fil.lic. Gustaf Lundgren med titeln ”Den nya religionen”, där det hävdas att Ludvig Jönssons tro egentligen inte är kristendom, utan i stället en ny religion.

förnekade att reinkarnationstanken funnits inom kristendomen. Så vitt jag förstår rensades den bort vid ett kyrkomöte någon gång. Dessförinnan fanns föreställningen faktiskt hos vissa gnostiker.

Ludvig Jönsson: Visst.

Bertil Falk: Hur ska man ställa sig till detta?

Ludvig Jönsson: Flera av kyrkofäderna tog tidigt avstånd från reinkarnationstanken, och den linjen segrade. Just i de mera gnostiskt färgade riktningarna har den funnits med.

Bertil Falk: Och nu håller den på att tränga in, tycker jag, bland de kristna.

Ludvig Jönsson: Ja, den sprider sig som en löpeld.

Bertil Falk: Är det förenligt med den tro man har på livet efter döden?

Ludvig Jönsson: Det beror lite på vilken reinkarnationslära vi talar om. Man kan lägga tyngdpunkten på rening och försoning: jag har gjort saker i mitt liv som varit fel, men detta får jag reparera i kommande liv. Läger man accenten på detta, då måste man nog från kristen synpunkt säga att en sådan gärningslära står evangeliet främmande för. I stället måste man väldigt starkt betona att i den här orsakskedjan — att ond handling så att säga kräver sin reparation — finns det en annan kraft som bryter igenom, den som vi på kristen språk kallar Nåd. Den befrielsen är något som i stor utsträckning missas i hinduismen. På grund av det — inte så mycket på grund av reinkarnationstron — hamnar man där i en sorts hopplöshet. ”Jag är dömd att leva detta livet på det här sättet.” Det blir en brist på social förnyelsekraft.

Bertil Falk: Jag förstod vad Du menar. Denna brist finns där, men jag har bott

"Kyrkan bör ge upp sin monopolställning."

mycket i Indien, och det finns också en annan sida av den här saken — raka motsatsen: "Jag kan själv göra något i denna inkarnation, för det beror på gärningarna här och nu hur jag får leva i nästa liv. Där finns både/och.

Ludvig Jönsson: Jag tror att ett av skälen till att reinkarnationsläran nu griper omkring sig är att den kristna försoningsläran blivit alltmer obegriplig. Detta med Guds son, som dör på korset för att försona Gud så att han inte straffar mänskligheten, det är ju en föreställningsvärld som är alldeles främmande för människor idag.

— Jag tycker det är rätt olyckligt att kyrkan i sin förkunnelse så väldigt mycket sitter fast i det här straff- och reningsmönstret. Just för att detta har blivit en så sluten värld, har reinkarnationstanken kommit att öppna för en sorts befrielse. "Jag klarar ju inte ut mitt liv om jag inte får räkna med en fortsättning på andra sidan, där sånt som förfelades här kan ställas till rätta." Den andra orsaken till att jag tror att reinkarnationstanken finns nu är att vi i västerlandet hamnat i en atomistisk människosyn, det vill säga tron att livet börjar den dag jag föds och slutar den dag jag dör.

— Mellan dessa båda gränspunkter ska hela livets mening läggas, jag ska få ut allt av lycka och framgång där, och lyckas jag inte med det, så är allt förfelat. Det är ju bland annat mycket ekologiskt att säga att man inte kommer ur någonting och inte går till någonting. Jag tror inte att människor orkar leva med den förutsättningen hur länge som helst. Då kommer reinkarnationstanken och öppnar ett perspektiv både bakåt och framåt: jag kommer ur ett sammanhang, och jag går till ett sammanhang. Jag förstår väldigt väl att detta är mycket attraktivt . . .

Bertil Falk: Vad tror du själv?

Ludvig Jönsson: Ja, inte minst reinkarnationstanken har fått mig att tänka mycket över både preexistens och postexistens. Jag är ju inte bara något som blev till 1923. Det som blev till då och fanns inbyggt i mina arvsanlag, kom inte bara från mina föräldrar, utan här finns mycket av sammanhang invävt och inplantat och som heller inte är slut när jag dör. Detta går ju vidare och plantas in i nya sammanhang. Jag tänker ofta på en fråga som mina barn ibland ställde när de var i 4-5-årsåldern eller när man berättade för dem om saker som hände innan de var födda. De sa: "Var var jag då?" Då svarade man ju att "då fanns inte du". Detta var nästan omöjligt att få dem att förstå. Att dom inte mindes, det var liksom en annan sak, men att dom inte fanns . . .

— Då säger man med ytlig psykologi

att människan inte kan tänka bort sin egen existens. Men jag är alldeles säker på att barnet tvärtom tors uttrycka det sammanhang som man har med sig.

— Jag tror att spiritualisterna, den äkta spiritualismen, är det här på spåret. Att kunna kolla upp det som inte bara finns som inbillning utan som en realitet. Nära mig lever också de som är på den andra sidan.

Bertil Falk: Vi kanske skulle ta upp frågan om själen också?

Ludvig Jönsson: Det är inga små frågor det här!

Bertil Falk: Kristendomen och hinduismen delar ju uppfattningen att själen är odödlig. Buddhismen anser att själen finns, men att den liksom kroppen är förgänglig. Hur är det med själen? Är den odödlig?

Ludvig Jönsson: Jag tror på en odödlig själ. Det är inte alldeles entydigt i de kristna dokumenten att man ska göra det, men för mig är det riktiga sättet att beskriva verkligheten att säga att den här människan inte bara är en kombination av soma och psyke, utan att här finns något som är mitt jag och att detta jag sitter i själen, men att den dag när min kropp faller sönder, då lämnar själen denna kropp och tar sin boning i en ny kropp.

— Detta tycker jag står i god överensstämmelse med Nya Testamentet. Där finns de här tankarna ganska väl utvecklade i Första Korintierbrevet, femton, naturligtvis i former som vi inte riktigt kan ta till oss, men där Paulus talar om själen som tar sin boning i vår härlighets kropp. Där har man ett nära samband med berättelsen om Jesu uppståndelse, att den gamla kroppen faktiskt har dött och blivit begravnen, men en ny kropp har uppstått, som är på en gång relaterad till den gamla men samtidigt har sprängt alla gränser på något sätt och fortfarande är en kropp, men bortom tid och rum.

Bertil Falk: Har du varit med om något heligt i ditt liv?

Ludvig Jönsson: Många som har fött barn säger: "Det var en helig stund i mitt liv, när barnet las i min famn." Inför det lilla hjälplösa människolivet känner man det heliga.

— Jag fick ett intressant vittnesbörd om detta i Uppsala, då en holländare på en konferens berättade om experiment med nya gudstjänstformer. Man har tagit bort allt högtidligt, klätt av prästerna deras högtidliga kläder, använder vanligt bröd i nattvarden och låter små barn — inte prästen — gå omkring och dela ut nattvardsskorpan. Varför? Jo, barnet är den enda människa som riktigt vet vad det är att leva genom att ta emot. Så det är bara bar-

net som är värdigt att ge brödet.

Bertil Falk: Ett möte i Storkyrkan kritiserades för att det sprang omkring barn i bänkarna. Måste det vara så tyst i kyrkan?

Ludvig Jönsson: Det tycker jag inte. Visst har vi blivit kritiserade. Vi sa: "Alla som är seriösa sökare efter svaren på livsfrågorna är välkomna. Vi tänker inte förkunna någon given sanning, utan vi vill lyssna på er. Vet ni något om parapsykologi, så är vi intresserade av det. Vet ni något om spiritualism, o s v.

— Det blev ett hejdundrans liv om det här. Folk kom med sina barn och gamlingar, och vi sa att "de som vill prata om det kan samlas i det hörnet", och hela kyrkan surrade av liv. Jag tyckte det var härligt!

— Vi ser dagligen i denna kyrka, inte minst sommardag, turistgrupper i oändlighet komma. De får i sig hela den svenska krigshistorien. Varför då inte släppa in allvarliga sökare också?

Bertil Falk: Slutligen: är det något som du tycker att jag har glömt fråga om eller som du tycker är särskilt viktigt.

Ludvig Jönsson: Jag tror att något av det mest angelägna för oss i kyrkan i dag är att våga ge upp monopolställningen och äntligen inse att vi lever i en pluralistisk värld och att vi inte alls behöver var ute och försvara Sanningen med stort S. Om vi vittnar om livet och dess innersta sanning, då behöver vi inte alls försvara det eller skaffa det någon monopolställning.

— Vi kan gärna få möta andra åskådningar, och är det så att vi inte har fått kläm på sanningen, då är det rätt bra att vi avslöjas. Det är i dialog med andra som jag tror att man finner sin egen identitet. Varje tro måste hela tiden kunna konfronteras med annan tro, och det är i den dialogen som man finner det som är omistligt för en själv och också kan förmedla det utan att ockupera andra människor med det som är ens sanning.

Bertil Falk: Har Sökaren någon sorts funktion i det här?

Ludvig Jönsson: Jag tycker Sökaren är en av de bättre tidningar som finns.

Jag ger inte mycket för en man som inte är klokare i dag än han var i går

Abraham Lincoln

(när man en gång förebrådde honom att han hade ändrat åsikt)

UDSTILLINGEN FOR DIG !

- ★ **Holistiske centre**
med filosofi, healing og forståelse af menneskets sind.
- ★ **Astrologi**
Computerprogrammer, personlige horoskoper samt undervisning.
- ★ **Åndelige retninger**
Teosofi, Steiner og Martinus.
- ★ **Yoga-filofofi og meditation**
lige fra danske yogalæreres sammenslutning til Raja Yoga.
- ★ **Ny tids musik**
På bånd og plader til at lytte til – på scenen til at opleve.
- ★ **Integreret medicin**
Læger og naturlæger arbejder sammen.

- ★ **Foredrag** – hver time.
- ★ **Workshops** – hver anden time.
- ★ **Scene** – hele dagen dans, Tai Chi m.m.

- ★ **Nye helbredelsesmetoder**
Kinesiologi, jordstråling, zoneterapi, akupunktur, blomstermedicin, homøopati, vacuumbehandling og healing under mange former.
- ★ **Sund kost**
Vegetarisme, veganisme, makrobiotik, indisk mad og naturprodukter. Demonstrationer, opskrifter, foredrag og information.
- ★ **Nye bøger**
Bøger, bøger og atter bøger fra Strubes, Borgen og mange andre.
- ★ **Ny tids tænkning og levevis**
Ny økonomi – ny praktik, pyramideenergi, miljø og helhedsforståelse.

8.-9.-10.NOVEMBER
KB-HALLEN
KL. 10-19

KB-HALLEN, Peter Bangsvej 147, København, bus 1/S - tog
NYT ASPEKT, Nørrebrogade 66C, 2200 Kbh. N., 01-376063

David Bohm, New Age- fysiker

Professor Bohms tankar kan komma att få stor betydelse i framtiden. Idag är han för radikal för att få allmänt erkännande.

David Bohm föddes 1917 som son till en judisk möbelhandlare i Pennsylvania, USA. Det fanns ingen vetenskapsman i släkten, och fadern önskade att David skulle följa i hans egna spår och småningom ta över affären och tjäna pengar. Men David kände en dragning till naturvetenskap och började studera fysik. Han blev elev till den berömde Robert Oppenheimer vid Kalifornien-universitetet, där han avlade sin fil.doktorsexamen. Under andra världskriget arbetade han på Manhattanprojektet, som konstruerade atombomben.

Bohm var högt begåvad, och 1947 blev han utnämnd till biträdande professor vid Princetonuniversitetet i New Jersey. 1951 utgav han sin första bok, *Quantum Theory* (Prentice Hall) som prisades av Einstein för att den gjorde ett svårfattligt område av fysiken begripligt och som blivit klassisk. Men under McCarthy-tiden bröt Bohm upp från sitt hemland USA. Som tidigare kollega till Robert Oppenheimer drogs han in i undersökningarna om o-amerikansk verksamhet, och eftersom han tydligen inte ville vittna mot vännerna, lämnade han USA och tog under fyra år sin tillflykt till Sao Paulo-universitetet i Brasilien. Sedan begav han sig till Israel, där han stannade i två år. 1957 kom han till Bristol-universitetet i England, och slutligen, 1961, blev han professor i teoretisk fysik vid London-universitetets Birkbeck College, där han fortfarande är verksam.

Vid 67 års ålder är David Bohm en berömd teoretisk fysiker. Berömmel-

sen vilar inte minst på hans bok *Wholeness and the Implicate Order* (Routledge 1980) där han beskriver sin vision av världssalltet som en helhet. Den boken har gjort ett starkt intryck på flera vetenskapsmän och intellektuella. Många av de nya idéer som nu sprids över världen om släktskapet mellan modern naturvetenskap och urgammal mysticism, har uppkommit genom impulser från David Bohms tankar.

Världen måste numera uppfattas som en helhet och inte bara som en samling separata delar, menar Bohm. Det finns myriader av skilda ting i världen, men det kan visas att det inte går att föreställa sig dem som separata företeelser, helt begränsade till ett enda mindre område. Alla ting tycks ingå som delar i en stor obruten helhet, där allting egentligen flyter och blandas samman med allting annat, liksom rörelserna i en flytande vattenström. På samma sätt som vågorna inte kan existera skilda från havet, kan inte de delar som världen består av existera skilda från det hela.

Helhetens delar förbinds inte med varandra på ett mekaniskt sätt som delarna i en maskin, utan förbindelsen är organisk, vilket innebär att delarna utvecklas i det hela sammanhang — de står i förbindelse med varandra och med helheten på liknande sätt som de skilda organen i människokroppen.

Vetenskapen har länge trott att de individuella delarna kommer slumpmässigt tillsammans och bildar den observerbara helheten. Men David Bohm menar tvärtom att det är helheten som i

verkligheten organiserar delarna, vilka får sin form, funktion och sina egenskaper utifrån helhetens behov, samtidigt som varje del har ett visst begränsat oberoende, en viss begränsad frihet. Varje enskilt ting har också en viss stabilitet, men till slut bryter det samman och återgår till den helhet varur det kommer.

Även observatören och det observerade hänger intimt samman. De är inte skilda från varandra, utan utgör ett totalt sammanhang.

Ett viktigt begrepp hos David Bohm är *implicate order*, som betyder ungefär inbyggd ordning. Det syftar på ett osynligt, meningsfullt mönster hos naturen, varur vår erfarenhetsvärld — som Bohm kallar *explicit order*, eller synlig ordning — uppstår.

Det råder alltså en meningsfull och sammanhängande ordning i universum — och varje mindre ordning är en del av en större ordning, ett större mönster.

Ser man sig omkring i naturen, finner man där komplexa former och system som inte enbart kan förklaras som följd av det naturliga urvalet i en kamp för tillvaron, anser David Bohm. Det finns i de olika formernas tillblivelse ett otroligt skapande. Materiens mångfaldiga former är med andra ord följden av ett intelligent nyskapande och återskapande. Naturen är därför levande från de största till de allra minsta formerna. Bohm menar att begreppet levande här även omfattar det molekylära, det atomära och det subatomära tillståndet, något som får anses

"I naturen finner man utvecklade och komplexa former som inte kan förklaras bara genom naturligt urval."

vara en mycket radikal åsikt. Han menar också att naturen i alla dess former hypersnabbt växlar mellan de två extrema tillstånd han kallar *implicit* och *explicit order*, dvs inbyggd och synlig form.

En modell som Bohm ofta använder för att förklara hur universum med sin inbyggda ordning fungerar är hologrammet. I ett hologram innehåller varje liten del av ett föremål en fullständig kopia av hela bilden av föremålet. Vidare är bilden dold för en betraktare som tittar på den i vanligt ljus. Med hjälp av det koherenta ljuset från en laser kan en verklig, nästan tredimensionell bild av föremålet erhållas. Informationen går med andra ord från det implicita till det explicita!

David Bohm understryker att den moderna fysiken bär fram många filosofiska frågor som är svåra att besvara. Redan på 20-talet insåg till exempel många fysiker att kvantmekaniken i verkligheten medförde någon form av holistisk världsbild. Men det var knappast någon som tänkte särskilt mycket på detta, eftersom fysikerna hela tiden fått lära sig att filosofi är bortkastad tid och att man i stället bör sysselsätta sig med det som är mätbart och förnuftigt! Som följd av den inställningen har fysikundervisningen degenererat, menar Bohm. Fysiken har blivit mekanisk, vilket är att beklaga. Studenterna ges bara ekvationer och får veta att "detta är kvantmekanik". Nästa generation fysiker kommer att skriva böcker på denna livlösa grund — klagar Bohm — och glömmer de viktiga filosofiska frågor som kvantmekaniken i verkligheten ger upphov till.

Men David Bohm lägger till att en holistisk syn på verkligheten dock inte kan förklara allt. Holismen som sådan är enbart en modell. Problemet är ju att modeller är tankar, och gamla tankar kan hindra oss från nya, friska tankar. Ingen modell överensstämmer med hela universum, eftersom det enda som överensstämmer med hela universum är hela universum. Ingen mänsklig tanke kan fatta det hela, eftersom tankar bara är små delar, inte det hela. Så vi bör använda varje modell enbart där den är användbar och ersätta den — utan beklagande — när den inte längre kan användas, förklarar David Bohm.

Kommer den nya holistiska synen på verkligheten att påverka oss?

Ja, varje kultur påverkas av sina metafysiska idéer, till exempel om hur världen är inrättad, svarar Bohm. Så småningom kommer det holistiska synsättet att genomtränga vår kultur. Men det dröjer. Innan det kan ske,

måste den holistiska modellen av världen också genomtränga exempelvis biologin, där mekanistiska modeller fortfarande är fast förankrade. Men Bohm tvivlar inte på att vi kommer att få se ett helt annat samhälle, när människor slutar att tänka att allting är skilt från varannat och fungerar automatiskt.

SM

Artikeln har vetenskapligt granskats av professor Jens A. Tellefsen vid KTH.

Källor: En intervju med David Bohm i New Age, juni 1985, gjord av Robert Anton Wilson; en intervju med Bohm, gjord av Don Factor, i en redogörelse för Human Unity-konferensen i Coventry 1983; samt en artikel om Bohm i New Scientist, 11 november 1982, gjord av Robert Temple.

Posten

Posten tar tydligen inte sina serviceuppgifter i samhället med något ideellt ansvar. Vi stackare som utger tidskrifter, vilka enligt monopolföretaget Posten bör skickas som posttidningar, vilket är billigast, måste själva sortera våra försändelser. De skall inlämnas till utgivningspostkontoret exakt sorterade efter postnummer, buntade efter orter och inlagda i säckar till brevområdena. Det sorteringsarbete som man tycker är Postens uppgift, skall Postens kunder utföra. (Annars får ni betala mycket mer, hotar Posten.) Posten vill vara ett affärsdrivande monopolföretag (vars verksamhet skall gå ihop ekonomiskt). Det är en olycklig kombination. Affärsdrivande verk, det är okej — men då får det inte vara gynnat av monopolställning. Monopol är också okej — men då får det inte drivas med affärsmetoder, utan måste vara samhällstjänande.

Nu är det väl bara en tidsfråga innan Posten kräver uppsättning av postlådor utanför varje hus, och i varje trappuppgång, där postmottagarna själva får hämta sina försändelser — samt ev. ett erbjudande att mot extra avgift få breven direkt i brevlådan.

Man har en bestämd känsla av att Posten inte riktigt gillar det här med sortering och utdelning av post. Om det är så, då är det väl bara att säga till — saken går säkert att ordna på något sätt. Det gäller bara att ta bort monopollet.

Unna dig att läsa nr 3 = höstnumret av UTAN GRÄNS. 68 sidor med unikt text- och bildmaterial. Tema: *Uråldrig kunskap och modern forskning som bekräftar att*

livet går vidare

Bland artikelförfattarna kan nämnas Anna-Lisa Helle, Gert Kaffa, Bertil Persson, Claude Thorlin och Sven-Arne Silve.

Sänd in namn och adress (åberopa Sökaren) eller nedanst. kupong, så får du numret för 10 kr portofritt.

Namn

Adress

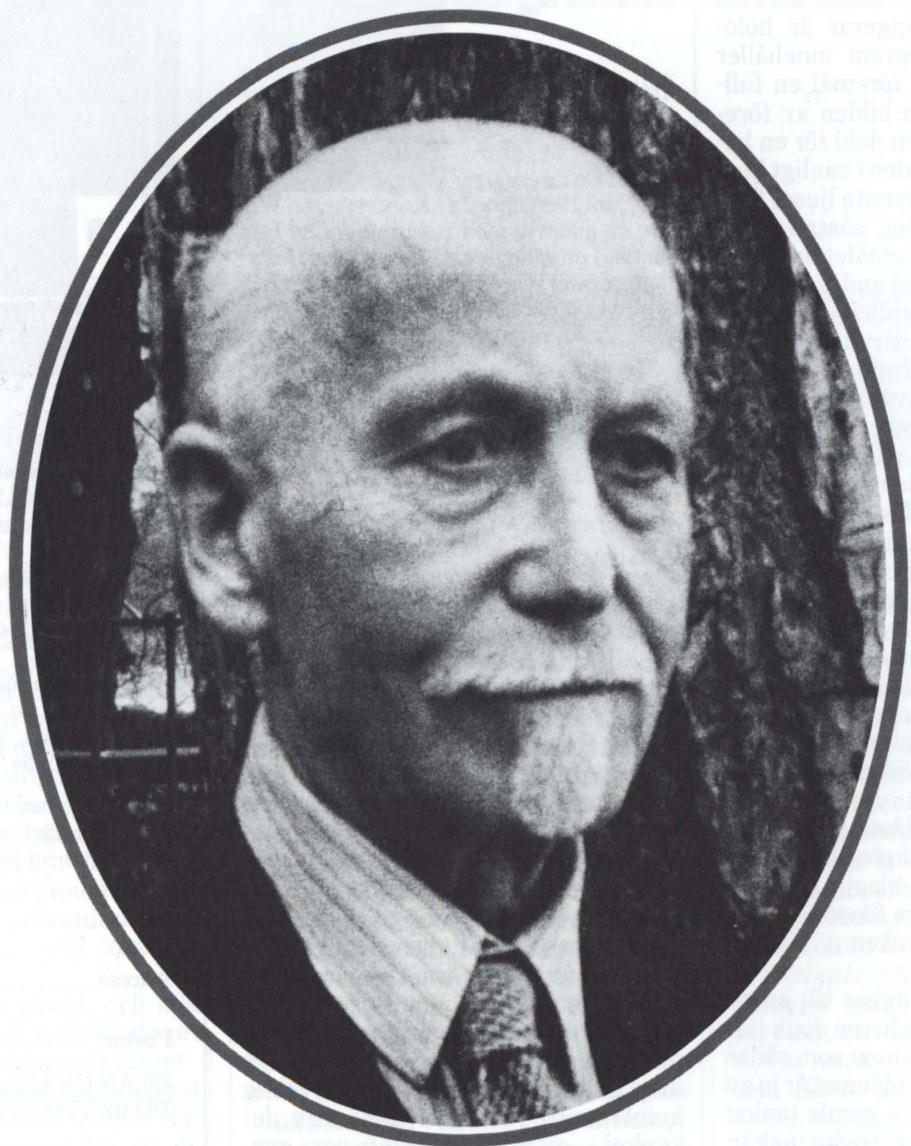
Postort

UTAN GRÄNS, PI 732 A
783 02 STORA SKEDVI

Lillen

Sverige har fått en europamästare i yrkesmässig ömsesidig misshandel — den som misshandlar mest effektivt vinner. Den i Sverige brottsliga hanteringen ägde rum i Köpenhamn, där den är fullt laglig. Att den erövrade titeln inte innebär någon mänsklig storhet antyder redan mannens namn: Lillen. När koras en europamästare i filantropi? Vilken europé gjorde mest gott mot medvarelser under 1984? Stor bedömningsgala i Köpenhamn. . . Lagerkrans och en halv mijon till segraren. Direktsändning i TV.

Paul Bruntons andliga testamente

Av Anna C. Bornstein

Den engelske filosofen Paul Brunton (1898-1981) blev känd som en av de stora andliga pionjärerna i vår tid. I ett tiotal verk, publicerade mellan 1934 och 1952, introducerade han yoga och meditation i västerlandet och gav en ny tolkning av en gammal visdomstradition med rötter både i Asien och Europa.

Böckerna översattes till 17 språk och emotsågs med förväntan av en växande skara sökare över världen.

Efter 1952 tystnade Paul Brunton. Många trodde att han slutfört sitt verk och vänt ryggen åt världen för att o-stört kunna hänge sig åt det inre livet. I själva verket fortsatte han dagligen att skriva ner sina insikter, reflexioner och erfarenheter. Det var under de sista trettio "tysta" åren av hans liv som hans största verk växte fram, ett andligt testamente på över 15000 manussidor. Där har han förmedlat sin erfarenhet av inre medvetandetilstånd, sin djupa psykologiska insikt, sin filosofiska åskådning, som fastän den är förankrad i en metafysisk verklighet,

omfattar livets alla sidor, även de fysiska och praktiska.

Förutom den lilla boken "Essays on the quest" (Reiders, 1984) finns nu "Notebooks of Paul Brunton, perspectives" (Larson, 1984) på bokhandelsdiskarna. Den är den första av en planerad serie om 8-10 volymer och innehåller ett urval av det väldiga material som han lämnade efter sig, redigerat i tjugioffa filosofiska kategorier.

Filosofi i Paul Bruntons mening är långtifrån enbart intellektuella spekulationer. Det är ett förhållningssätt

som berör både tanke, vilja och känsla och har vuxit fram ur en insikt i en högre verklighet. De intellektuella studierna är bara en förberedelse, en nödvändig träning av tankeförmågan. Liksom en upptäcktsresande studerar befintliga kartor över den trakt han vill utforska, behöver sökaren tillägna sig så många teoretiska kunskaper om det förestående inre äventyret som möjligt. Men om intellektet fått honom att tro att dess teorier är detsamma som själva upplevelserna eller insikterna, blir det ett hinder.

Paul Brunton grundar i största möjliga mån sina förklaringar på förnuftsmässiga resonemang. Läran om tingens mentala natur har belysts med hjälp av relativitetsteorin och kvantfysikens senaste rön. Men hans filosofi leder bortom det konkreta och bevisbara. Mentalismen är mycket mer än en logisk slutsats. Den är en upplevelse som öppnar vägen till en metafysisk verklighet.

Enligt Paul Brunton finns det ingen yttre materiell värld. Materialitet och "yttre" karaktär är i själva verket mentala tolkningar, inte egenskaper hos verkligheten. Tingen är tankebilder, lika oupplösligt förenade med människans medvetande som drömföreteelserna med drömmarens. Det är naturligt för medvetandet att skapa och projicera tankebilder, vilka sedan upplevs som något annat och utanför sig. Vanliga drömmar vaknar alla människor upp från, så att de själva kan förvissa sig om att de ägt rum i deras egen tankevärld. Sinnevärlden däremot är det få som vaknat upp ifrån, därför är det få som anar att även dess ting är mentala bilder.

Människan har emellertid inte godtyckligt hittat på sin värld. Hon har iklätt världen tids- och rumsform och försett den med sinnesegenskaper, men impulsen till den har hon mottagit från ett världsmedvetande som hon står i kontakt med i det innersta av sitt väsen.

Få anar i vilken stor utsträckning deras medvetande har bidragit till att utforma den värld de upplever. De flesta tror sig vara en liten person i världen, precis som drömmaren tror sig vara sitt alter ego i drömmen. Paul Brunton skiljer mellan å ena sidan människans personlighet eller ego, vilket uppstått och utvecklats i världen, hör till en speciell kropp och har vissa psykiska särdrag, och å andra sidan det högre medvetandet eller överjaget, som är formöst och tidlöst och kan betraktas som en stråle av världsmedvetandet. För den som spårat jag-känslan tillbaka och lärt känna sitt eviga inre medvetande, vidtar arbetet att försöka förstå världens natur. Han måste genomskåda världens materialitet och

upptäcka dess mentala karaktär. Så småningom härleder han den till den medvetandepincip (medvetandet i sig) som är både det mänskliga väsendets och hela världens grund.

De vetenskapliga rönens giltighet erkänns av Paul Brunton, men han påvisar deras begränsade tillämpningsområde. Han uppskattar och begagnar sig av det mänskliga tänkandet men framhåller att det kommer till korta, när det gäller att exempelvis lösa den tänkande varelsens gåta. Våra intellektuella tvivel tjänar en viktig funktion. Om vi inte förtränger dem, utan tar dem på allvar, kan de sporra oss till fördjupade undersökningar. Men intellektet kan inte fälla något slutgiltigt omdöme om en nivå av tillvaron som ligger utom räckhåll för det. Det blir ett effektivt redskap, om vi lär oss att använda det på rätt sätt. Det kan avslöja sina egna begränsningar och visa vägen till upptäckten av en högre verklighet, som det självt inte kan nå.

Paul Bruntons filosofiska ideal är en fullt utvecklad människa som frigjort sig från sina band till det kroppsoorienterade egot och ställt sina förmågor i tjänst hos en högre visdom. Känslan kan, liksom tanken, bli ett redskap i det andliga sökandet. Mänsklig tillgivenhet och kärlek, konst, musik, dikt, religionernas ritualer och formella övningar, naturens skönhet och frid—allt som stillar oro, lyfter upp, förädlar och inspirerar, blir filosofen till hjälp.

Mycket utrymme ägnas åt detaljerade anvisningar om hur känslan kan utvecklas. Lidelser och begär måste tåmas. Andliga glimtar eller strävanden väcker alltid till en början den lägre naturens motstånd. Sökaren hamnar i konflikt med sig själv. Men de inre motsättningarna tjänar också ett högre syfte. Genom dem lär han sig genomskåda och förstå driftslivets mekaniska och reflexartade reaktioner.

Om sökaren var hänvisad bara till sina egna viljeanstängningar skulle hans möjligheter att slippa ur egots grepp inte vara stora. Den som upprättigt strävar efter att bättra sig finner ofta enorma svårigheter torna upp sig. I stället för att bli "värdigare" och dygdigare ställs han ansikte mot ansikte med sin egen svaghet och oförmåga. Denna självkänedom är så förkrossande att den får många att ge upp. Men Paul Brunton ser den som ett väsentligt led i den andliga utvecklingen och en förutsättning för att vi så småningom ska kunna invigas i högre medvetandetilstånd. Livets upplevelser konfronterar oss gång på gång med vår lägre natur så att vi grundligt lär känna den. Förut har vi retat oss på andras fel och brister, men nu upptäcker vi att roten till det onda, som vi trodde oss se ute i världen, ofta finns

inom oss själva. Vi får mycket besvär med att bekämpa de negativa tendenserna i vår egen natur och ser att egot är vår värsta fiende. Denna kluvenhet blir alltmer subtil ju längre sökandet framskrider men är enligt Paul Brunton en oundviklig del av det. Den ökade medvetenheten bidrar till att omvandla drifterna. Så småningom, när sökaren visat sitt ärliga uppsåt, kommer det högre jaget till hans undsättning och lossar den snara egot dragit åt kring honom. Först genom upplysningen befrias han för alltid från den spänning, smärta och ångest, som följer med det egocentrerade livet.

Människan kan aldrig isolera sig från den transcendentala verkligheten eftersom den är hennes väsens grund, skriver Paul Brunton. Men hon har förlorat medvetenheten om grunden, eftersom hon i så hög grad låter sig domineras av den fysiska kroppen och dess sinnen att de blivit hennes allt. Ju längre ut i sitt väsens periferi hon väljer att leva, desto starkare och mer obändiga blir hennes drifter och lidelser, men ju mer hon närmar sig sitt väsens mittpunkt, desto fogligare och mer lätthanterliga blir de. Att vända sig till det högre jaget blir därför av det största värde, vare sig det sker medvetet genom bön, meditation eller yoga eller omedvetet på något annat sätt. Bönen hjälper en att återupprätta kontakten med den andliga livsådern i universum. När bönen blir koncentrerad och djup, övergår den i ordlös meditation som så småningom leder till mental stillhet.

Under den mentala stillheten är människan omedveten om sinnessens rapporter om en yttervärld. Känslornas svall har lagt sig, tanken stillnat. Medvetandet är försjunket i sig självt, i sitt eget jungfruliga väsen. Det är ett sällhetsfyllt tillstånd, inom räckhåll för alla som är villiga att utstå den långa kampen med det rastlösa sinnet. När vi befinner oss i sådan djup försjunkethet, öppnar sig den transcendentala tillvaron för oss.

Paul Brunton bagatelliserar inte den fysiska världen. Kroppen och sinnena har sin betydelse, men de är inte vårt sanna jag, utan tankeformer i medvetandet på samma sätt som den övriga världen. Kroppens minsta cell är enligt Paul Brunton en miniatyr av universum och uttryck för en gudomlig intelligens. Därför är det vår plikt att vårda oss om den genom sunt liv, hälsosam diet och kroppslig hygien.

Den enskilda lilla människans upplevelser blir enligt detta synsätt långtifrån ovidkommande, utan i stället bärande av en djupare mening, vilket uppenbaras för den som tar dem på allvar. Vardagslivets problem behöver inte hindra våra andliga strävanden,

utan kan främja dem. De tvingar oss att tänka och mogna och kan bidra till att lösa upp de psykiska knutar och band som skapats genom tidigare okunnighet.

Tänkandet, viljan och känslan måste utvecklas så långt som möjligt och bringas i balans med varandra för att ett djupare liv ska kunna förverkligas. Den fullfjädrade filosofen har gudsdyrkarens känsla och vetenskapsmannens iakttagelseförmåga. Han har metafysikerns tankeskärpa och koncentration, mystikerns djupa inlevelse och handlingsmänniskans praktiska kapacitet. Denne filosof handlar om ett spontant uttryck för hans kunskap, och hans känslor strider inte mot hans vilja och förnuft, utan tillför dem en djupdimension.

Att bli verkligt balanserad innebär att man lär sig leva bland sinnevärldens ting utan att förlora den andliga verklighetens grundläggande enhet ur sikte. Vanliga yogier och mystiker strävar ofta bara efter att fullständigt dra undan medvetandet från världen och under trans försjunka i kontemplation av den inre verkligheten. Att uppnå detta är en bragd och kan kräva många år av intensiv träning. Paul Brunton förnekar inte betydelsen av en sådan erfarenhet, utan betraktar den som en milstolpe på den andliga vägen, men han förklarar att den inte, som många tror, är det högsta målet. Bortom den vidtar det arbete som han kallar den filosofiska vägen och som innebär att försöka förstå den fysiska världen i ljuset av den inre erfarenheten och att hålla kvar insikten om verklighetens andliga natur även när man lever det vanliga utåtvända livet. Den upplyste är lika medveten om det andliga som vanliga människor är om sin egen kropp.

Paul Brunton hade svurit trohet endast mot den levande sanningen i sitt inre och stod fri gentemot existerande kulturer. Han förkastar inte de etablerade trosfästerna, utan har sökt och funnit guldådern av levande andlighet under stelnande dogmer och snårig vidskepelse. På så sätt ger han den kristne, hinduen och buddhisten tillbaka deras tro, men en tro renad från allt oväsentligt. Samtidigt klargör han att den andliga verkligheten inte uttömmade kan uttryckas med ord, att därför inga verbala förklaringar bör tolkas bokstavligt och upphöjas till absoluta sanningar. Han levde som han lärde och rekommenderade sina läsare samma frihet gentemot vad han själv skrivit som han hävdade gentemot andras verk.

Ända fram till sin död motsatte han sig energiskt alla försök att skapa en kult kring hans person eller verk. Han levde ett enkelt, tillbakadraget liv, ägnade sig huvudsakligen åt att forska

och skriva och upprätthöll under de senaste åren kontakt med bara några få personliga vänner.

Paul Brunton skrev utifrån egen erfarenhet. Han var en utvecklad mystiker, hade själv utforskat den inre verkligheten och levde i det varaktiga tillstånd av andlig upplysning som indierna kallar sahaja samadhi och som inom västerländsk esoterisk tradition ansetts känneteckna vismannen. Dessa kvalifikationer är ytterligt sällsynta. Visdom betraktas i väst som en myt, och filosofistuderande vid universiteten får lära sig att upplysning är detsamma som bildning. Men vad som gör Paul Brunton unik, även bland vår tids få vise, är att han förutom andlig erfarenhet även hade de omfattande kunskaperna, den vetenskapliga förståelsen, psykologiska erfarenheten och verbala förmågan som behövdes för att ingående, med genial enkelhet och objektivitet förmedla till den moderna människan vad han upptäckt och förstått. Han skildrar inte bara en väg, utan ett helt nätverk av vägar. På den karta han efterlämnat, har det utmärkts om stigningarna är branta eller gradvisa, om väglaget är besvärligt och kurvorna tvära. Hans beskrivningar är så utförliga att de borde kunna hjälpa även en nybörjare att orientera sig och bilda sig en föreställning om det eftersträvarsvärda målet, som är upplysning. För den mer erfarna, som redan vågat sig ut i det okända och prövat på sökandets glädje, men också dess strapatser, blir Paul Bruntons böcker en ovärderlig inspirations- och kunskapskälla.

Anm. Anna C. Bornstein har översatt åtta av Paul Bruntons böcker till svenska. "The Notebooks of Paul Brunton" finns endast i engelskt original.

Nyutkommen bok:

MÖTE MED AMBRES

"Det finns ingen mystik, bara okunnighet." AMBRES fortsätter att förmedla livskunskap. Om drömmar, om rollgestalter, om våra rädsor. Om den begränsade, den obegränsade, den gudomliga människan. Och om mycket mycket annat.

Varför är vi här i livet — AMBRES ger svar.

Boken finns att köpa hos Ramstiftelsen, Krukan, Brännkyrkagatan 68, 117 23 Stockholm. Tel. 08-84 37 10, vardagar kl. 18-22 samt hos specialbokhandlare.

Skeptikerblad

I Sverige finns, som vi nämnt, skeptikertidskriften *Folkvett*, ett tämligen anspråkslöst medlemsblad för föreningen Vetenskap och Folkbildning, som vem som helst kan prenumerera på. Adressen är Box 185, 101 22 Stockholm 1. I Norge utges *NIVFO Bulletin*, organ för Norsk Institutt for Vitenskapelig Forskning og Opplysning. Den är något mer ambitiöst gjord och aningen mindre extrem än sin svenska kollega. Den har adressen Postboks 2119, N-7001 Trondheim, Norge. Danmark har *Skeptica*, som görs av Willy Wegner. Den är tunn, men bra, och kan nås på adress Postboks 6, DK-9320 Hjellev, Danmark.

TUGGA SJÄLV

Nordisk Makrobiotisk Tidskrift

Balanserad föda, traditionell matföreläsning, vildörter, naturlig odling, ekologi, självläkekunst, personlighetsutveckling, kulturkritik, idéhistoria, andliga övningar, intervjuer, bokrecensioner, poesi, insändare m m.

Rikt illustrerad, c:a 50 sid.
Pris 75:- för 4 nr. Gratis prov-ex.

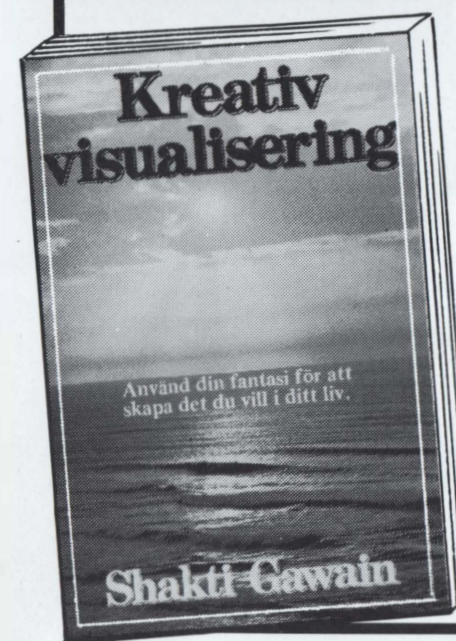
TUGGA SJÄLV, c/o Keijser, Fyrislundsgatan 36, 754 46 Uppsala, tel. 018-25 06 41, postgiro 91 89 06-9

GURDJIEFF OUSPENSKY

FOURTH WAY SCHOOL

FOR THREE INTRODUCTORY MEETINGS CALL 08-50 49 54

Gör som Prins Charles Lär dig att visualisera!

Prins Charles av England: "— De som har viljestyrka och som kan lära sig avslappning och visualiseringstekniker....., de klarar sig sannolikt bättre än andra".

Du får metoder för att:

- bli mer avslappnad och fridfull
- öka din vitalitet och förbättra din hälsa
- utveckla dina kreativa talanger
- skapa meningsfulla relationer
- nå dina yrkesmål
- lösa upp negativa vanebeteenden
- öka dina möjligheter till ett rikt och spännande liv

KREATIV VISUALISERING beställer du enklast genom att sätta in 95:- på Pg 35 16 37 - 4 Energivågen. Ange på talongen vad du beställer. Du kan också använda kupongen här intill, eller ringa 08 - 30 30 72. Då tillkommer 15:- i porto och pfskavgift. Författare: Shakti Gawain, 158 sid. Boken ges ut av Energivågen HB

KREATIV VISUALISERING är konsten att använda mental föreställningsförmåga och affirmationer för att skapa positiva förändringar i ditt liv.

Sänd kupongen i ett frankerat kuvert till:

ENERGIVÅGEN, Box 45096, 104 30 Stockholm

JA, sänd mig ex av Kreativ Visualisering a 95:-
(15:- tillkommer i porto & pfskavg.)

Namn.....

Adress.....

Postadress.....

Texta tydligt!

Sö

Analys av ditt eget födelsehoroskop

Din frihet är beroende av att du vet vad du känner, vill och behöver.

Ditt horoskop kan hjälpa dig att få perspektiv och ökad förståelse för dig själv.

Analysen av födelsehoroskopet innehåller:

- Planeterna i tecken - anlag och behov
- Planeterna i husen - miljö, intressen
- Ascendenten - sätt att bemöta andra
- Aspekter - behovskonflikter, relationsproblem

Horoskopet omfattar ca 15 A4-sidor maskinskriven text. Beställes per telefon eller post. Pris 145 kronor.

KÄLLANS DATA SERVICE Väsbygatan 13B, 733 00 SALA. Tel 0224-110 41

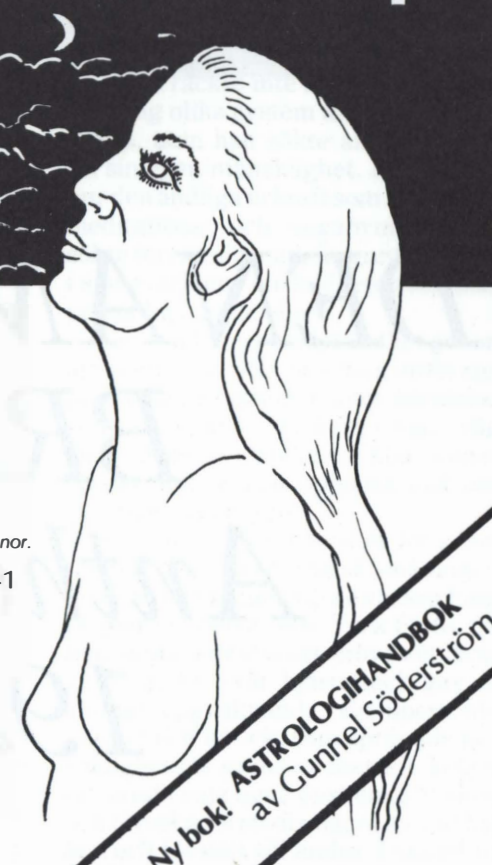
Jag beställer en horoskopanalys

Namn.....

År..... Mån..... Dag.....

Klockslag..... Plats.....

Adress.....

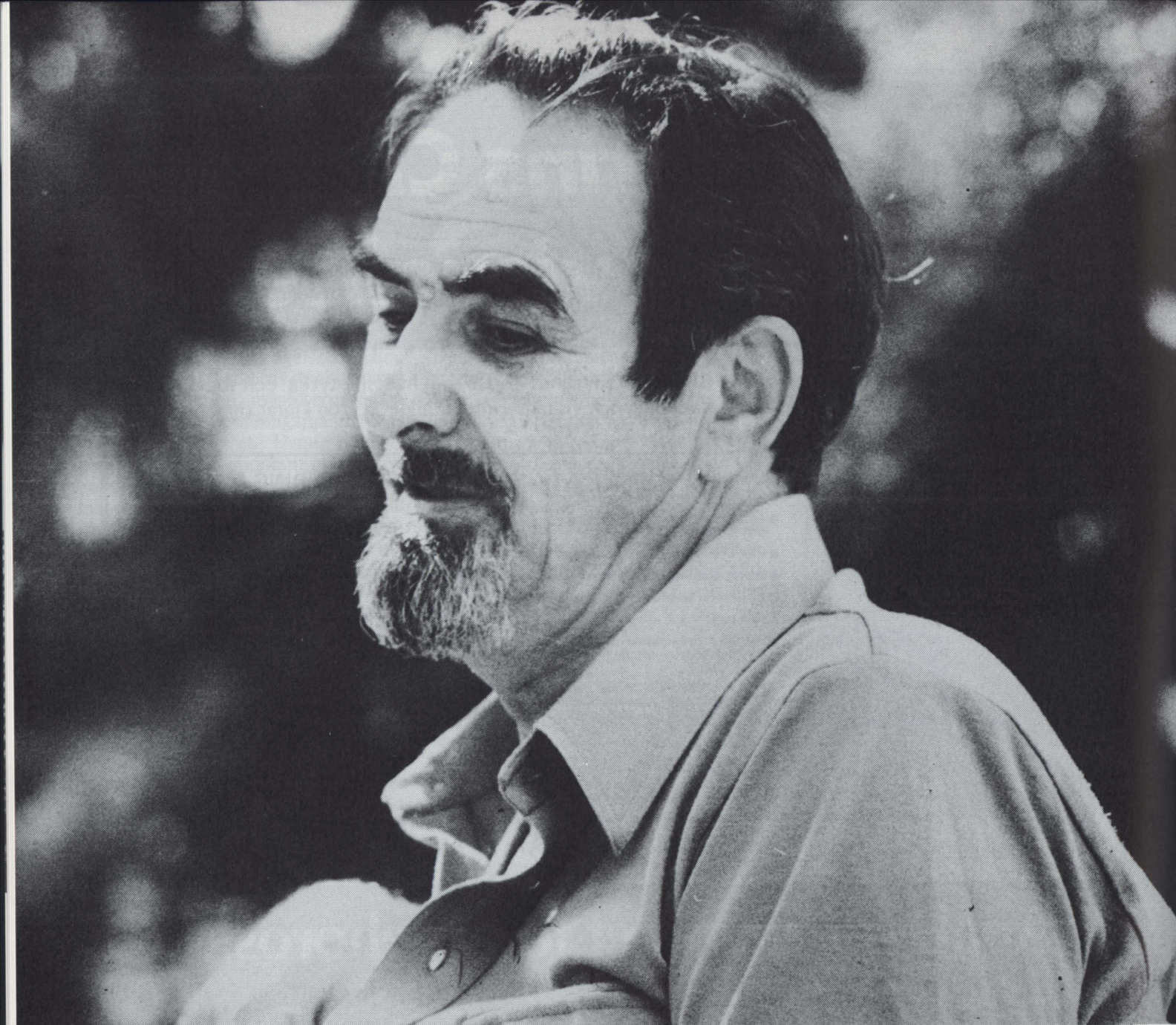

Foto Jan Hallén.

DEN AMERIKANSKE BRAMINEN

Anthony Damiani 1922—1984

Av Anna C. Bornstein

Anthony Damiani utförde sin filosofiska gärning fjärran från den akademiska världen. Hans syn på det mänskliga medvetandet som en gränslös allstädes närvarande livsprincip istället för en produkt av kemiska hjärnreaktioner förde honom långt bortom de intellektuella relativisternas självvalda gränser. För honom liksom för hans lärare Paul Brunton var det intellektuella resonemanget bara en början. Tanken blev ett redskap, som när den riktades inåt för att utforska sina egna förutsättningar, kunde sätta människan i kontakt med en metafysisk verklighet. Hans forskningsområde sträckte sig från den lilla personen i all dess bräcklighet till de stora höjder där människosjälens är gudars jämlike.

Försjunken i tankar vandrar läraren fram och åter i den stora salen. De närvarande, som trängs ända ute i hallen, mår sig åt sidan för att låta honom passera. Stillheten förtätas, tränger in bland flackande tankar, lägrar sig över oroliga hjärtan. Tiden tycks stanna. Han har glömt att de andra finns. Han har glömt sig själv. En glimt av en högre värld har fångat hans uppmärksamhet, hänfört honom. När han så småningom återupptar undervisningen, talar han så lågmält att det är svårt att uppfatta orden. Men andakten, den stilla glädjen bakom dem, sprider sig i tysta ringar till de lyssnandes bortersta led.

Precis som i det klassiska kinesiska landskapsmaleriet de tomma fälten förmedlar ett väsentligt innehåll, var dessa tystnader ett väsentligt led i Anthony Damianis undervisning. Han sökte inte bara lära sina elever att tänka energiskt, utan även att stanna sina tankar för att lära en inre receptivitet. Hans filosofiska metod omfattade inte bara metafysiska och psykologiska studier, utan besjälades även av meditation och förankrades på jorden genom praktisk handling.

Hans eget tänkande hade utvecklats av inre nödvändighet under en närmkamp med livet, vilken inte skydde några frågor. Det hade hämtat näring ur digra verk, men också ur inre mystisk erfarenhet, en ovanligt djup känsla och utvecklad musikalitet. För honom fanns det ingen företeelse så trivial, inga omständigheter så enkla att de inte hade något att lära eller ge. Ingen-ting sker slumpmässigt. Alla upplevelser bildar ett meningsfullt mönster, som när det blivit förstått, kan leda människan till livets djupaste källor.

Anthony's oförtröttliga studier omspände både österländsk och väster-

ländsk esoterisk tradition. Han trängde in i de hinduiska Advaita-, Samkya- och Yogalärorna, i de buddhistiska Madhyamika- och Yogachara-systemen, i Platons dialoger och nyplatonikerna, speciellt Plotinus, i Johannes av Korsets, Thomas Aquinas och Mäster Eckharts mystiska kristendom, i Jungs psykologi, alkemisternas abstrusa skrifter och de sentida kvarlevorna av en urgammal filosofisk astrologi.

För de studenter som i slutet av sextio-talet samlades kring honom i den lilla bokhandeln "The American Brahman" i universitetsstaden Ithaca, var han en enigma. Hans skarpa blick genomskådade all falskhet och förställning. Hans generösa hjärta accepterade mänskliga svagheter och uppmuntrade alla som kom i hans närhet att vara sig själva. Hans humor och mänsklighet öppnade dörrar inom dem, vars existens de aldrig anat. Han satt i deras krets med korslagda ben på golvet eller på en skranglig pall och lyste med ett inre ljus som väckte en längtan hos dem alla. Han ställde frågor som fick även matematikprofessorer och vetenskapsmän att skämmas över sin mentala förslappning och auktoritetsbundenhet. Han kryddade sina metafysiska reflexioner med mustig Brooklynjargon och burleska exempel ur livet. Han lyfte ner tunga böcker från hyllorna och citerade vördnadsfullt sina mest lästa och älskade passager. Hans lärargeni blixtrade och lyste. Uttrycken skiftade snabbt. Han påminde mer om en sprittande immateriell livsström än om något så förhållandevis konstant som en jordisk varelse. Började någon pösa av alltför mycket lärdom, blev han snart stungen av en bitande sarkasm, som tog luften ur honom. Sviktade någon under plötslig självinsikt, var han genast vid hans sida för att hjälpa och stötta. Drömmarna togs ner på jorden, de alltför jordiska inspirerades att drömma. Han koncentrerade uppmärksamheten på ett problem eller en fråga, och för eleverna var det som en väldig ljuskägla tänts. En ny dimension av tillvaron trädde fram. De kunde plötsligt penetrera den vanans grå hinna som lågrat sig över deras tillvaro, och fånga en skymt av okända djup. Anthony visade dem att man inte behöver jaga efter märkliga och dramatiska upplevelser för att leva ett fullt liv. Det är förmågan att vara närvarande i de små tilldragelserna, att ägna dem total koncentration som förhöjer livskänslan.

De yttre händelserna i lärarens eget liv var föga uppseendeväckande. Han var av italiensk härkomst och hade växt upp i New Yorks fattiga invandrarkvarter på 20- och 30-talet. Ett tidigt giftermål och sex söner gav honom

hans beskärda del av mänsklig lycka, bekymmer och plikter. Universitetens reglerade studier visade sig inte vara något för honom, som ville vara fri att följa sin egen ingivelse. Priset för friheten var ett ständigt slit och släp med enkla men ofta fysiskt ansträngande jobb, ibland två eller tre samtidigt.

När han i tjugofemårsåldern träffade den engelske filosofen Paul Brunton, tog hans transcendentala drömmar klarare gestalt, och han började kunna urskilja den branta klättringen mot förverkligande som låg framför honom. Paul Brunton gav honom ett levande bevis på det mänskliga medvetandets spännvidd och demonstrerade genom sitt eget liv möjligheten att leva förankrad i en högre verklighet samtidigt som man uppfyller det yttre livets plikter. Inspirationen från denne moderne visman hjälpte honom under de kommande årens provningar och strapasser. Men hans vördnad och tacksamhet gjorde honom aldrig till en underdånig eftersägare, utan gav honom kraft att skjuta djupa rötter och växa i egen rätt mot ett opersonligt andligt ljus.

Den inåtvände mystikern underkastades en hårdhänt praktisk träning som hamnsjåare, diskare, kypare, biljettförsäljare i tunnelbanan, bokhandelsbiträde. Varje ledig stund ägnade han åt meditation eller studier. Under tysta nattliga timmar mötte han mänsklighetens stora vise, Platon, Plotinus, Buddha, Sankara, Patanjali. Han brottades med de urgammala traditionernas föråldrade vokabulär, analyserade oförtröttligt sin egen erfarenhet för att komma till klarhet om betydelsen. Det räckte inte för honom att tillägna sig olika system av abstrakta begrepp, utan han sökte anknyta dessa till sin egen mänsklighet. Han ville se hur den andliga urkraft som han genom meditations- och yogaövningar försökte förena sig med, förgrenade sig ut i sinneväldens enskildheter och hans personliga upplevelser.

Han övade upp sin lyhördhet genom att skjuta sig själv åt sidan, stilla sina personliga reaktioner inför händelser och människor som kom i hans väg. Bara när medvetandet var klart som en spegel, kunde han uppfatta vad som verkligen ägde rum.

Drömmen om ett avskilt liv i kontemplativ stillhet förde så småningom honom och familjen till de vackra Fingersjöarna i norra New York State, där han skulle komma att utöva sin lärargärning. En svår hjärtattack gav ett andligt uppvaknande. En opersonlig klarhet och kärlek, som sprängde personlighetens gränser, manade honom att skjuta sina egna önskemål åt sidan och försöka förmedla något av vad han lärt och förstått till andra. I stället för lantlig frid fick han mängder av nya

"andliga" barn som strömmade till från när och fjärran.

När den lilla boklådan blev för trång, byggde eleverna ett centrum vid Senacasjöns strand, "Wisdom's Goldenrod". Där undervisade Anthony i tolv år, den tid som enligt traditionen utmäts åt en lärare och hans elever.

Anthony's undervisning nådde metafysikens högsta höjder, men den förankrades alltid i den jordiska och psykologiska verklighet där eleverna levde. De många olika skolor och traditioner som togs upp, var ägnade att utvidga medvetandet, inte att fylla det med lärda termer och begrepp.

Verkligheten är en enda, odelbar och evig, men dess enhet har en inre rikedom och sammansatthet som gör det möjligt att anlägga olika synpunkter på den. Vatten förblir vatten, vare sig det betraktas som dryck, analyseras kemiskt och befinns bestå av väte och syre eller ses ur ett subatomärt perspektiv och sägs utgöras av elementarpartiklar, som upplöses i vågrörelser.

Han uppmuntrade sina elever att analysera många olika beskrivningar av verkligheten och sätta in dem i ett större sammanhang. På så sätt hoppades han att de skulle undvika misstaget att förguda en enda. Om någon studerat en tradition intensivt under flera månader eller år och började förstå den, rådde han honom att släppa den och ta upp en annan tråd. Han kände det mänskliga egot och visste att det överskattar allt som det investerat något av sig själv i, en partiskhet som bara blir till hinder i sökandet.

— Hur enkla förutsättningar du än har från början, måste du fortsätta att utvidga dina kunskaper. Du kanske har fått lära dig att kärlek uppstår genom en kemisk reaktion. Sedan läser du litet Berkely, litet Hume, litet Nikolaus av Kusa och ser att var och en har förstått något som berikar dig. När du fogar samman bitarna, växer din förståelse tills den en dag får en kosmisk omfattning.

Den filosofiska syntes Anthony Damiani eftersträfvade, var inte en sammansmältning av olika traditioner till en homogen form, som skulle kosta var och en deras egenart, utan en förklaringsmodell som omfattade och gjorde dem alla rättvisa. Han hade förunnats en inblick i en universell verklighet bortom alla begrepp och föreställningar, en omedelbar och obeskrivlig upplevelse. Sådan inre kunskap kan inte utan vidare förmedlas från en människa till en annan. Anthony begagnade sig av hela sin intelligens och skapande förmåga, all sin människokännedom och lärdom, koncentrerade hela sitt geni på att ge konkret gestalt åt denna vision.

Han fann sin symboliska modell i den astrologiska mandalan. När dess tecken och symboler återgivits sin urgamla filosofiska betydelse, blev den ett tillräckligt mångsidigt och finstämt redskap för att tjäna hans syften. De intellektuella förklaringarna blev mer verkningsfulla, när de kombinerades med symboler. Symbolen är öppen, har ett djup som intellektet inte kan fatta och som hindrar förståndet att stelna i slutna system. Med astrologins hjälp kunde han åskådliggöra metafysiska, kosmologiska, kunskapsteoretiska och psykologiska principer och peka ut de olika trappsteg som en människa måste forcera under klättringen från jord till himmel. Dess symboler, t.ex. stjärntecknen, elementen och planeterna, beskriver principer som kunde spåras tillbaka från nivå till nivå och tog sig olika uttryck beroende på varifrån de betraktades.

Människans själ omspannar alla grader av liv från den mest andliga till den mest konkreta. Allt, även den sinnevärld som den uppfattar som yttre, existerar som en tankeform i dess medvetande. Himlastegens pinnar representeras av tankesfärer av ökande klarhet och genomskinlighet. I varje själ finns potentialen att manifestera ett universum. Trots att den upplever en mängd olika ting och är närvarande i kroppens delar förlorar den aldrig sin enhetliga, eviga natur. Hur djupt människan än sjunker, förblir hennes själ innerst inne jungfrulig och gudomlig.

Den som är villig att söka efter tillvarons grundvalar, finner dem i sitt inre. Det är i den egna själens djup som människan befrias från sin individualitets begränsning och kontaktar en kosmisk verklighet. De principer som strukturerar hennes psykologi och fysiska kropp går igen i världen och kan härledas till en och samma källa. En stor del av filosofens möda består i att analysera alla de skiftande moment som utgör hans inre och yttre erfarenhetsvärld och lära sig se enheten bakom dem. Det är en mödosam och utdragen process. De gamla filosofiska alkemisterna kallade det sitt stora opus, vars mål var att framställa andligt guld av urmateriens "dy".

När Paul Brunton avled 1981, fördes hans efterlämnade verk till Wisdom's Goldenrods bibliotek för att under Anthony's överinseende redigeras och ges ut. För Anthony var det som om världens hela guldreserv dumpit ner i hans knä. Han läste och läste. Klassernas intensitet förhöjdes. Hans eget arbete kom till sin fulla rätt, uppfyllde sin högsta funktion, när det hjälpte honom att förklara, ge en bakgrund till, påvisa djupen och de svindlande höjderna i den vördade lärarens verk. Den egna boken, som var under arbete, sköts åt

Anthony Damiani besökte Sverige två gånger, i november 1976 och i augusti 1983. Vid det senaste besöket gav han en serie seminarier som bandades och håller på att redigeras för eventuell utgivning. På Wisdom's Goldenrod finns ett bandbibliotek från dess näre årens föreläsningar och manuskriptet till hans bok som också förbereds för utgivning.

sidan. Eleverna tränades att katalogisera, redigera, skriva ut och korrekturläsa Paul Bruntons enorma material, som omfattade över 15 000 manussidor.

På våren 1984 försämrades Anthony's hälsa, och i oktober avled han. In i det sista undervisade han. In i det sista satt han böjd dag och natt över Paul Bruntons anteckningar.

Lärarens närvaro stod alltmer levande för honom.

— Att tänka sig, sa han någontida innan han gick bort, här har jag studerat och tänkt hela mitt liv, jag trodde att det var mina tankar, men nu ser jag att han har lett mina steg hela tiden.

Bermudatriangeln

Ett triangelformat havsområde mellan Puerto Rico, Bermudaöarna och södra Florida går under namnet Bermudatriangeln. Charles Berlitz påstod i boken Dödens triangel att ett stort antal fartyg och flygplan försvunnit under mystiska omständigheter i detta område. Flygpiloten Larry Kusche har gått till källorna och granskat Berlitz påståenden. I boken *The Bermuda Triangle Mystery Solved* (1975) redovisade han resultatet. Många av de farkoster som enligt Berlitz skulle ha gått under i Bermudatriangeln vid stiltje gick i själva verket till botten vid mycket svår väderlek. Andra farkoster förölyckades på andra håll, i ett fall invid Irlands kust trots att Berlitz förlade olyckan till Bermudatriangeln. När alla de felaktiga uppgifterna korrigerats, återstår ingen onormalt hög olycksfrekvens i Bermudatriangeln.

Kusches bok hör till de bäst sålda av de böcker som kritiserar pseudovetenskap. Över 700.000 exemplar har sålts. Ändå är upplagan liten jämfört med Berlitz bok, som sålts i över fem miljoner exemplar och översatts till ett tjugotal språk.

Källa: Folkvett nr 1, 1985.

THE ASSOCIATION OF THE BLUE CROSS

A B C

En polis i sökarvärlden

ABC har bildats i syfte att skydda människans andliga och materiella utveckling från psykism och för att upplysa om hur det psykiska inflytandet uttrycker sig inom religion och politik.

ABC har en kristen grundsyn, men respekterar de andra stora religionerna.

Ande och materia är två sidor av Gud. Detta utgör en verklig treenighet, men psykiska aktiviteter splittrar människans sunda och fria tänkande. Psykiska aktiviteter hypnotiserar, fascinerar och binder människans känslor. En stor del av dagens religiösa och politiska värld står under detta psykiska inflytande. Genom detta blir exempelvis den enkla och sunda gudstron och vardagslivet fördunklat och ersätts med religiös eller politisk sekterism, komplicerade system och förmynderi som spelar på negativism och en rädsla för den moderna människans fria utveckling.

En allvarlig förväxling av vad som är andligt och vad som är psykiskt tynger speciellt den religiösa världen, där ett antal dollargurus eller liknande auktoriteter spelar på 60-talets negativism mot den fria västerländska människans utveckling.

ABC erbjuder en ettårig skola för utbildning i bl a hur man skyddar sig mot psykism inom religion och politik och hur de stora religionernas system är uppbyggda samt filosofi kring den enkla gudstron. Vi gör också jämförande studier mellan de olika politiska lägren för att se hur dessa på olika sätt påverkar vår fria materiella utveckling, vilken indirekt påverkar vår andliga utveckling som skapande människor.

ABC står för en tro på människan och utgår ifrån att människans utveckling sker inom konst, vetenskap, politik och religion. Om den enkla gudstron blir fördunklad breder psykismen ut sig inom dessa områden och hämmar människans harmoniska utveckling.

INTRODUKTIONSKURS FÖR ABC's SKOLA

Introduktionskursen är uppdelad på fyra gånger och ger en allmän översikt om ABC som idé och verksamhet.

För anmälan till introduktionskurs eller vidare upplysning ring:

Sören Björk eller

Ann-Charlotte Löfgren, tel. 08-59 33 28

Måndag-fredag mellan kl. 18.00 och 20.00

Visst finns det paranormala fenomen!

Psykometri med Birgitta

Av Örjan Björkhem

I de tidigare artiklarna i den här serien har jag givit litet av bakgrunden till "psykometri" som paranormalt fenomen — det vill säga förmågan att genom att beröra ett föremål berättat dess historia och beskriva människorna omkring det.

Nästa medium som deltog i försöksserien är i många avseenden en främmande fågel — Birgitta är redan så omgiven av människor som söker hennes hjälp att hon måste framträda anonymt. Men Birgitta har ingen bestämd åsikt om vad hennes upplevelser innebär och har inte heller skrivit in sig i någon "kyrka".

Birgitta bor idag i en förort till Stockholm och utåt är det inte mycket som antyder de egendomliga upplevelser som fyller hennes inre. Ändå har Birgitta fått en kontakt med det "övernaturliga" som det är få förunnat.

Men för Birgitta är det inte alls övernaturligt. I själva verket tog det mycket lång tid innan hon förstod att det hon upplever varje dag inte är någonting som alla andra människor kan dela.

— Ett av mina tidigaste minnen är hur jag som treåring höll på att dras in i en sorts "livsspiral" säger Birgitta, det går inte riktigt att förklara synen, jag blev skrämmd och fascinerad på en gång. Drömmen återkom gång på gång och jag kände väl riktigt igen mig först då jag fick höra talas om "mystikern i Vällingby", Ruth Dahlén, som hade liknade upplevelser.

Men det var inte så som Birgitta började Se och Höra, som hon säger så att man hör de stora bokstäverna. Det kom nästan omärkligt.

— Jag kunde komma till skolan eller jobbet och säga att den och den hade förlovat sig eller dött. Hur vet du det? frågade kamraterna. Jag bara Vet, sade jag och blev utskratad. Några dagar senare stod det i tidningarna.

Nu är det här ett skämt i Birgittas familj — frågar någon hur hon vet någonting, då svarar familjemedlemmarna att det har Birgitta läst i en bok.

— Det är en oerhörd tröst att ha en familj som backar upp en på det här sättet. Det är ju också viktigt att kunna känna fotfästet, för har du själv haft upplevelser någon gång, så vet du ju att det här vanliga bara är strunt i jämförelse med färgerna och verkligheten i det man upplever.

— Men det är här vi hör hemma, det är här vi har vår uppgift, och om vi kan Se eller Höra så är det bara för att vi skall kunna hjälpa till bättre här i den vanliga verkligheten.

Birgitta är inte dogmatisk, hon vet inte hur den andra verkligheten, den som hon kan både Se och Höra, blir till. Men nu vet hon att den är verklig fast det tagit henne lång tid. För när Birgitta förstod att hon upplevde någonting som inte andra människor kunde dela med henne — då kom hon först in i en djup kris.

— Alla var inte sådana besserwissers som jag, jag kände mig som de här autistiska barnen som lever liksom bakom en tunn glasskiva av ångest och inte vågar eller kan träda ut i

världen.

Birgitta kom över det — riktigt hur vet hon väl inte riktigt, men hon tog ett arbete som butikstekniker och skötte familjen och det var väl inte så mycket som syntes utåt. Men det gick knappast att förneka den andra världen, den tränger sig på — och Birgitta förstod snart att hon hade en unik förmåga att hjälpa andra människor.

Vi gjorde rätt många experiment tillsammans, Birgitta arbetade mest med slutna kuvert, där varken hon eller jag visste någonting om innehållet, och hon öppnade dem först efter det att intrycken helt slutat att komma.

Jag har valt att här presentera två fullständiga protokoll från två försök, eftersom de visar mycket av svårigheterna med att arbeta med psykometri. Det ena är ganska rakt på sak — det andra innehåller så mycket symbolik att det är svårt att avgöra om det har någon koppling till experimentet.

Birgitta tar upp ett förslutet kuvert som omedelbart ger reaktioner:

Birgitta: *

Här undrar jag om det inte är någon som är intresserad av såna här experiment själv.

Det kan vara både en man och en kvinna, men det är hennes bild jag ser, det kan vara väldigt svårt att gissa vad

— såg en triangel, en pyramid, där man kan med luftmotstånd bevara växter, jag vet inte hur

/öppnar kuvertet/—/lång paus/—(lägger undan) jag upplevde det som en väldigt öppen kvinna, utåtriktad och öppen, jag tror att hon har läst en hel del.

Har någon halvkristen eller halvreligiös... någon anknytning till svenska kyrkan, ja du förstår hur jag menar, hennes blick — det är en väldigt öppen, trots att hon kanske inte är medveten — gör intryck på andra människor, hon är nog mera personlighet än andra.

Samtidigt så tror jag att hon fått en liten inblick i att det finns något mer, jag tycker det är väldigt spännande och känner en viss anspänning i min egen kropp — jag blir väldigt ivrig, jag trampar, jag känner en väldig oro, en iver, barnslig förväntan, samtidigt nervös som en rashest samtidigt.

Det är någonting vid horisonten, det finns någon sorts längtan, jag upplever ett vatten, holmar, jag upplever en horisont, jag tror att det

Kontroll:

Rätt. Personen har gjort åtskilliga parapsykologiska och ockulta experiment.

Det gäller en dam i 80-årsåldern, Astrid.

Astrid är våldsamt intresserad av "pyramidologi" och har gjort flera resor till Egypten för att mäta och rita av Cheopspyramiden.

Astrid är sjuksköterska och har rest över hela världen och är mycket beläst.

Ursprungligen var Astrid knuten till svensk mission, nu har hon konverterat till katolicismen.

Föremålet det gäller överlämnades i skymningen en höstkväll vid en liten insjö djupt inne i skogen. I sjön fanns en hel del små holmar,

jag upplever är en insjö, men jag upplever det precis som en silhuetteckning, ser ljust där bakom, och det slår mig en diktrad "Ge mig kvällssjöns lugn",

och jag upplever ett visst vemod inför det här, samtidigt är jag ju säker på att hon är en intellektuell person, och det är märkligt att hon sysslar — har den här lilla tanke-mässiga, det här som är litet suspekt (kan du säga vad det är — den är rätt säregen).

En väska, det fanns en väska, den liknade ändå inte en attachéväska, jag kan säga att det var mjukare material, jag kan säga att det var skinn —

också en viss spänning som om det var dokument, någonting som dokumenterades som har legat, man kan säga att det var någonting med fack i alla fall.

Det kan också vara någonting — det har ingenting med om man säger Columbi ägg eller någonting sådant att göra, en formel, hönan eller ägget eller hur är det man säger, fortfarande känner jag den här spänningen i kroppen

— nej jag tror inte att jag klarar av mer nu.

Det här experimentet hotade nästan att bli avbrutet då Birgitta öppnade kuvertet — som innehöll en vanlig svensk femtioöring! Jag var emellertid fascinerad. Jag hade fått det av Astrid som en grindslant från de "små grå". Astrid är nämligen en unik kvinna som bland annat håller gudstjänst till de grå i en gammal snapphanegrotta.

Då myntet överlämnades lämnade hon för sista gången det historiska torp som hon älskat så högt — nu var det skänkt till ett museum.

Birgitta hade alldeles perfekt fångat stämningen kring detta, och som jag bedömde det var allting helt korrekt — utom talet om pyramider. Jag blev tämligen förvånad då jag tog kontakt med Astrid — som jag tidigare bara hade haft kontakt med vid det enda tillfället då myntet överlämnades. Då berättade nämligen Astrid om sitt starka engagemang i pyramidologi.

Vid nästa experiment som gjordes kring den bröllopsbild som användes i ett av experimenten med Doris Ankarberg, var kuvertet förslutet under större delen av experimentet, så att varken Birgitta eller jag visste vad det var. Birgitta föreföll emellertid inte beskriva något "verkligt", i stället föreföll det som en "astralfärd" med högeligen moderna symboler:

och ljuset låg så att byggnader och träd silhuetterades mot sjön.

Då föremålet överlämnades, lämnade Astrid för sista gången sitt torp, där hon tillbringat varje sommar i decennier.

Pyramidologin?

Astrid lämnar aldrig hemmet utan att ta med sig sin mjuka svarta skinnväska, den ser dock mest ut som en påse och har bara ett par fack.

Astrid har oroat sig mycket för vad hon skulle göra med torpet, som stammar från femtonhundratalet och som tillsammans med skogen var mycket värdefullt. Dagarna innan hade ett gåvobrev till ett museum satts upp.

Ätminstone Astrid betraktade den här slutliga lösningen som ett Columbi ägg.

Birgitta:

Det var som att när jag kom in i den här andra familjen, en familj är det, det är som att tiden rusar emot mig, det är som om tid och rum, det är som jag åker i raketfart, tiden den försvinner och det blir oändligt och jag kommer in i något, något, intet vad skall vi säga, dras in i ett mörker, men det är jag, står alldeles utanför det här mörkret, och jag kommer liksom inte in i det,

flygplansvingar som jag kliver in i och förs bort emot något okänt

— jag kämpar emot, förstår du — då upplever jag dig på något sätt, jag drar upp mitt ena byxben och där sitter jag på kanten liksom och väntar (är du rädd) nej jag upplever det är en storts ensamhetskänsla, jag upplever människor finns omkring men jag mer anar än jag kan se dem

— jag vet inte om jag upplever det som operation, samtidigt operation dagsverke eller vad det kan vara,

jag upplevde din far så väldigt starkt från början att han står bakom som en skugga, han liksom finns med fast du har en egen väg, men ändå att han liksom finns

— jag upplever liksom också det blev för grunt, mitt dagsmedvetande kom tillbaka, jag sörjer inte över det heller mitt eget analyserande, samtidigt som kommer in i det hela, jag kan se kvinnonamn, men att jag får väldigt mycket fel namn, men att någonting har med en kvinna att göra, Kerstin, jag hör det, Kerstin, jag hör dialekten /västgötska/ det här och, och det behöver inte vara jag, får detta på det sättet,

och jag upplever en brunhårig kvinna mera som, och jag får också att hon tar upp soporna, efter honom, hon sopar tar upp,

jag får ofta symbolbilder och hon tar reda på så att säga resterna eller vad det nu är som blir kvar men — ganska effektiv, väldigt förstående,

Kontroll:

Föremålet är en bröllopsbild i ett förseglat kuvert. Efter bröllopet åkte brudens mor därifrån i en taxi som frontalkrockade på motorvägen. Brudens mor och taxichauffören dödades, liksom ytterligare en person.

Brudens mor hette Kerstin, mannen var västgöte och hade bred dialekt.

Kerstin brunhårig.

det kan vara Kersti, finns visst dialektalt,

jag är inte tillräckligt långt borta — du vet, det här är litet, jag är fortfarande kvar i någon sorts tillstånd, inte tillräckligt,

det är som om det byggs upp en massa m eller såna här bågar, litet som en kant som är på en gräsmatta för att hindra ogräset från att komma in i grusgången, man bygger upp en massa hinder för det, och det här är väldigt viktigt för dig, jag får också som krocketbågar och deras, det har med beskydd eller det har jag sett förut, och det har med reinkarnation att göra och — forskats mycket på det och samtidigt i Finland, England och i viss mån så tror jag även i Danmark

— det rör sig om — det är som man bygger bågar över, men samtidigt vill jag se det som ett krocketspel att man för in bollarna från olika håll — jag ser också som man lägger över dimensioner eller som beslöjade saker över ytlagret i materien i luften,

om du säger att vi går upp över några tusen meter ovanför grantopparna, så ligger det som någon sorts ozonskikt eller någonting som har med filtration i luft sol eller vad det nu heter på fackspråk, någon sorts ozon, det som har med UV, UV-strålning att göra, det är liksom ett skikt som hindrar vissa saker — får man bort den här förtätningen eller förtunningen i det här UV eller frekvens så — det är inte likadant som jag har sett förut i partiklar, utan de är tätare och mycket mycket snabbare

— här är någonting som jag absolut inte har något begrepp om och det är som om strålknippen kommer från en viss punkt och går ner genom vissa mottagare, någon sorts skålformade parabolhistoria — radiofrekvenser — så kan man se också att det studsar liksom uppåt tillbaka från den här — det studsar liksom men ändå är det en jämn historia

Kerstin kallades aldrig annat än Kersti av sin man.

— jag upplever mycket diffust en nan, en mörk man, som står under den här parabol, vad skall vi säga som en ledning eller som en åskledare, det blir på något sätt så att man vänder på det här paraplyet eller parabolen, lägger den ner över sig och så står det upp, men det blir bättre effekt om man vänder på det här paraplyet eller parasollen så att man får det underifrån — det här har ju inte med det här att göra, var väldigt mycket tanke, och jag kommer inte att komma ihåg det, och där upplevde jag också eller upplever jag nu bredvid den här mannen den här mörke mannen som jag upplever då som väldigt ?? och som håller på med något väldigt seriöst, där upplever jag en massa massa små människor, som finns runtomkring, men ändå är det ett tomrum runtomkring den här mannen och jag tycker som han är fokuserad på de här andra som finns omkring, de är mer jämna i storlek, den här är mera fokuserad, mer konturer, han påminner om Martin Johnson i sitt sätt att vara, men samtidigt så upplever jag också men mer diffust, det är mera som ett antagande, och då har vi dom här trekantiga hattarna eller

— har med gult att göra och då får jag, har med intellektet att göra men också med Kinas kultur att göra

— (öppna kuvertet) får jag göra det, det märkliga är att jag får grovstickade strumpor, du vet två räta och två aviga, långa såna använder inte du — är det du och din hustru eller vad är det

(nej) ett brudpar — jag minns att jag pratade om några svartvita bilder, men jag upplevde tomteboljocka och så.

ibland kan det nog gå ihop från olika håll.

I det här protokollet finns det bara en enda sak som stämmer — det gäller brudens mors namn, Kerstin eller Kersti, och Birgitta har fångat båda varianterna.

När bruden på porträttet fick höra vad Birgitta sade, var det mycket av symbolerna som hon kunde ta till sig och

Kerstins man mycket mörk, han överlevde olyckan.

förklara, men detta har inte förklaringsvärde i vetenskapligt avseende.

Men det finns bara ett namn i sammanhanget, och det är det namn som den som gav mig bilden avsåg. Själv visste jag inte vad som var i kuvertet, och då experimentet skedde kände jag varken till historien eller namnet.

Birgitta vet inte heller vad det här skall betyda, men hon vet att hon på något sätt har en uppgift. Varje vecka möts också Birgittas lilla grupp — det har de gjort i flera år nu — man ägnar sig egentligen inte åt parapsykologiska experiment. Det är mer en fråga om att växa, att utvecklas tillsammans. Och mycket av inriktningen är också här rent praktisk, gruppen har ett fadderbarn och brukar vid varje möte samla in några hundra kronor till Amnestys verksamhet.

Då och då skjuter gruppen ett skott och en ny grupp bildas. Som ringar på vattnet hoppas Birgitta att en ny förståelse för verkligheten — för det obegripliga — skall sprida sig.

Till slut är det kanske en fråga om att vi behöver lära oss litet ödmjukhet. Det finns så mycket som har gått snett när vi trott oss begripa världen.

Birgitta begriper den inte, och ändå visar experimenten att hon både Hör och Ser, långt mer än vi.

Foto: André Maslennikov

*Fotnot: Texten är här ordagrant utskriven efter bandinspelningar — den är fullständig. Uttryck inom parentes är frågor och svar från ÖB.

UFO-forum

I augusti 1984 arrangerade den amerikanska UFO-undersökningsorganisationen MUFON ett UFO-forum med nära 150 personer som deltagare.

Barry Greenwood och Larry Fawcett, författare till den uppmärksammade boken "Clear Intent", vilken handlar om tidigare hemligstämplat material om UFO, talade om innehållet i de frisläppta dokumenten. Greenwood berättade att dessa dokument, som är från tiden 1942-1981, bland annat handlar om rapporter från flygvapnet och militära installationer, där säkerhetspolis och vakter sett okända föremål manövrera mycket nära över områden som är känsliga ur säkerhets-synpunkt.

Greenwood hade också bevis för att de amerikanska myndigheterna fortfarande faktiskt undersöker UFO-rapporter.

Beträffande förklaringen till UFO-fenomenet sa han att allt vi kan säga med säkerhet är att UFO:n är verkliga, oidentifierade, intelligenta och — åtminstone i en del fall — utgör ett möjligt hot mot vår nationella säkerhet.

Larry Fawcett hade med sig ett par före detta säkerhetspolis vid flygvapnet, vilka berättade om var sin UFO-iakttagelse som de gjort.

Budd Hopkins, som specialiserat sig på fall med bortförande och skrivit boken "Missing Time", spelade upp ett band där en hypnotiserad kvinna berättade om hur hon förts bort till ett UFO. Vad kvinnan medvetet erinrade sig var att hon sett "hundratals" paralyserade harar på en väg i Nebraska 1959 och ett starkt ljus, varpå följde två timmar, som hon saknade minne av. 1983 blev hon hypnotiserad, och då fyllde hon ut den förlorade tiden med en känsloladdad rysare. Under tårar berättade hon att hennes bil stoppats av tre varelser på vägen och att hon sedan förts bort av dem.

Budd Hopkins sa att hans undersökningar och brev han fått tyder på att det kan finnas tusentals personer som bortförts till UFO. I en del fall har de bortförda oförklarliga sår som efter snitt i huden. Även andra märken på kroppen förekommer. I några fall är det bevisat att en bortförd verkligen varit försvunnen.

Budd Hopkins anser att man i åtskilliga fall tycks kunna utesluta bluff eller psykologiska förklaringar — det rör sig om något verkligt.

En eller två timmar brukar ett bortförande vara. Några av de bortförda har berättat att någonting förts in genom näsan på dem. I en del fall har främlingarna tagit prov på sperma och äggstockar, vilket antyder att genetiska experiment gjorts.

UFO-varelserna tycks ha en objektiv och vetenskaplig inställning och vara i stort sett likgiltiga för mänskliga känslor, anser Hopkins. Ofta får offren psykiska skador av sina upplevelser.

Hopkins anser att någonting pågår, av stor omfattning, vilket har inverkan på tusentals människor, ett intelligent program som berör mänskligheten, men vars syfte ännu är okänt för oss.

Historikern David M. Jacobs, författare till boken "The UFO Controversy in America", påpekade att det mesta av vår kunskap om UFO grundas på mänskliga iakttagelser tillsammans med litet fysiska spår. Att det saknas tillräckliga fakta om UFO skyllde Jacobs på vetenskapssamfundet, som inte bryr sig om UFO-fenomenet. Men privata forskare har samlat in ett massivt material om UFO:nas karakteristiska egenskaper, deras verkningar och om humanoider, som synts i samband med UFO:n.

Beträffande teorier sa Jacobs att den utomjordiska hypotesen har stått sig genom åren trots att flera andra hypoteser lagts fram.

Till slut talade Cynthia Hind, som skrivit boken "UFOs: African Encounters". Hon sa att bushmännen i Afrika endast har en begränsad kunskap om västerlandet. De känner inte till UFO:n, rymdflyg och science fiction. De rapporterar precis vad de ser, och detta överensstämmer i många avseenden med de oförklarliga fenomen som hemsöker andra kulturer. I årtal har afrikaner beskrivit ljus och klot, som de sett, och styrda föremål som följt efter dem, kommunicerat med dem och försatt dem i trans.

Källa: En artikel av Walter N. Webb i MUFON UFO Journal, november 1984.

Tråkigt?

Det finns människor som säger upp prenumerationen på danska UFO-Nyt, eftersom de anser att tidskriften har blivit tråkig, skriver organisationen SUFOI:s vice ordförande Jørgen Bengtvig i en ledare i nr 2, 1985. De missnöjda menar att UFO-Nyt alltför mycket tar upp gamla fall, UFO-be drägerier, möten och kongresser.

Bengtvig försvarar tidskriften med att säga att det inte händer så mycket UFO-intressant i världen idag. Detta framgår av de utländska UFO-tidskrifter som SUFOI erhåller. Alla ropar de efter genuina UFO-fall.

Av de få observationer som görs kan 98 procent förklaras som naturliga fenomen, upplyser Bengtvig. Observatörerna har sett fenomenen under

ovanliga omständigheter, eller också har de haft dåliga kunskaper om stjärnor, planeter och satelliter.

SUFOI:s policy är att i huvudsak endast offentliggöra fall som man efter grundlig undersökning saknar förklaring till. Eftersom det inte finns så många sådana fall, återstår bara "tråkiga" artiklar att publicera.

Kanske har vi blivit alltför duktiga i att föklara UFO-observationer, funderar Bengtvig. SUFOI har under de 25 år som organisationen existerat blivit allt större och bättre, och därför har man nu möjlighet att förklara betydligt fler fall än tidigare.

Men det är inte bara i Danmark som det är lugnt på UFO-fronten, meddelar Bengtvig. Det är likadant i andra länder.

Det är alltså inte bara tidningen UFO-Nyts fel att den är "tråkig", menar Jørgen Bengtvig — det är också UFO:nas fel! De vill inte samarbeta . . .

Fast det är inte riktigt sant att UFO-Nyt är tråkig. Den innehåller åtskilligt av intresse.

I nr 2, 1985 presenterar man ett fall med foto. En norsk gutt, 21-årig Pål Kristian Vaag, väckte en del uppmärksamhet med ett UFO-foto som ingen kunde förklara. Ett noggrant studium av bilden visade dock att det rörde sig om en förfälskning. Pål Kristian hade hängt upp ett UFO-liknande föremål i en tunn tråd och fotograferat det. Till slut erkände han bluffen.

I juli 1984 arrangerade SUFOI ett seminarium, UFO '84. Det blev i kvalitetsavseende en framgång, skriver Per Andersen i UFO-Nyt. Amnet behandlades på hög facknivå. Men ekonomiskt blev det ett bakslag på grund av lågt deltagarantal.

Per Andersen menar att efter hand som UFO-forskarna blivit mer och mer seriösa, har allmänhetens intresse minskat. För att vara säkra på publiksuccé skulle man behöva föredrag där alla "bevisen" för rymdskeppens existens lades fram, helst kryddade med ockulta fenomen av skilda slag samt med odokumenterade närobserverationer av värsta slag, tror Per Andersen och suckar att det inte är lätt att vara seriös i dessa tider.

UFO-problemet är inte ett problem, utan flera, understryker Per Andersen. Bakom UFO-observationer finns olika fenomen, såsom okända naturfenomen, psykologiska fenomen, religiösa upplevelser och teoretiskt även rymdfarkoster från andra solsystem.

Flemming F. Olsen lade på seminariet fram en förklaringsmodell som riktar fokus på observatörerna. Närobserverationer är först och främst inre bilder i medvetandet hos vittnena, ansåg han. Dessa bilder kan ha sin grund i något naturligt fenomen, exempelvis flygplansljus, eller i inre upplevelser. Man kan jämföra denna typ av händelser

med olika slag av psykiska projektioner, exempelvis religiösa upplevelser.

Kanske närobserverationer är ett slags drömbilder? reflekterar Per Andersen, men anmärker att denna förklaringsmodell dock har sina problem. Den har svårt att förklara de många gemensamma dragen i olika observationer. Och hur skulle en närobserveration med flera vittnen kunna utgöras av en psykisk projektion?

Hansjürgen Köhler från västtyska CENAP berättade att man inom den organisationen har analyserat omkring 275 UFO-fall under de senaste 11 åren. Av dessa har endast sju förblivit ouppklarade! Inget av de olösta fallen är från de senaste fem åren.

Per Andersen kommenterar att CENAP har en mycket kritisk inställning till UFO-problemet och att de därför säkert ofta har ansett en del observationer förklarade vilka andra organisationer skulle beteckna som genuina UFO-rapporter.

Köhler gjorde uppskattningen att i omkring 25 procent av de fall som CENAP förklarar, har det rört sig om ballonger, dels små varmluftsballonger som sänts upp i syfte att skoja med folk, dels väderballonger och leksaksballonger. I övrigt har det varit fråga om flygplan, planeter, meteoror, moln och lasershower på himlen. Frånsett den sistnämnda orsaken stämmer Köhlers uppgifter med erfarenheterna i Danmark, skriver Per Andersen.

Ibland kan en UFO-historia vara helt påhittad. Köhler berättade om ett fall där en skötare på ett mentalsjukhus uppfann en historia om kontakt med rymdvarelser och budskap från dem. Mannen ville bli uppmärksammas.

UFO-Nyt har adressen SUFOI, Postboks 6, DK-2820 Gentofte. Danmark.

Skeptiker-konferens

När den amerikanska skeptikerföreningen CSICOP hade sin konferens 1984, deltog journalisten, författaren och kännaren av parapsykologin D. Scott Rogo som reporter för månadstidningen Fate. Konferensen ägde rum på Stanforduniversitetet i Palo Alto, Kalifornien den 18 november.

Rogo blev angenämt överraskad av att finna att CSICOP nu tycks ha övergett sin häxjaktmentalitet och håller på att mogna till en sansad och ansvarsfull sammanslutning.

Fastän en del naivitet och okunnighet kunde höras, var det mesta som yttrades — enligt Rogos mening — rationellt och relevant. Några talare var för

parapsykologin, och Rogo visste att CSICOPs ordförande Paul Kurtz hade inbjudit flera, som dock avböjt att delta.

De flesta talare formulerade sig måttfullt, rapporterar Rogo. En dr Culver tog upp till granskning några forntida mysterier, som inte alls var några mysterier — åtminstone inte i Dänikens mening. En kritiker av astrologin, dr Fraknoi, visade att astrologin inte är teoretiskt begriplig, och han beskrev experiment med resultatet att man på astrologisk grund inte kunnat förutsäga framgång i äktenskap. Han sa också att när man testat astrologins ut-sagor om yrkesval och personlighet, så har dessa prov alltid misslyckats. Astrologi kan vara underhållande, tyckte dr Fraknoi, men det är förkastligt när exempelvis företag på astrologiska grunder avgör vilka människor de skall anställa.

UFO-forskaren dr J. Allen Hynek pratade om en dataanalys som han och hans kolleger gjort av 400 utvalda och väldokumenterade UFO-observationer. Det visar sig, sa Hynek, att vissa utmärkande drag ständigt återkommer, även i rapporter från kulturer som är helt oberoende av varandra. Hynek ville att de som tillbakavisar existensen av UFO:n i detalj skulle förklara vilka de psykologiska mekanismer är som får olika människor att inbilla sig ett likartat fenomen. Ingen sådan mekanism är känd inom psykologin, påpekade Hynek.

UFO-kritikern Phil Klass kommenterade inte Hyneks data, utan föredrog att ta upp Hyneks stöd för vissa välkända fall med bortförande, misslyckandet på Hyneks UFO-center att finna bevis och det faktum att forskare från centret nyligen hade gått på några tvivelaktiga observationer i New York. Klass ville att den amerikanska vetenskapsakademien skulle utse en panel som en gång för alla skulle avgöra UFO-frågan!

En före detta parapsykolog, Charles Akers, tidigare anställd vid institutet för parapsykologi i Durham, USA, vilken gått över till skeptikersidan, talade om sitt misslyckande att hitta en enda försöksperson som kunde visa verkligt goda resultat i ESP-försök och om sitt missnöje med det sätt på vilket ESP-experiment rapporteras.

Genom att lyssna på vad deltagare i konferensen sa till varandra fann Rogo att det rådde åtskillig okunnighet och många missuppfattningar bland CSICOPs medlemmar. En deltagare sa exempelvis till sin fru att positiva resultat i laboratoriet försvinner så snart man har riktig kontroll. Rogo grep in i samtalet och meddelade att detta var en myt som skapats av skeptikerna.

Flera CSICOP-medlemmar sa att de skulle tro på ESP så snart det kunde demonstreras under sträng vetenskaplig kontroll. Rogo frågade varje

gång vilken kontroll de föreslog, och när de besvarade frågan, kunde Rogo hänvisa dem till publicerade undersökningar med positivt resultat, där just den kontroll de efterlyste förekommit. Skeptikerna tycktes överraskade av den höga kvaliteten på nutida parapsykologisk forskning, men ingen föreföll intresserad av att ta vara på de ledtradar som Rogo gav.

En illusionist, Bob Steiner, berättade att han under en resa i Australien hade gett sig ut för att ha äkta paranormal förmåga. Hans demonstrationer av ESP och psykokinesi blev en sensation bland allmänheten och i massmedia. Även vetenskapsmän tog honom på allvar och ville att han skulle delta i laboratorieförsök. Till sist, under en TV-intervju, avslöjade han sig själv som en bluff. Han hade visat att de flesta människor inte kan se skillnad mellan en psykiker och en illusionist.

Dr O. Carl Simontons uppfattning att cancer kan bekämpas effektivt med en visualiseringsmetod avgreps av en kritiker, dr Sampson, som ansåg att påståendet grundades på vetenskapligt oriktiga resonemang, dåliga undersökningar och ett tvivelaktigt urval av patienter.

Parapsykologen W. G. Roll och illusionisten James Randi har båda nyligen undersökt ett poltergeistfall — och kommit till motsatta slutsatser. Men någon eldfångd debatt mellan de båda herrarna blev det inte. Randi hade rimliga synpunkter på varför man bör vara skeptisk till fallet, men Roll ägnade sig istället åt att berätta hur han avslöjat falska psykiker.

Rogos slutintryck av konferensen var att de flesta av CSICOPs experter hade välgrundade, moderata åsikter. Talarna hade i allmänhet en vetenskaplig inställning, och de tycktes vara intresserade av att arbeta med parapsykologer, inte mot dem.

Rogo hoppas att CSICOP kommer att fungera som ett slags kvalitetskontroll snarare än som en opponent till ett vetenskapligt intresse för det paranormala. Kanske har CSICOP nu växt ur sitt begynnelsestadium av dogmatisk otro, menar Rogo.

Källa: En artikel av D. Scott Rogo i Fate, mars 1985.

Välkommen till kurserna

Livkunskap, Personlig Utveckling, Planera Din Framtid, Hälso-weekend och Arbete för alla. Kursprospekt, nyhetsblad och kontaktblad för 10 kr från Infoteket. Pg 43 92 93-2.

Vi bryr oss om!

Genmäle till Ajit das från Krishnarörelsen

Ajit och Vegavan har brutit med Krishnarörelsens grundare Srila Prabhupada, hävdar ISKCON.

Med anledning av artikeln i Sökaren nr 4, 1985 om Ajit och Vegavan skulle vi vilja ge ett svar från Krishnarörelsen, ISKCON.

Vissa av Ajits påståenden i intervjun är direkta sakfel. Om han och Vegavan vidhåller dessa påståenden och handlar efter dem, blir det naturligtvis svårt att fungera inom Krishnarörelsens ram. Detta utvecklas gradvis till dess att ett "uteslutande" blir ett faktum. Vi vill därför klargöra och bemöta de påståenden som Ajit gör i intervjun.

Krishnarörelsens struktur

Krishnarörelsen, ISKCON, grundades av His Divine Grace A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada 1966 i New York. Därefter spred sig rörelsen snabbt över hela världen. 1970 formades inom ISKCON (International Society for Krishna Consciousness) av Srila Prabhupada en styrelse som kallades för GBC — ett världsråd med avsikt att avlasta Srila Prabhupada bördan av administration och hjälpa till att leda rörelsens internationella verksamhet. Grundandet av GBC var en försäkran om att rörelsen skulle fortgå enligt hans önskan. I Srila Prabhupadas närvaro stod den under hans ledning för att i hans frånvaro vara erfaren nog att fortsätta leda rörelsens verksamhet. Detta GBC organiserades av Srila Prabhupada på så vis att varje medlem i denna styrelse har ett ansvar antingen för ett geografiskt eller ministärt område. Varje medlem i ISKCON blir på så vis verksam inom ramen för en eller flera av dessa styrelsemedlemmars område. Varje enskild styrelsemedlem är vidare ansvarig inför hela styrelsen. På så vis är alla ansvariga inför någon högre instans. Detta etablerades av Srila Prabhupada personli-

gen redan 1970 och det fungerade så redan på den tiden. *Det var på detta sätt som Srila Prabhupada arrangerade det och ville att rörelsen skulle fungera.* Men redan när Srila Prabhupada var närvarande förekom att medlemmar avvek och bildade sin egen grupp. Vid ett tillfälle sammanträffade en sådan utbrytargrupp med Srila Prabhupada. Utbrytarna bedyrade då dyrt och heligt att de var trogna Srila Prabhupada, men att de inte kunde samarbeta med den lokale styrelseledamoten. Så frågan ställdes då om de var beredda att följa vadhelst Srila Prabhupada sa; jo det var de beredda att göra. "Så om Srila Prabhupada ber er att arbeta under den lokale GBC-representanten, gör ni det då?" — "Nej det kan vi inte." Då slog Srila Prabhupada näven i bordet och sa: "Se bara, sådana hycklare." Situationen nu och här är densamma. Här i Sverige arbetar vi under ledning av His Divine Grace Harikesa Swami Visnupada, GBC-representant för det här området av världen såväl som andlig mästare. Vi arbetar alla här under hans ledning, vare sig vi är hans gudbröder eller elever. Som gudbröder är vi inte på något sätt förpliktigade att behandla honom som andlig mästare. Snarare tvärtom, Sri Visnupada är absolut emot att bli behandlad på det viset av gudbröder. Däremot arbetar vi under honom som varande vår GBC-representant. Och detta är Srila Prabhupadas vilja. Om nu GBC-representanten tycker att vi gör något fel och korrigerar oss, så är detta hans rätt och plikt inför Srila Prabhupada att göra så. Om vi nu inte kan finna oss i att ibland bli korrigerade, vad kan då GBC-representanten göra? När då någon drar sig ur Krishnarörelsen och menar att man blivit utsparkad för att täcka över det faktum att man inte kunde samarbeta som nödvändigt, ja då bryter man med Srila Prabhupada.

De andliga mästarna

Innan Srila Prabhupada lämnade denna värld, utsåg han några av sina närmaste elever till andliga mästare. Före hans bortgång fungerade de som rittviks, d v s de invigde lärjungar å Srila Prabhupadas vägnar. När Srila Prabhupada blev tillfrågad hur det skulle bli sedan han lämnat den här världen, svarade han att de skulle bli deras elever, d v s de invigande andliga mästarnas elever. Detta kan man läsa om i "Srila Prabhupada Lilamrita", volym 6, sidorna 324 och 325. Detta är en biografi, författad av Srila Satsvarupa dasa Goswami, som är en av Srila Prabhupadas närmaste elever. Om man nu kallar detta för historieförfälskning, är det ett påstående som i sig självt är historieförfälskning och ett tecken på att något inte står rätt till.

Om jag nu arbetar i all ödmjukhet och vill vara lojal mot Srila Prabhupada och den rörelse han startat, är jag då ute efter att bli guru? Låt oss först och främst bli elever, sedan kan vi tala om att bli guru. Srila Prabhupada säger så här i sin förklaring till Srimad Bhagavatams första kanto, femte kapitel och tjugofjärde vers: "Utan självbehärskning, självdisciplin och fullständig lydnad kan ingen med framgång följa den andlige mästarens instruktioner, och utan att göra det kan ingen vända åter till Guds rike." När den andlige mästaren, eller som nu GBC, ger sitt godkännande, då kan jag inviga. Men först måste man åtminstone bli en riktig elev. Den som ambitiöst strävar efter att bli guru måste först kvalificera sig som elev — när man inte klarar det säger man som räven sa om rönnbären, "surt".

Förvisso har Ajit och Vegavan gjort mycket i det förgångna för Krishnarörelsen. Men när de, tillsammans med andra, av egennyttiga motiv attackerar det som Srila Prabhupada grundat,

kan vi knappast kalla dem medlemmar i Krishnarörelsen.

Krishnarörelsen sekterisk?

Bhakti, hängivenhet till Krishna, är förvisso kärnan av all sann religion. När vi nu håller fast vid denna kärna och inte är speciellt intresserade av andra materiellt motiverade religioner, blir vi inte för den skull sekteriska. Utan detta är vad Krishna själv säger i Bhagavad-gitas artonde kapitel, sextiosjätte versen: "Överge alla olika slags religioner och överlåt dig till Mig allena! Jag skall befria dig från syndens alla återverkningar. Frukta ej!" Detta är bhakti-kärnan av all sann religion. Vidare står det i Bhagavata Purana, även kallad Srimad-Bhagavatam, första kantot, första kapitlet, andra versen: "Denna Bhagavata Purana förkastar helt och hållet alla religiösa handlingar som är materiellt motiverade och presenterar den högsta sanningen, som är förstälilig för de hängivna som är helt rena i sina hjärtan." Krishnarörelsens essens är att predika Krishnamedvetande, och grunden för denna predikan är skrifterna som t ex Bhagavad-gita, Srimad-Bhagavatam samt alla de andra böcker som Srila Prabhupada översatte för vår skull. Vidare är renheten vår styrka och slutligen är ändamålsenligheten själva principen i vår mission.

Vårt förhållande till Srila Prabhupadas gudbröder

Srila Prabhupada var mycket väl medveten om de faror som lurar på hängivenhetens väg, faror som även mångåriga hängivna kan råka ut för. Grundandet av GBC var därför bl a en försäkran om att rörelsen skulle fortgå enligt hans önskan. Srila Prabhupadas andlige mästares, Srila Bhaktisiddhanta Sarasvatis, önskan på sin tid var också att grunda ett GBC, men tyvärr lyckades inte detta. Några av hans äldre elever utnämnde varandra till gurer, och man trätte om de olika templens faciliteter. Följden blev givetvis att predikningen avstannade. Srila Prabhupada, däremot, tog sin andlige mästares instruktioner på fullt allvar, och trots sin aktningsvärda ålder reste

han till västvärlden under stora vedermoder för att förkunna Herren Caitanyas mission. Under den första svåra tiden vädjade han till sina gudbröder om hjälp, vilken dock uteblev.

Under årens lopp, medan Srila Prabhupada fortfarande var närvarande, förekom det att en del av hans elever missnöjda bröt sig ur Krishnarörelsen för att istället ta sin tillflykt till någon av hans gudbröder. Istället för att uppmuntra sådana personer att skärpa sig och gå tillbaka till Srila Prabhupada, gavs dessa istället ny "andlig" initiering och man förstärkte deras misstro emot ISKCON. (Srila Prabhupada hade tidigare erbjudit en del av hans gudbröder framstående platser inom ISKCON, men de tackade nej vid den tidpunkten.)

Genom att Srila Prabhupada framgångsrikt grundade ett starkt GBC omintetgjorde han effektivt alla framtida försök att från annat håll ta över rörelsen. Eftersom han anade dessa planer, gav han såväl muntliga som skriftliga instruktioner till sina lärjungar:

"Så trots att Sridhar Maharaja och hans båda anförvanter inte var auktoriserade att göra så, utvalde de likväl en acarya, och senare visade det sig vara ett misslyckande. Resultatet är nu att alla utger sig för att vara acarya, även om de kanske är kanistha-adhikary (en lägre klassens gudshängiven) utan förmåga att predika. Därför får inte vi begå samma misstag inom vårt ISKCON-läger. I själva verket är ingen av mina gudbröder kvalificerad att bli acarya. Så det är bäst att inte umgås förtroligt med mina gudbröder, eftersom de, istället för att inspirera våra elever, ibland kan besmitta dem. Tidigare har de gjort sådana försök, i synnerhet M . . . , B . . . och T . . . , men på ett eller annat sätt räddade jag situationen. Sådana saker pågår. *Vimåste vara extra noga på vår vakt mot dem och inte beblanda oss med dem. Detta är min instruktion till er alla. De kan inte hjälpa oss i vår rörelse; tvärtom är de mycket kompetenta att skada vår naturliga utveckling. Så vi måste vara extra noga på vår vakt mot dem.*"

(Brev till Rupanuga, 28 april 1974)

Srila Prabhupada är fullt kompetent att befria betingade själar från kretsloppet av födelse, död, ålderdom och sjukdom, och sända dem tillbaka till Krishnas boning. Om man därför som invigd elev i ISKCON söker vägledning utanför ISKCON, betyder det att man direkt går emot Srila Prabhupada och blir således en förbrytare vid hans lotusfötter.

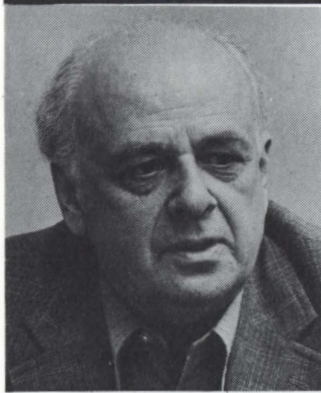
Srila Harikesa Swami Vishnupada leder Krishnarörelsen i Skandinavien och Nordeuropa.

Det var speciellt en av Srila Prabhupadas gudbröder som Srila Prabhupada själv förklarade bar skulden till att Bhaktisiddhantas försök att grunda ett GBC omintetgjordes. Sedan en längre tid sympatiserar Vegavan och Ajit med den här personen. De förespråkar hans filosofi, och medlemmar i deras grupp distribuerar även hans böcker (i stället för Srila Prabhupadas). När Ajit jämför Vegavan med Bhakti Dayal blir det till en tankeställare eftersom Bhakti Dayal öppet lämnade Krishnarörelsen denna vår vid vårt internationella möte i Mayapur i Indien för att bli återinvigd som sanjasi av ovan nämnda gudbröder till Srila Prabhupada. Dessutom har de på hemmaplan genom sin "predikning" i närradion gjort ihärdiga försök att undergräva människors förtroende för de nuvarande andliga mästarna i Krishnarörelsen och Srila Prabhupadas rörelse i stort. Att försöka rubba en lärjunges tilltro till hans andliga mästare är mycket allvarligt. Detta handlande visar klart att Vegavan och Ajit inte längre önskar arbeta i harmoni med Srila Prabhupadas rörelse och efter de principer för bhaktiyoga som Krishna förkunnar i Bhagavad-gita och som Srila Prabhupada lärt oss.

Som slutord tar vi Sanjayas ord i Bhagavad-gitas sista kapitel sista vers: "Varhelst Krishna, alla mystikers mästare, och varhelst Arjuna, den suveräne bågskytten finns, där finns förvisso också majestät, seger, sällsynt makt och moral. Detta är min åsikt."

A Krishnarörelsens i Sverige vägnar

Smita-krishna das Brahmachari

Curt Berg är civilingenjör, f.d. generalsekreterare för Teosofiska Samfundet Adyar i Sverige. Foto Rein Vålme.

Replik

Curt Berg menar att när K.E. Steffens diskuterar teosofin med utgångspunkt från negativt hållna biografier, kommer han inte ens i närheten av vad teosofin är.

Naturvetenskap och ockultism

K.E. Steffens inlägg mot teosofin i Sökaren nr 5-6, 1985 aktualiserar två viktiga frågor, när det gäller ställningstagande till teosofin och andra ockulta läror.

1. Är det naturvetenskapen som ger de slutliga svaren?
2. Är det intellektets resultat som skall anses utslagsgivande?

Först: vad är ockultism? Låt oss i detta sammanhang använda ordet ockultism om ett utnyttjande av inre förmågor som ligger bortom eller vid sidan av intellektet. Här avses inte bara sådana ockulta förmågor som klärvoajans — vilka är accepterade av parapsykologin, men föga utforskade — utan framför allt förmågan att se större sammanhang, förnimma något av universums helhet och enhet, uppfatta något som är mer än en syntes av olika element, se hur olika fenomen har en gemensam källa.

Låt oss så övergå till en jämförelse mellan naturvetenskap och ockultism!

Naturvetenskapen sysslar med den fysiska materien, som är dess föremål och kunskapskälla. Den tar framför allt ut det mätbara. Från iakttagelser drar man slutsatser med hjälp av hypoteser och teorier. Ockultismen å andra sidan arbetar med människans inre själsliga och andliga förmågor och närmar sig tillvaron från livs- och medvetandesidan. Det rör sig här alltså om två olika sätt att närma sig sanningen — i båda fallen är man beroende av ofullkomliga instrument och av ofullkomliga idéer och symboler för att beskriva den bild av världen som man når fram till. Men det lönar sig att lyssna till både naturvetenskapen och ockultismen — i

själva verket måste man göra det för att få en helhetsbild av tillvaron.

Att allt liv utvecklats av inre, mentala krafter — icke av yttre, fysiska — är en ockult tes. I H.P. Blavatskys Den Hemliga Läran uttrycks detta så: "Den drivande och ledande kraften i världsalldet går *inifrån utåt*." "Naturvetenskaperna pekar på de minsta observerbara startpunkterna för liv och livets egenskaper: fröet, ägget, DNA-molekylerna. Men den har ingen förklaring till vilken kraft som verkar i dessa — och inte varför utvecklingen från dessa startpunkter följer bestämda mönster. Naturvetenskapen kan bara konstatera att de är fokuspunkter för växtkraft — men vad denna växtkraft är, finns det ingen förklaring till — knappast ens teorier. Kraften bara finns där och tas för given.

Ett steg på vägen till förståelse av de ännu okända orsaker som åstadkommer växandet är den upptäckt som gjorts under senare år inom biologin: en cell, ett fysiskt organ i människokroppen osv. genomtränges av ett osynligt fält, som har vissa likheter med ett elektromagnetiskt fält, och det är det fältet som bestämmer vad det blir av fröet eller ägget.²⁾ Men vad det är för kraft som verkar, det har naturvetenskapen ännu inga teorier om. Ockultismen har något att säga i saken. Där ses hela universum som en helhet, med en inre källa som söker sig olika yttre uttryck efter arketypiska mönster.

Den ockulta tesen att allt liv utvecklas inifrån gäller inte bara naturvetenskapens område. Vi kan också iakttä dess giltighet, när det gäller oss själva, människorna. Allt vi gör har en inre grund, i vårt medvetande. Det är universums källa som söker sig uttryck genom våra tankar och handlingar.

Bland dessa uttryck finns exempelvis konstnärers, kompositörers och uppfinnarens verksamheter, men även allt annat som människor gör, inklusive de minsta skiftningar i ansiktsuttrycket.

Så den andra frågan: Är det intellektets resultat som skall anses utslagsgivande? Eller vad skall annars få avgöra människans ställningstaganden i sådana existentiella frågor som Vad är meningen med vårt liv?, Vilken är den rätta relationen till en medmänniska?, Hur tar vi upp de problem som möter oss i livet?

Intellektet kan försöka analysera en situation, pröva olika utvägar och handlingssätt och väga dem mot varandra, men resultatet blir oftast att man svänger från den ena ståndpunkten till den andra utan att kunna bestämma sig. För att nå en hållbar slutsats tvingas man in till den del av sin inre helhet som är åtkomlig. Genom ett stilla iakttagande av vad som sker inom och utom en själv, genom meditativ begrundan, där intellektet inte får spela någon huvudroll, kan man vidga den åtkomliga delen av sin egen inre helhet. Ju mer man når av denna helhet, desto naturligare flyter tankar, handlingar, uppträdande ut från en central och motsägelsefri punkt i ens inre.

H.P. Blavatskys bok Den Hemliga Läran har denna kvalitet i sig. Den är inte en sammanställning eller en syntes av olika idéer. Den är i stället ett verk där allting flyter ut ur en helhet, men den innehåller många detaljer och idéer såsom illustrationer, exemplifieringar av en enda central livssyn. Tar vi del av den, händer två ting: Vi börjar se på omvärlden och våra medmänniskor som olika och unika uttryck för en enda källa. Det andra som händer är delvis en följd av detta och innebär att vi kan

se på oss själva, på vårt eget liv, våra tankar och handlingar såsom ett speciellt uttryck för denna centrala kraft. Däri ligger början till inre frihet.

Om man närmar sig H.P. Blavatskys liv och gärning sedan man låtit denna filosofi, denna insikt och erfarenhet, komma in i sitt liv, då följer därav en öppen inställning. Då ger man inte de mer eller mindre fördömande biografier över hennes liv större vikt än de uppskattande, utan väger ihop sin egen bild av henne och hennes lära.

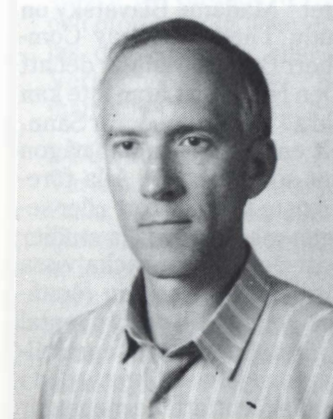
Uppenbarligen finns det korn av sanning i både de kritiska och de positiva böckerna om H.P. Blavatsky — men det blir en betydelsefull skillnad mellan dem för den som i någon mån har vunnit insikten om allt livs enhet. Har vi den insikten, då kan vi möta H.P. Blavatsky med sympati och förståelse och kommer henne då närmare. Att diskutera H.P. Blavatsky och teosofin uteslutande med utgångspunkt från negativt hållna biografier är att ställa sig utanför den värld som för många visat sig vara det mest betydelsefulla

som hänt i deras liv.

¹⁾Den Hemliga Läran, sv. uppl. 1919-1923, vol 1, s. 289.

²⁾Intelligence Came First, en rapport i vilken nio kvalificerade brittiska vetenskapsmän medverkat, redigerad av dr E. Lester Smith, Medlem av Royal Society. The Theosophical Publishing House, Wheaton, Ill. USA, 1975. Rupert Sheldrake är inne på liknande tankegångar i sin bok Mot en ny livsvetenskap, Akademikerteratur 1983.

Curt Berg

Gunnar Larson studerar juridik och var tidigare generalsekreterare i Teosofiska Samfundet Adyar i Sverige.

Replik

Steffens beskyllningar mot Blavatsky och teosofin är grundlösa

Det var en gång en ung student som intervjuade Albert Einstein. När han kom in i professorns arbetsrum, fick han syn på "Den Hemliga Läran" av Helena Petrovna Blavatsky på skrivbordet. "Vad gör den boken här?" frågade studenten förvånad. Einstein svarade att det verket innehöll många intressanta idéer och att han där hade fått vinkar som även antydde lösningen på problem som hade förbryllat honom. "Det finns andra framstående personer som har vittnat om uppskattning av Blavatskys livsgärning. Thomas Alva Edison var medlem av Teosofiska Samfundet. Den unge Gandhi blev genom sitt möte med H.P. Blavatsky intresserad av Bhagavad Gita, som kom att få ett bestående inflytande på hans livsfilosofi. Man kan räkna upp olika argument för att Blavatsky och teosofin borde förtjäna uppmärksamhet och fördomsfri prövning. Men vi "teosofier" försöker inte med lock eller pock övertyga andra om vår sak. Enligt

min erfarenhet vädjade Blavatsky aldrig till känslor, och hon avvisade naiv godtrogenhet och blind tro. Man kan istället rent av känna sig starkt uppmuntrad av henne att undersöka minutöst de grunder som man bygger sin livssyn på och att i den prövningen bara använda god vilja, humor och sitt bästa, sunda förstånd. Ett tillfredsställande svar på frågan om teosofins riktighet finner man om en teosofisk livsförståelse visar sig fungera praktiskt i olika utsatta lägen. Då är man inte mer beroende av argument.

Högskolelektor K.E. Steffens (med examen i filosofi och idéhistoria) skrev i Sökaren nr 10, 1984 att Blavatsky var en lögnerska och bedragerska som byggde sina läror på humbug. Som grund för detta angav han tre saker. För det första en artikel av honom själv i Morgenbladet 1978, med två angivna källskrifter.²⁾ För det andra uppgifter ur en bok av Marion Meade om H.P. Blavatsky. För det tredje en undersök-

ning från år 1885 av det engelska Sällskapet för psykisk forskning (Hodgsonrapporten). Steffens förklarade: "Av allt detta följer helt naturligt att man inte kan sätta någon lit till hennes egna påståenden om ursprunget till hennes teosofiska lärobyggnad."

Curt Berg och jag bemötte Steffens i Sökaren nr 2, 1985. Vårt bemötande var noggrant och omsorgsfullt. Vi vädjade bara till läsarens eget, fria omdöme. Steffens återkom i nr 5-6, 1985. Han undvek då att bemöta oss i sak (Watermans kritik av Hodgsonrapporten.) Han missförstod helt ett för oss grundläggande resonemang om subjektivitet/objektivitet (som bl.a. innebär, att både de som kritiserar och de som försvarar existentiella läror är betingade av subjektiva, grundläggande uppfattningar) och han misstänkliggjorde våra personliga motiv. Det finns åtskilliga och väsentliga brister i dessa Steffens artiklar. Men jag tror inte att den fortsatta debatten med Steffens

kan bli tillräckligt klarläggande i skriftlig form, och istället för att bemöta honom mera utförligt i Sökaren en gång till har jag utmanat honom till en offentlig helaftonsdiskussion om ockultismen, dess sanning eller osanning.³⁾

Vi upplyste om en bok av Adlai E. Waterman från 1963 som redovisar en minutiös granskning av Hodgsonrapporten, vars inre motsägelser där framstår som rent självdräpande för rapportens värde. På detta svarade Steffens inte alls. Han återgav istället ett uttalande av Bruce F. Campbell, som skrivit en bok om den teosofiska rörelsens historia, att "mycket av teosofernas försvar" på Hodgsonrapporten "består av argument ad hominem" och att Hodgsons "viktigaste upptäckter" inte skulle ha vederlagts. Men Watermans "Dödsruna över Hodgsonrapporten (1885-1960)" bygger ju på en ingående analys av själva rapporten och innebär alltså inget argument ad hominem. Innan Steffens visar sin ställning till Watermans bok anser jag inte att vi behöver ta upp andra författares meningar om Richard Hodgsons kvalifikationer och påstådda upptäckter.

I sin första artikel hänvisade Steffens åtta gånger till Marion Meades bok. Vi svarade med att den boken hade blivit utsatt för en "dräpande recension" av en filosofie doktor från Oxford. I sin senaste artikel återopade Steffens ytterligare uppgifter ur Meades bok. Tillförlitligheten av Meades bok är således av stor betydelse. Intresserade kan för en tia beställa den nämnda recensionen i svensk översättning om åtta sidor hos Teosofiska Bokhandeln Studio, Karlavägen 44, 114 49 Stockholm, tel. 08-61 68 83. Den kan även erhållas i engelsk originalversion. Här fyra avsnitt:

"Madame Blavatsky var inget mönster av fullkomlighet. Hon var impulsiv, temperamentsfull, retlig, ibland småaktig och oresonlig. Då som nu fördes gärna hennes svagheter till torgs av kritikerna. Å andra sidan var hon förmögen till varm medkänsla med andra (en intuitiv, nästan buddhistisk inlevelse i medlidandets natur) och kunde visa djup känsla och värme i sina personliga relationer. Hon var vänlig, hyste sympati för den förtryckte och ägde ett övermått av humor som gjorde henne omtyckt av många. Det finns dessutom många belägg för att det inte existerade något lågsint eller elakt i hennes karaktär och att hon hade den ovanliga gåvan att kunna skratta åt sig själv. Hon saknade också varje spår av den prydhet och skenhelighet som var typisk för hennes samtid. I Marion Meades bok finner man ingenting av allt detta. - - - Marion Meades egna

åsikter om Madame Blavatsky uttrycks i termer som ingen kan missta sig på. Hennes penna målar ett hårt och föga smickrande porträtt av en kvinna vars inre gemenhet inte tycks mötvas av ett enda uns godhet. - - - Vad gäller de ockulta fenomenen håller hon helt enkelt nytt vin i Hodgsons gamla läglar. Hon avfärdar alldeles orättvist de imponerande vittnesmål som väckte grava tvivel på Hodgsonrapportens värde, och förtiger att den slutligen förkastades av Sällskapet för psykisk forskning. - - - Utan anförande av genomtänkta och vägande motargument kan blotta förfäktandet av en åsikt inte tjäna som bevis. Marion Meade insisterar på att Madame Blavatsky själv skrev alla mahatmabreven och sedan med list och förslagenhet smusslade fram dem till mottagaren. Detta då genomförde hon, heter det, efter 'omsorgsfull planering' och med hjälp av vissa 'medbrottslingar' som naturligtvis kände till bedrägeriet. Vad som härkrävs är bevis av sådan art att det kan accepteras av en neutral tredje part." (Våra kursiveringar.)

Steffens skriver att teosofin påstår sig lägga fram säker och objektiv kunskap. Det är fel. Den Hemliga Läran innehåller en förutsägelse om att vissa av dess uppgifter skulle komma att bli "motbevisade". Den uppger sig vara icke ofelbar i objektiva avseenden. Vidare skriver Steffens att "teosofin hävdar att den lägger fram ett ockult vetande om jordens och människans utveckling, och då får den finna sig i att dess påståenden bedöms med samma stränga krav på bevisföring som man brukar inom geologi, paleontologi, arkeologi och historia". Men det måste väl vara tvärtom? För att pröva om ett ockult vetande är sant, måste man väl först bli ockultist? Det skulle ta lång tid för de flesta av oss. Därför kan "teosofin finna sig i" att vi har olika meningar om det ockulta. Om det finns en ockult vetenskap kan den inte rätt bedömas med enbart objektiva metoder. Det får man åtminstone teoretiskt acceptera. Teosofin inbjuder till en fördomsfri prövning, där vissa subjektiva erfarenheter och förmågor kan uppkomma som leder vidare med en tilltagande, naturlig självtillit och tillförsikt. (Allt detta kan förklaras rationellt ur teosofisk synpunkt, utan dogmatism.)

Steffens skriver vidare att "teosofins teorier om jordens och människans historia massivt och nästan enstämmigt förkastats av den naturvetenskapliga expertisen". Detta är för det första en grov överdrift och för det andra ändras naturvetenskapens resultat undan för undan. Vissa tidsangivelser i Den Hemliga Läran tycks inte stämma med vetenskapen idag, och möjligen har Steffens rätt i att Atlantis,

som det vanligen tolkas, aldrig har existerat. Men det finns också uppgifter i Den Hemliga Läran som först på senare tid vunnit naturvetenskapligt stöd. Den Hemliga Lärans uppställning av livsutvecklingens periodiska stadier stämmer t.ex. anmärkningsvärt väl med nutida antropologi och geologi. Man kan i detta sammanhang även nämna att C. W. Leadbeaters "Occult Chemistry" har fått ett oväntat stöd av nyligen gjorda vetenskapliga rön inom atomfysiken.⁴⁾ Han redovisade där resultat av undersökningar gjorda genom upptränad klärvoajans, och boken sägs ha blivit förhånad av vissa vetenskapsmän då den kom ut. Men det väsentliga med teosofisk litteratur tycks inte vara vilka föreställningar man får om objektiva förhållanden. Av det lilla häftet "Madame Blavatsky on How to Study Theosophy" av Commander Robert Bowen framgår det att studier av Den Hemliga Läran inte kan ge någon bild av Tillvaron som är Sann. Det han helt enkelt inte finnas någon bild av Livet som är sann. Alla föreställningar måste lämnas, förr eller senare. Poängen med teosofiska studier tycks vara att de kan uppväcka vissa formlösa förmågor till intuitiv förståelse för principer och till osentimental kärlek. Det förutsätter en viss egen viljeinriktning utan själviska krav, men i övrigt torde alla förutfattade meningar och villkor bara vara till hinder.

Steffens avslutar sin senaste artikel i Sökaren med att "mahatmorna" skulle väl kunna bevisa sin existens för oss, om de nu finns. Varför skulle vi anta att de är intresserade av vad vi tror om dem? Enligt teosofin är det naturligt att de inte får lov att ingripa i våra begränsade levnadsvillkor på något objektivt sätt. Det skulle bryta mot att vi gradvis måste få tillväxa i broderskap och självtillit på vår egen, naturliga grund. Det finns ingen enkel genväg för människan att uppnå en oavhängig livssyn och hållning. Vi lever under en lag om självbestämmande. Teosofin kan vara en helhetsfilosofi där alla våra frågor och svar om människan och hennes väg till sann upplysning får plats i ett harmoniskt och dynamiskt sammanhang.

³⁾ Intervjun gjordes 1935. The Theosophical Journal (England), May/June 1985. (Tidningsklipp hos The Archives, The Theosophical Society, Adyar, Madras.)

⁴⁾ J.N. Farquhar: "Teosofien. Dens historie og dens lære" (Köpenhamn 1919) och René Guénon: "Le Theosophisme, histoire d'une pseudo-religion" (Paris 1969).

⁵⁾ Debatten ägde rum i Oslo 12 augusti.

⁶⁾ "Extra Sensory Perception of Quarks" av dr Stephen Phillips, Theosophical Publis-

hing House, 1980. Han skriver: "Syftet med föreliggande arbete har varit att relatera tidigare mikro-PSI-forskning till nutida partikelfysik. Det arbete som utfördes av Annie Besant och C.W. Leadbeater för över femtio år sedan har visat sig stämma med många idéer som nu diskuteras av fysiker. Med hänsyn till detta kan läsaren fråga sig: Hur skulle det ha kunnat visa sig möjligt att slutligen påvisa sådan överensstämmelse om de inte hade varit istånd att göra precis vad de påstod sig göra?"

Gunnar Larson

Teosofins grundprinciper

1. DEN ABSOLUTA VERKLIGHETEN
Universums grundval är "en allestädes närvarande, evig, gränslös och oföränderlig princip". Den kallas det Absoluta eller den Enda Verkligheten och är "bortom den mänskliga tankens räckvidd".

2. DET ENDA LIVET
Världsalltet är ett uttryck för den Enda Verkligheten eller det Enda Livet. Det besjälar hela kosmos och är inneboende i varje form. Växelverkan mellan medvetande och energi, som genomtränger och uppfyller allting, frambringar periodiska cykler av involution och evolution.

3. UNIVERSELL LAG
Världsalltets processer utvecklar sig enligt lagar som är uttryck för En Universell Lag. Det finns en lag om orsak och verkan, som på ett vist och intelligent sätt återställer harmoni och balans på varje nivå av tillvaro. På det mänskliga området kallas detta karma.

4. EVOLUTIONENS CYKLISKA NATUR
Alltifrån livet i den minsta cell till livet i ett universum utvecklar sig latent förmågor och medvetande i en process som alternerar mellan faser för aktivitet och vila, vara och icke-vara. Det är en spiralformig rörelse; varje aktiv fas gör att mer erfarenhet läggs till vad som redan har förvärvats. För människans del äger detta rum genom reinkarnation.

5. TILLBLIVANDETS PROCESS
Det Enda Livet uttrycker sig i ett nästan oändligt antal former som sträcker sig från atomer till kosmos. Varje form har sin plats i en ordnad livssteg och rör sig mot livets högre stadier genom aktiv erfarenhet. Människan är blott ett stadium på vägen. Själv-medvetande i hennes högre natur utvecklar sig och hon förverkligar ett tillstånd av icke-avskildhet i förhållande till allt som lever.

6. MÄNNISKAN OCH HENNES NATUR
Människan är sammansatt av flera faktorer: fysiska, psykiska, mentala och andliga. Hon äger fri vilja som sätter henne istånd att bestämma sin egen framstegstakt. De fysiska och psykiska elementen bildar hennes flyktiga personlighet. Sinnets högre aspekter, som ibland kallas Egot, går vidare från liv till liv och samlar erfarenhet. Ande är av samma natur som det Enda Livet självt och är universell.

7. VÄGEN
Det är möjligt för människan att påskynda förverkligandet och fullbordandet av sin högre natur genom osjälviskhet, altruism och medkänsla. Ett sådant levnadssätt kallas Vägen och den ligger öppen för var och en som är beredd att disciplinera den personliga naturen. Den Självförverkligade människan arbetar för mänskligheten som helhet och medverkar till att främja andlig evolution.

Ord om oss

I Nya Wermlands-Tidningen 5 juli 1984 skrev signatören Henk att "av någon alldeles obegriplig anledning har Utkiken hittills försummat en förträfflig tidskrift vid namn Sökaren. Den är faktiskt värld all tänkbar reklam... för att den innehåller läsvärda artiklar om livsåskådning, psykologi, olika religioner etc."

Tomas Löfström skrev i Sydsvenska Dagbladet 2 juli 1985: "Jag har ibland haft anledning att påpeka att tidskriften Sökaren är en väsentlig kulturtidskrift. Säkert finns de som ställer sig tvivlande till ett sådant påstående. Men den som följer Sökaren vet att den långtifrån bara är ett internt organ för ockultister, tefatsfantaster och andra flummare. Den är fastmer ett merendels seriöst medium för ett brett spektrum av sökande i världsbildens gränsmarker. Som sådan är den ensam i sitt slag. Dess opportunistiska efterföljare i denna tid av nyväckt intresse för det övernaturliga tål vanligtvis ingen närmare jämförelse."

Skepsis

Religiös skepsis torde ha funnits så länge religion har funnits. Ibland har den varit spontan och direkt, ibland genomreflekterad. Dess tvillingbroder är den filosofiska skepsisen. Under antiken uttalade sig en del av sofisterna samt Sokrates skeptiskt om vår möjlighet att få verklig kunskap. Som skepticismens grundare brukar man räkna Pyrrhon från Elis (ca 365 — 275 f.Kr.) vilken sägs ha varit den förste som intagit en konsekvent skeptisk hållning. Enligt hans lärjunge Timon kunde hans lära sammanfattas i följande tre frågor och svar. Hur är tingen beskaffade? Det kan vi inte veta. Hur skall vi förhålla oss till dem? Inte yttra oss om dem. Vad vinner vi därigenom? Sinnesfrid. Frihet från tro var skeptikernas levnadskonst.

Den skeptiska hållningen har också kommit att prägla den moderna vetenskapen. När det vetenskapliga tänkandet pånyttföddes på 1600-talet, användes ofta ordet pyrrhonism för att beteckna den skeptiska, vetenskapliga inställningen.

Skepsis och sökande går väl att förena. Den antike skeptikern Sextos Empirikos (slutet av 100-talet e.Kr.) skrev att medan dogmatikerna menar sig ha funnit lösningen och andra påstår att problemen är olösliga, så är skeptikerna de som fortsätter söka det.

Mikael W. Gejel.

Replik

Steffens anlitar uteslutande verk som är polemiska mot antroposofin, och inga av Rudolf Steiners egna skrifter — därför blir hans bild av Steiner och dennes lära skev, anser Mikael W. Gejel.

K. E. Steffens bygger på sviktande grund

I Sökaren nr 10, 1984 gav K. E. Steffens en beskrivning av antroposofin inklusive en kort historik över rörelsen. Eftersom jag fann Steffens' framställning okritisk och osaklig, skrev jag ett svar i Sökaren nr 2, 1985.

I sitt genmäle i Sökaren nr 5-6, 1985 hävdar Steffens att jag helt har missförstått hans artikel och att han inte velat ge en framställning av antroposofin. Nej, jag har inte missförstått Steffens' avsikter. Jag förstår att han inte vill ge en översikt över hela antroposofin. Men jag skulle vilja veta hur man skriver sex sidor om antroposofin utan att det blir en framställning av det ämnet, låt vara att man bara vill belysa några detaljer. Vilka enskildheter man än vill behandla, så anser jag att resultatet blir skevt om man nästan uteslutande anlitar polemiska verk. Det är att göra det för lätt för sig. Jag anser att om man vill göra en tillnärmelsevis objektiv värdering av en andlig ledare, så krävs det att man också vänder sig till denna ledares egna skrifter och uttalanden. Framför allt krävs det att man styrker kontroversiella påståenden om t ex hur ledaren uppfattade sig själv genom att hänvisa till hans egna ord.

Steffens uppger att huvudsyftet med hans framställning var att ta reda på om antroposofin på en central punkt kan falsifieras. "Min poäng är", resonerar Steffens, "att om Steiners lära om Atlantis är felaktig, så bryter hela tankekonstruktionen samman". Enligt denna tankegång skulle i så fall grunderna för hela antroposofin falla. Ty antroposofins alla praktiska aktiviteter härrör ur de ockulta iakttagelserna, de har sin förutsättning i metafysiken, i "tankekonstruktionen".¹ Följden av

Steffens resonemang blir då: Om den gamla kontinenten Atlantis aldrig har funnits, så är det lika bra att sluta odla biodynamiskt, då finns det ingen anledning att fortsätta med Waldorfpedagogik, och de antroposofiska läkarna får väl slå igen sina praktiker, o s v.

Självfallet är Steffens' slutsats felaktig. Antroposofin står och faller inte med Atlantis. Däremot skulle jag tycka det var konstigt om inte Steiner kunde motbevisas på *någon* punkt. Säg den forskare som det inte går att hitta felaktiga teorier och uppfattningar hos. Säkert finns det missuppfattningar och oriktiga slutsatser också i Steiners tänkande, men det betyder inte att antroposofin därmed inte har något att ge. Tvärtom bevisar antroposofins nu 83-åriga historia att den kan lära oss saker inom en mängd områden, t ex skola, medicin, mentalvård och jordbruk.

Antroposofin faller inte om Atlantis ej har existerat, men hur blir det med den antroposofiska historievetenskapen i så fall? Om Atlantis inte har funnits så visar det att *denna punkt* i den antroposofiska historiebeskrivningen är fel. Historieuppfattningen som helhet faller inte, eftersom Atlantis inte är en avgörande punkt. Det viktigaste i "antroposofisk historia" är att visa på *medvetandets* utveckling.²

Steiners beskrivning av Atlantis går dock *ej* att vederlägga, som jag ska försöka visa i det följande.

Låt oss börja med att syna vad Steffens bygger sina kunskaper om Atlantidforskningen på, kunskaper som är så förvånansvärt omfattande att han bättre än ryska marinforskare förstår

vad som är att betrakta som "murar, väggar, trappor och befästningar". Först kan vi konstatera att han avvisar Charles Berlitz, enligt Steffens en "pinsam läsning". Jag har inga invändningar i det fallet. Men när Steffens som källa för sina ställningstaganden hänvisar till den av Det Bästa utgivna "Världens olösta mysterier", är det alldeles för lättköpt. Denna bok är visserligen välgjord, men nog tillhör den kategorin som vänder sig till "en stor och okritisk publik som önskar pirrande sensationer", som Steffens uttrycker saken. Vidare uppmanar han mig att läsa L. Sprague de Camps "Lost Continents". Jag tackar Steffens för tipset om denna bok som jag har beställt men i skrivande stund ännu ej fått i min hand. Sprague de Camp har annars gjort sig känd som författare av science fiction- och fantasy-romaner, typ "Conan" o dyl. Han är en hyfsad författare, om man gillar fantastiska berättelser. Han skriver också läsvärda esäer om fantasylitteratur och utförliga biografier över fantasyförfattare. Däremot tillhör han definitivt inte den "naturvetenskapliga expertis" som Steffens talar om utan att precisera.³

Jag är ingen expert på Atlantis, men för mig tycks det klart att all den nyare *vetenskapliga* litteraturen om Atlantis ignoreras av Steffens. Istället hänvisar han till en fantasyförfattare och en sensationsbok.

I mitt förra inlägg hänvisade jag till fyndet vid Azorerna. Jag vill dessutom hänvisa till den populärvetenskapliga tidskriften Illustrerad Vetenskap nr 1, 1985, där man i artikeln "Kan det vara Atlantis" kan läsa att alltför geologer och arkeologer blivit övertygade om

att Atlantis verkligen funnits. I den franska tidskriften "Atlantis — Archeologie Scientifique et Traditionnelle"⁴ följs Atlantidforskningen kontinuerligt upp. Som ett standardverk inom Atlantidforskningen räknas den välskrivna "Atlantis — Gamla tesar — ny forskning" av den framtidige tyske geologen och uppfinnaren Otto Muck. Mucks fascinerande arbete har nu kommit på svenska i en utgåva där nya forskningsrön tagits med.⁵ Muck anför en rad skäl som talar för att Atlantis har funnits.

Med stöd av dessa vetenskapliga källor kan jag fastslå: Steffens påstående att "det kategoriskt kan fastslås" att Atlantis aldrig har funnits är direkt felaktigt.

Men även om det funnits en kontinent eller stor ö i Atlanten är detta inte ett oemotsägligt bevis för att Steiner hade rätt i att Atlantis har funnits. Ty det finns inga bevis för att denna ö eller kontinent som forskarna funnit spår av skulle var identisk med sägnernas Atlantis. Åtminstone inte ännu.

I mitt svar till Steffens utmanade jag honom att visa på ett enda ställe i något av Steiners verk där denne säger sig vara 1900-talets bodhisattva och den kommande Maitreya Buddha. Något sådant har Steffens naturligtvis inte hittat, eftersom det inte står att finna.

Ändå envisas Steffens med att skriva denna förhåvelse på Steiners konto. Han hänvisar till "den kände och aktade antroposofen Maximilian Rebholz", som även den i tidigare inlägg nämnde lutherske prästen Klaus von Stieglitz bygger på.

Jag frågade två kända svenska antroposofier om de visste vem Maximilian Rebholz var. De tillfrågade var Urban Forsén, grundare av den antroposofiska stiftelsen Robygge, och Karl Schultz-Köln, bibliotekarie vid Antroposofiska Sällskapets bibliotek i Stockholm. Ingen av dem hade någonsin hört talas om Rebholz. Jag frågade Karl Schultz-Köln om han kunde skaffa fram en bok av honom. I egenkap av bibliotekarie borde han ju vara rätt person att vända sig till. Svaret blev att ingen bok av någon med det namnet fanns i biblioteket. Inte heller fanns Rebholz med i någon av bibliotekets bokkataloger. Så mycket för den "kände och aktade antroposofen Maximilian Rebholz".

Det kan väl vara så att denne Rebholz menar att Steiner vad bodhisattvan Maitreya. Personer med fantastiska teorier finns mer eller mindre överallt. Men det är helt vansinnigt att påstå att Steiner skulle ha uppfattat saken så, vilket Steffens skulle ha varit

klar över om han verkligen hade läst vad Steiner själv säger.

Dessutom: Steffens artikel trycktes först i den norska tidskriften Humanist nr 6. Jag finner det betänkligt att Steffens väljer att låta sina påståenden beträffande Maitreya kvarstå när artikeln publiceras i Sökaren sedan Oddvar Granly nära två år tidigare i sitt svar i Humanist nr 7 tydligt klargjort att "det er ikke kildegrunnlag for å hevde at Steiner mente dette om seg selv".⁶ Går det att tolka på annat sätt än att Steffens inte är ute efter att få fram fakta, utan vinklar avsiktligt?

Antroposofin (och teosofin) erbjuder inte religionshistorikern några problem, menar Steffens och ger ånyo inte uttryck åt fakta utan åt sin egen tro. I egenskap av religionshistoriker är jag säker på att jag vet bättre än Steffens vad som erbjuder religionshistorikern svårigheter. Steiner är inte bara en hård nöt att knäcka, han har också i flera fall föregripit upptäckter och framsteg inom religionshistorien. Av utrymmesskal ska jag här bara nämna ett exempel. År 1908 höll Steiner ett föredrag om Johannesevangeliet, då han bl a talade om Lazarus' återuppväckelse.⁷ Han hävdade då att Lazarusuppväckelsen var en initiationsrit med dess typiska döds- och återfödelseupplevelse.⁸ Ingen annan hade vid denna tid framfört den originella tolkningen. Det skulle dröja 50 år innan en religionshistoriker gjorde det. 1958 fann Morton Smith, professor vid Columbiauniversitetet i New York, ett utdrag ur en gammal text. Fyndet gjordes i Juda öken, texten visade sig vara ett evangeliefragment på grekiska som har tillkommit runt år 100. *Texten beskriver hur Kristus Jesus initierar Lazarus!* Lazarusepisoden beskrivs som en initiation.⁹ Enligt professor Smith, som är expert på urkristendomen, ger texten en historiskt riktigt beskrivning. Smith torde fortfarande vara omedveten om att Steiner föregick hans upptäckt med 50 år.

Hur kunde Steiner veta detta? Är det en slump eller ett bevis för Steiners klärvoajans? Eftersom exemplet kunde mångfaldigas, är jag böjd att anse slumpförklaringen långsökt. Ett sådant här konkret fall stöder uppfattningen att Steiner var klärvoajant, men något vattentätt bevis är det inte. Det visar dock att man måste vara försiktig med att dra snabba slutsatser om Steiner.

Att jag velat påvisa dessa brister i Steffens' artikel hindrar inte att jag funnit värdefulla inslag i den. Steffens är värd

en eloge för att han tog upp till granskning vad som ligger bakom de s k matmorna eller det stora vita brödraskapet, som man ofta stöter på i esoteriska sammanhang. Vad ligger egentligen bakom berättelserna om detta brödraskap?¹⁰ Men det är en annan fråga.

1. Det går inte att dela upp antroposofin i en metafysisk och en praktisk del, som alla som arbetar med antroposofin vet. T ex: i läkepedagogiken, den antroposofiska mentaltvården, arbetar man med att harmonisera den sjukes *översinnliga* väsensled. Man försöker kommunicera med det innersta i den sjuke, nämligen *jaget*, som anses alltid vara friskt, samtidigt som man försöker komma till rätta med *astralkroppens* ångest. (Om begreppet astralkropp, se någon av de grundläggande antroposofiska böckerna, t ex Rudolf Steiner "Grunddragen av vetenskapen om det fördolda", Stockholm 1979, sid 36-42.) Om man här skulle ta bort metafysiken och istället utgå från kemiska och elektriska processer i hjärnan så skulle hela läkepedagogiken falla. Det skulle bl a inte finnas något högre jag att nå. Om läkepedagogiken, se Rudolf Steiner "Läkepedagogisk kurs", Järna 1980, Karl König "Läkepedagogisk diagnos", Järna 1979.

2. För en bra sammanfattning av den antroposofiska historieuppfattningen, se Dennis Milner och Edward Smart "The Loom of Creation — A study of the purpose and the forces that weave the pattern of existence", London 1975, sid 18-44.

3. Det är naturligtvis möjligt att Sprague de Camp har skrivit en bra bok, och jag menar inte att det är omöjligt att vara både fantasiförfattare och naturvetenskapsman. Men nu förhåller det sig så att Sprague de Camp *inte* är naturvetare.

4. Grundad och utgiven av Poul le Cour.

5. Otto H Muck "Atlantis — Gamla tesar — ny forskning", Stockholm 1983.

6. Oddvar Granly "Antroposofien — ändevitenskap eller diktning? Noen kommentarer", i Humanist 7, utgiven i Oslo i februari 1983.

7. Rudolf Steiner "Johannesevangeliet", Stockholm 1975, sid 72-79.

8. Initiation är beteckningen på en erfarenhet, som inför initian den i en högre existens. Den åstadkommer en radikal själslig förnyelse. Se t ex Mircea Eliade "Rites and Symbols of Initiation", New York 1975, och samme författares "Myths, Dreams and Mysteries", Glasgow 1977.

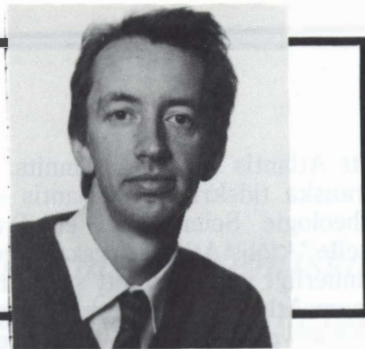
9. Morton Smith "The Secret Gospel — The Discovery and Interpretation of the Secret Gospel According to Mark", Clearlake 1982, och "Jesus the Magician", San Francisco 1978. Rudolf Steiner var också först med att hävda att Lazarus och Johannesevangeliets författare var en och samma person; långt senare bekräftades denna iakttagelse av professor William Brownlee i "Whence the Gospel According to John", London 1972, sid 192.

10. Och varför finns det inga kvinnor med denna mästarskara?

Mikael W. Gejel

Håkan Blomqvist

På UFO-fronten

Nya fakta om Howard Menger

Den 13 september 1958 samlades mer än sex tusen personer på en lantgård — Swiftstream Farm — strax utanför Lebanon, New Jersey, USA. Mängder av journalister, radio- och TV-reportrar hade anlänt för att bevaka "The First East Coast Interplanetary Spacecraft Convention".

Ansvariga för detta väldiga tefatskonvent var det kontroversiella paret Howard och Connie Menger. Konventet varade under två dagar där Howard Menger var den stora huvudattraktionen. Han visade foton och filmer på flygande tefat och berättade om sina möten med rymdmänniskor.

Att allmänheten strömmade till i sådana mängder berodde mycket på den kände radioreportern Long John Nebel från New York. Nebel hade specialiserat sig på att intervjua udda personer i sitt populära nattliga radioprogram som gick ut över mer än tjugo stater. Menger blev en ofta återkommande gäst i programmen och därmed något av en kändis och kultfigur.

Enligt boken "From outer space to you" (1) som Gray Barker publicerade 1959, började Mengers tefatskontakter på allvar redan i juni 1946 när han besökte sina föräldrars gård i High Bridge, New Jersey. En stark impuls fick honom att ta en promenad till ett skogsområde där han brukade leka som pojke.

När han stod vid den gamla lekplatsen och nostalgiskt tänkte tillbaka på sin ungdomstid, fick han plötsligt syn på ett lysande, pulserande föremål som närmade sig fältet i skogen. Snart framträdde en klockformad, metallisk farkost. Den reflekterade solljuset som en spegel när den sakta sänkte sig mot marken.

"Jag förstod att det här inte var en maskin som var byggd av någon på den här jorden", skriver Menger. "Jag visste inte om jag skulle springa tillbaka till bilen och hämta min kamera, kasta mig på marken eller lämna området så snabbt som möjligt." (2)

Den klockformade farkosten landade. Ur en dörröppning klev två män

och en kvinna fram. De var klädda i identiskt lika, blågrå uniformer som påminde om våra skidkläder. Alla var av normal längd, ljushyade och hade långt, blont hår som fladdrade i vinden.

Kvinnan kom fram till Menger och började tala lugnt med honom på engelska. Han insåg att det var samma kvinna som han träffat en gång som tioåring och som då hade givit honom en profetia om framtiden. Kvinnan berättade att de kom från Venus och kontaktade människor över hela jorden. De arbetade ännu så länge i hemlighet eftersom jordmänniskorna var primitiva och fientliga.

Den vackra rymdkvinnan frågade Menger om han ville delta i deras utvecklingsprogram för jorden. Det skulle komma att innebära kontinuerliga kontakter och mycket arbete. Han skulle få ta del av deras teknologi och kultur. Hon förklarade att arbetet skulle kräva en hel del mod eftersom han skulle bli utskrattad och hånad även av sina närmaste vänner. "Du kan hoppa av nu eller när du vill", avslutade kvinnan.

Eftersom Menger kände igen kvin-

nan och kände förtroende för dessa personer, tackade han ja till erbjudandet. Han fick order att hålla tyst om saken i tio år framåt. Under åren 1946 till 1957 skulle han utbildas av rymdmänniskorna för sitt kommande arbete.

Med undantag av att de var mycket vackra såg rymdmänniskorna ut som vilka vanliga individer som helst. De rörde sig fritt i samhället som ett slags femtekolonn. Ibland hämtades Menger med bil och kördes ut till de olika hemliga kontaktplatserna där tefaten kunde landa ostört.

Till en början visste inte ens Mengers fru om kontakterna. Han smög sig ofta ut ensam i natten för ett möte. Ibland hörde han en telepatisk röst som meddelade att rymdmänniskorna befann sig vid någon av kontaktpunkterna.

Ganska snart började Menger plågas av det närmast absurda i situationen. En kväll, på hemväg från ett nattligt möte med "bröderna", sköljde frågorna och tvivlen över honom:

"På hemvägen dök alla frågor upp som jag skulle ha ställt. Den natten fick

jag ingen sömn. Tankarna och funderingarna snurrade i mitt huvud. Vilka var dessa människor? Var kom de ifrån? Varför var de här? Varför kontaktades jag? Hur kunde de kommunicera från hjärna till hjärna över långa avstånd?"

Rymdmänniskorna berättade att de var i kontakt med vetenskapsmän, militärer och politiker från alla delar av världen, allt isyfte att hjälpa jorden i ett kritiskt skede i utvecklingen.

Menger påstår att han fick åka med i tefaten vid ett flertal tillfällen. Han förvånades över att metallen i farkosterna var halvt genomskinlig men ändå så hård. Dessutom kunde man, genom att manipulera det elektromagnetiska fältet, göra farkosten osynlig.

Åtta månader tidigare än beräknat var Menger tvungen att avslöja för allmänheten vad han höll på med. Flera grannar i High Bridge hade observerat tefaten och hans nattliga utflykter. I augusti 1956 fick flera personer bevittna kontakterna på avstånd. Några av grannarna i High Bridge intygade att de sett tefat landa och Menger samtala med piloterna. (3)

Menger ställde upp för intervjuer i TV, radio och tidningar. Han for runt hela USA och berättade om bröderna från rymden. Men så plötsligt inträffade något oväntat.

Just som boken "From outer space to you" kom ut i USA 1959, "försvann" Menger. Han slutade hålla föredrag och vägrade ställa upp för intervjuer. Efter ca ett år kom en mystisk "Mr. Lester" upp till Long John Nebel och förklarade att Menger ville framträda igen. Mannen ville inte avslöja sitt riktiga namn men han fungerade vid flera tillfällen som mellanhand för Menger.

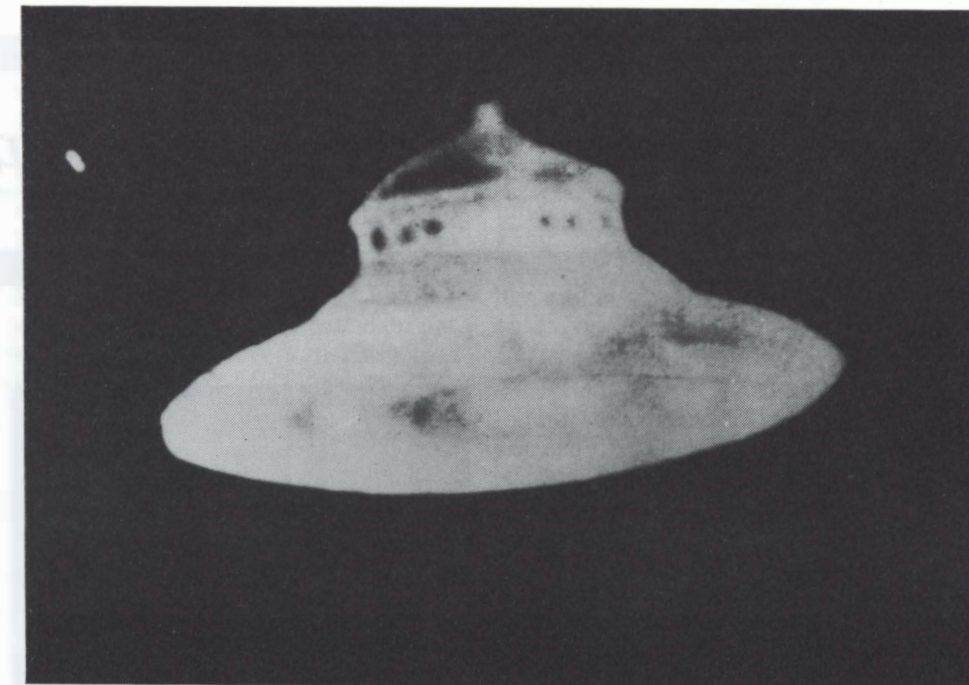
Nebel bokade Menger för sin nya TV-show. På kvällen strax före sändningen kom en ovanligt nervös och dämpad Howard Menger. Han verkade nästan befinna om sig i något slags hypnotiskt tillstånd.

De röda ljusen tändes och miljoner TV-tittare väntade att få höra nyheter om bröderna från rymden. Istället framträdde en vag och flummig Menger och förklarade att han hade väl sett några farkoster — kanske — och att berättelserna om resor i tefat kunde ha varit psykiska upplevelser och att mycket av vad han sagt tidigare skulle uppfattas symboliskt. TV-shown blev en katastrof — eller en sensation, beroende på hur man ser det. (4)

Kort därefter flyttade Menger till Sebastian, Florida, där han ägnade sig åt sin firma och familj.

Vad hade denne försynte amerikan egentligen råkat ut för? På en UFO-kongress i New York 1967 antydde Menger att han varit inblandad i ett Pentagonexperiment, och han hänvisade till sin bok som "fact-fiction". (5)

"Jag skrev en bok . . . grundad på en

Polaroidfoto Howard Menger, New Jersey, augusti 1956.

verklig upplevelse som jag råkat ut för. Fotografierna skickade jag till en avdelning inom Pentagon. Det dröjde inte länge förrän de hörde av sig och frågade om jag ville delta i ett experiment utifrån vad jag råkat få se . . . Med andra ord användes High-Bridge-händelsen som en test på människans reaktion inför en utomjordisk kontakt." (6)

Menger deltog i experimentet även om han inte blev klok på var farkosterna egentligen kom ifrån. För någon hade verkligen sett dessa flygande tefat, och de landade på hans egendom i New Jersey som flera vittnen intygade.

Mysteriet blir inte klarare av det brev Menger 1968 skrev till den tyska tidskriften "UFO-nachrichten", där han förklarade att boken "From outer space to you" var helt grundad på verkliga upplevelser men att personer på olika sätt försökt hindra sanningen att komma fram till allmänheten. Menger skickade med ett brev där han under ed för notarius publicus i Vero Beach, Florida intygat att boken beskrev verkliga händelser och inte var science fiction. (7)

Fallet Howard Menger har fascinerat mig under många år, mycket därför att jag själv kunnat dokumentera närmast identiska kontaktfall i Sverige. Jag kan svårigen föreställa mig att Pentagon gör militära/psykologiska experiment i de svenska skogarna. Sverige är som bekant inte anslutet till NATO. Därför misstänker jag att det ligger något mer bakom Mengers kontakt.

Den engelske UFO-forskaren Timothy Good, som är en av världens främsta kännare av kontaktfall, intervjuade Menger 1978. Good gav då ett synnerligen överraskande besked angående Mengers kontakter.

"Han tror inte nu att de individer han

träffade (och mötte dem gjorde han — det är jag övertygad om) kom från Venus, Mars, Saturnus etc. Han anser det vara mycket troligare att de kommer från en högre civilisation här på jorden som har existerat i tusentals år." (8)

En svensk trafikflygare som också är nära vän med Howard Menger frågade honom om detta mysterium 1982. Enligt uppgift svarade då Menger: "Jag tar tillbaka allt jag sagt om att de kommer från Venus, Mars etc." Istället talar han numera neutralt om tefatspiloterna som "besökarna".

För att försöka bringa lite klarhet i alla motsägande uppgifter skrev jag ett brev till Menger våren 1985. Han svarade öppet på mina frågor. (9) Angående Pentagonexperimentet skriver han: "Det var ett psykologiskt experiment i det hela. Flera av USAs myndigheter var inblandade och även Interpol. 'Rymdmänniskor' (de jag kallar besökarna) deltog med det goda syftet att hjälpa jordens människor."

På en annan fråga svarar Menger att han fortfarande är i kontakt med besökarna. De har inte gett sig av. Kontakterna idag är dock mera sporadiska, och han arbetar inte öppet som på 1950-talet.

Dessutom nämner han att det finns starka krafter som försöker dölja sanningen om besökarna. "Konspirationen och den negativa attityden kommer från jordmänniskor i olika samhällslager och regeringar. Deras farkoster är sämre än de som används av 'besökarna'."

Mengers svar ger tyvärr inte någon vidare klarhet i sakfrågorna. Han ger nyhetsmedia skulden för misstolkningar och felaktiga uttalanden, vilket inte i och för sig är osannolikt. Han förnekar att han någonsin av sagt sig sina kontaktupplevelser. Men TV-shown

Forts. på sidan 38

Howard Menger.

ORD OCH TONER

I första Samuelsbokens 16 kapitel berättas att konung Saul efter att ha varit olydig mot Gud drabbades av svärmod, "en ond ande från Herren". Hans tjänare föreslog att man skulle leta reda på en yngling kunnig i strängspel, som med sin harpa skulle lindra kungens lidande. Man fann den unge David, som Saul fann behag i och tog till sitt hov. "När nu anden från Gud kom över Saul, tog David harpan och spelade; då kände Saul lindring, och det blev bättre med honom, och den onde anden vek från honom."

Harpan har alltså urgamla traditioner som ett läkande instrument. Det är inte underligt att den intar en framträdande plats bland de instrument som förekommer i "New Age"-musik. En av denna musikforms främsta harpister heter *Georgia Kelly*. Hon började studera musik vid tre års ålder och har främst ägnat sig åt harpan även om hon också spelar piano och komponerar för åtskilliga instrument. 1978 startade hon sitt eget musikbolag, *Heru Records*, som har producerat åtskilliga titlar av hennes egen och andras musik. Vid sidan av musiken ägnar hon sig bl a åt att studera filosofi, psykologi, sanskrit och mytologi och att åka rullskridskor.

Seapeace heter hennes första kasset, från 1978. Den innehåller stycken för harpa, ensam och tillsammans med elektrisk violin. Formen är inspirerad av den indiska ragan och av grekisk musiktradition. Hon spelar med teknisk briljans och visar verkligen harpans hela register. Den elektriska violinen bidrar till en svävande, eterisk karaktär.

I *Birds of Paradise* visar hon i ett stycke inspirerat av ett häftigt oväder att harpan också kan avlockas dramatiska, kraftfulla effekter. På baksidan spelar hon tillsammans med en flöjtist; jag tycker kanske inte att det stycket når riktigt samma höga nivå som de övriga.

The Sound of Spirit heter hennes senaste kasset. Där spelar hon tillsammans med viola och violin; meditativ, svävande musik. Ena sidan upptas av harpa tillsammans med en sångtrio, *I Cantori Chorale*, med sopran, baryton och tenor. De sjunger hymner från *Rig Veda* på sanskrit. Den engelska översättningen ges också, här några strofer:

Georgia Kelly.

O Earth, midworld, heaven
Let us meditate on that most
Excellent light of the divine Sun,
That it may illumine our minds.

Come together, speak together
Let your minds be in harmony,
As the Gods of old together
Sat in harmony to worship.

O sing a song, a song of praise
To the clear and swiftly flowing
Drop of crystal with a thousand
eyes.

Sången låter närmast gregoriansk. Det blir en sällsam kombination med harpan. Både *Sound of Spirit* och *Seapeace* har stunder av transcendent skönhet som verkligen är enastående bland all "New Age"-musik jag har lyssnat till. Att hitta en och annan kasset av denna kvalitet är rik belöning för att lyssna igenom dussintals ganska intetsägande, där viljan nog var den bästa men förmågan inte riktigt räckte till. Här finns både inspirationen och den tekniska fullkomning som behövs för att uttrycka den.

Kassetten *Harp & soul* ger mer lätt-sam, sensuell musik, där Georgia Kellys harpa kombineras med saxofon, flöjt eller klarinett. Den innehåller kompositioner av henne men också av Bach, Eric Satie och Barbra Streisand. I *In a Chord* visar hon ytterligare sin mångsidighet i stycken av Debussy och Ravel, med piano och sång.

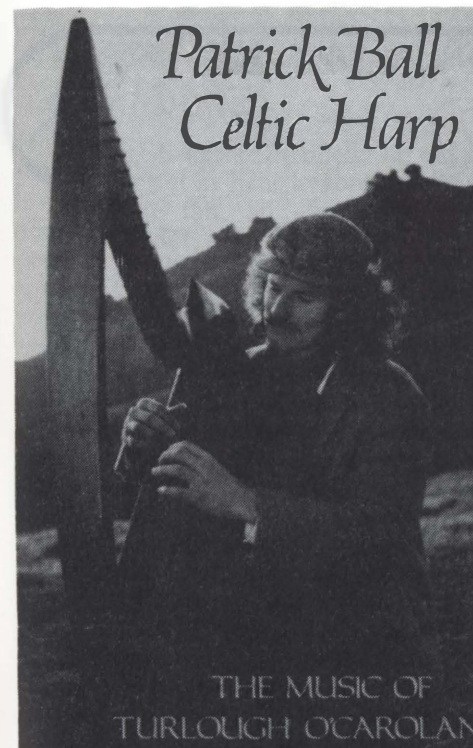
Joel Andrews heter en harpist som

har varit Georgia Kellys lärare. Han har också sin bakgrund i den klassiska musiken. I Findhorns tidskrift *One Earth*, vol. 2:4, 1981, berättar han om sin utveckling. Han betraktar sig som "en serafisk kanal" som förmedlar musik från högre världar. Jag lyssnade på några kassetter av honom för ett par år sedan och tyckte då att hans klang var ganska vass och skarp. En av hans senaste kassetter heter *In the Heart of it*. Här spelar han mjukt och känsligt, men kanske lite mer kraftfullt, "manligt" än Georgia Kelly. Han spelar i ögonblickets inspiration, och ena sidan innehåller stycken från sju olika konserter, ägnade "den högsta och djupaste mänskliga kärleken". Det är snarare energigivande än avslappnande musik, också framförd med teknisk briljans.

Upper Astral är en amerikansk grupp, som bl a har gjort kassetten *Crystal Cave (Back to Atlantis)*. Ena sidan innehåller ganska drömsk musik av syntesizer och röster, den andra upptas av ett harpsolo som kallas *The Atlantis Healing Harp*. Det är lätt och luftig, framtidsdansande musik som förmedlar vitalitet och glädje.

Jag vet inte hur Davids harpa såg ut; i varje fall inte som den konsertharpa som Georgia Kelly och Joel Andrews trakterar. Den liknade troligen mera den keltiska harpan. Den är ett instrument med anor från 400-talet. Mot slutet av 1700-talet lär den ha fallit i glömska och ingen kunde längre spela den. Alan Stivell heter en nutida harpist som med sin skiva *Renaissancedela harpe celtique* väckte intresse för den. Skivomslaget ger riklig information om hur han upptäckte instrumentet och lärde sig spela det, tyvärr på franska. Det lär dock finnas en engelsk kasset också. Skivan innehåller hans egna, meditativa stycken och traditionell musik.

Jämfört med konsertharpa har den keltiska en lite spetsigare, mer metallisk klang. Den lär vara ett mycket svårspelat instrument. En som behärskar konsten är *Patrick Ball* från Kalifornien. På kassetten *Celtic Harp* spelar han musik av *Turlough O'Carolan*, en blind sångare och harpist som vandrade runt Irland i början av 1700-talet. Det är livfulla, lättsamma stycken med oemotståndligt smittande, dansanta rytmer.

Judith Pinter spelar tydligen egna kompositioner på kassetten *Secrets from the Stone*, men inspirerad av den irländska traditionen. Stundtals låter

hon ganska lik Patrick Ball, men hon har också några mer meditativa stycken, och spelar med lite djupare klang.

Constance Demby slutligen spelar inte harpa men "hammer dulcimer", en sorts cittra. Den kombineras med piano, röster och syntesizer till en drömsk helhet, en långsamt framåtskridande kombination av klanger som successivt varierar. Musiken har en nästan hypnotisk verkan. Kassetten heter *Sacred Space Music, vol. one*.

Kassetterna kan finnas i affärer som säljer "New Age"-litteratur, eller beställas från Fønix musik, Söndergade 30, DK 8000 Århus C, Danmark. (Se annons i Sökaren 7/85!)

En anledning till mitt intresse för "New Age"-musik är att jag söker musik med den särskilda "lyftande" kvaliteten, läkande musik som når in till själens innersta rum. Sådana stunder kan man uppleva i den klassiska musiken; var och en finner sina egna källor till tröst, vila och läkedom eller uppladdning och vitalitet. Det bästa av Georgia Kellys musik, som t ex *Seapeace* och *Sound of Spirit*, har verkligen denna läkande kvalitet. Hon engagerar

sig också djupt i att musik inte endast ska vara "konst", utan också en uppbyggande upplevelse. Hon vill att hennes musik ska "hjälpa sinnet lyfta från sin fixering vid smärta, sjukdom eller depression. Tanken är att ge ett annorlunda perspektiv, ett nytt sammanhang." Hennes musik, och annan med samma syfte, används också vid somliga sjukhus och kliniker i USA. Patienter vid *Kaiser-Permanente Medical Center* i Los Angeles kan exempelvis, om de så önskar, lyssna på ett band med harpoklang och avspänningssuggestioner i stället för att ta en smärtstillande tablett. Musiken används också under förberedelse till operation, för brännskadade patienter med långvarig smärta, under dialys (behandling med konstgjord njure), för döende patienter och som hjälp till allmän avspänning. Det pågår närmare undersökningar om vilken musik som är lämpligast i olika sammanhang. Här finns uppenbarligen ett stort område att utforska! Själv vill jag gärna ha kontakt med andra som är intresserade av eller på något sätt praktiskt arbetar med musikens läkande kraft.

Nils-Olof Jacobson

Läsvärda böcker för andliga sökare

Från andra sidan

av George G. Ritchie

1943 "dog" George Ritchie och återvände sedan till livet med en häpnadsväckande berättelse — upplevelsen av döden och livet därefter.

"Från andra sidan" är en berättelse som ger några av de mest häpnadsväckande och förunderliga, dock mest hoppfulla beskrivningar av livet bortom döden som förts fram under vårt århundrade.

150 sid Pocket 40:-

Det omedvetna

En av den psykoanalytiska litteraturens klassiker.
av C G Jung

Carl Gustaf Jung, 1875-1961, ger en framställning av sin egen analytiska psykologi, bl a i sin berömda lära om arketyperna, d v s att det omedvetna inte bara rymmer individuella föreställningar utan också nedärvda föreställningsmöjligheter, gemensamma för alla människor. Denna lära knyts logiskt samman med mänsklighetens äldsta andliga och religiösa föreställningar och leder via neurosanalysens allmänna problem fram till frågorna om självutveckling och självuppföstran.

143 sid Pocket 22:-

Den gåtfulla vägen

Ockulta upplevelser
av Jan Fridegård

I denna bok framlägger Jan Fridegård sina märkliga erfarenheter från "det ockultas värld". Fridegård ansåg sig mot slutet av sitt liv ha fått bevis för att människan överlever döden. Han berättar här bland annat om sin kontakt med den döde fadern. Efter decennier av sökande och tvivel konstaterar han: "Det otroliga är sant! Jag vet att själens liv fortsätter i fullt medvetande omedelbart efter döden, och jag berättar i denna bok utan tvekan om samtal och möten med 'döda' som är mera levande och lyckligare än någonsin här."

125 sid Inb. 45:-

Människan och verkligheten

Om mystiker i dagens Sverige
av Örjan Björkhem

Många mystiker har kallats sinnessjuka och tagits om hand. — Skillnaden mellan ett dyrtat helgon och en utstött galning tycks ofta ha betingats av omgivningens reaktioner. — Men än idag finns det åtskilliga människor som upplever en alternativ verklighet utan att de av omgivningen identifieras som sjuka.

195 sid Inb. 45:-

Medvetandet och döden

En antologi om nära-döden-fenomen och utomkroppsliga upplevelser
red. av Kersti Wistrand och Jan Pilotti

Det finns människor som varit döende och som för några ögonblick upplevt hur de glidit över gränsen mellan liv och död. Deras erfarenheter har gett dem en helt förändrad syn på tillvaron. Eskimåernas shamaner hade en egen teknik att under trans sända sin "frisjäl" för att hjälpa sina medmänniskor. Samernas nåjder kunde berätta om besök i andra världar.

275 sid Hft 110:-

Adam av Bremen

Till svenskan av Emanuel Svenberg, Carl F. Hallencreutz, Kurt Johansson, Tore Nyberg och Anders Piltz.

Adam präglar den klassiska bilden av det hedniska Uppsala-templet. Han tecknar livfullt kyrkans kamp för att vinna fäste i Nord-Europa och väver samtidigt samman sin historia — där mycket byggs på ögonvittness berättelser — med saga och myt. För den som vill vara förtrogen med sina, och hela vår kulturs, rötter är Adams historieverk en fascinerande källa.

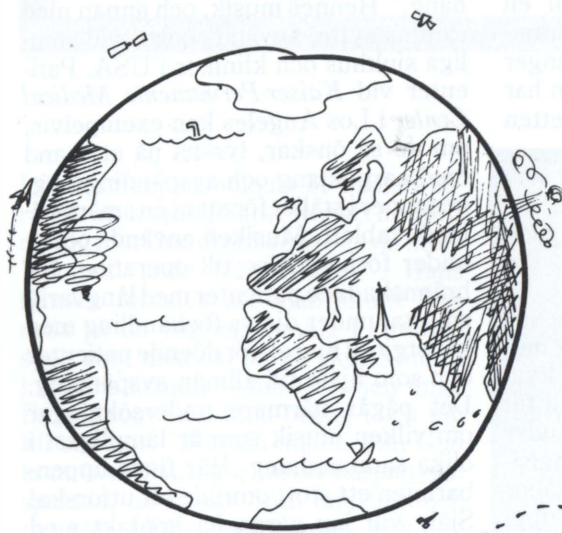
sid 430 Inb. 290:-

FÖRLAGET MOT LJUSET

Box 28
S-197 00 Bro, Sverige
Bror Karlsson, Tel. 0758-475 08
Åberopa denna tidning vid order! Begär vår prislista!

Sökarguiden

Moving beyond global crisis a spiritual perspective

Föreläsning 9/10 kl. 19.00 Café PAN, GÖT. 11.
av **PETER RUSSELL**
författare till "En uppvaknande värld"
(samt "Boken om hjärtan" och "Transcendental Meditation")

PÅ EGEN HAND
att skapa en ny levnadsbana
Seminarium 1. 4-5/10 & 1/11
2. 15-16/11 & 14/12
Göran Wiklund & Anita Blomgren
Aktivera 08-52 64 22

Livs-

KRAFTIG
KOMMUNIKATION

- Tala spontant
- Tala inför publik
- Förstå vad andra egentligen menar
- Förstå dig själv

SÖNDAG 29
September
Café PAN
0900 - 1700

Information:
Anders Ekström
08-311002

Förändra Ditt liv

med Louise Ahlström och Eva Billberg 08-677390
Helgkurs på Café PAN 28-29 sept 08-191333

DET EVIGA LIVET

Veckokurs 22-29 september
med Sigurd Westerlund

Osta Kursgård

Information & anmälau
08-42 40 58 el. 08-766 08 69

Den 4:e vägen
Jan Backelin
på Café PAN
17/9 kl. 19.00
Om ditt nya kommunikations-
samband.

Lyssna på din kropp!

24-27/10

Erik Paul Rolf
Sol Sökehem
Broby 1107, Sunnansjö
0240-916 85
Solveig Langkilde Sören Grind

Ingen bekräftelse för Sheldrake

Rupert Sheldrake meddelar att det senaste testet av hans hypotes om form-skapande fält, ett experiment med dolda bilder, som visades i tysk television, inte har bekräftat hypotesen.

Enligt Sheldrakes teori är dolda bilder lättare att upptäcka sedan många andra människor lärt sig att upptäcka dem i TV. Ett experiment 1983 tycktes bekräfta idén.

I det senaste provet deltog 17.437 personer från många länder. Den procent personer som kunde urskilja bilden — en viktoriansk kvinna med en parasoll — minskade signifikant (!) sedan bilden visats i TV för cirka 1,8 miljoner människor. Däremot skedde ingen förändring i uppfattningen av en kontrollbild, ett pojksansikte.

Källa: Brain/Mind Bulletin 27 maj, 1985.

Blindheten är störst hos den som avsiktligt vägrar se.

Arabiskt tänkespråk

Wäxthuset Kaprifol

Människoplantan

- 3- 6 okt. Reinkarnationsterapi. Ledare: Jan-Erik Sigdell
- 11-13 okt. Yoga, meditation och bildterapi. Ledare: Mikael Lammgård och Gunnel Darning.
- 1- 3 nov. Naturväsen i sagor, folktro och livsåskådning. Ledare: Janne Hallqvist.
- 8-11 nov. Rörelse, röst, musik och bild. Ledare: Gunnel Darning och Erik Grind.
- 21-24 nov. Kropp, känslor, själ och ande. Ledare: Lars Lagerstedt.
- 7- 8 dec. Vegetarisk julmat. Ledare: Ilene Stenson.

Wäxthuset Kaprifol

Branneby
450 71 Fjällbacka
Tel. 0524-700 75

INTENSIVKURSER I ASTROLOGI

Arbetsmetoder med transiter
Integrerad horoskoptydning

Göteborg:
19-20 okt
16-17 nov

Stockholm:
26-27 okt
23-24 nov

Kurserna vänder sig till Dig som redan är insatt i astrologins grunder, och vill arbeta vidare.

Kursledare: Roger Algehov Begär GRATIS kursprogram

ASTROLOGI-CENTER

Skanstorget 10
411 22 Göteborg
Tel. 031-11 90 81

Kontakt

28-årig kille som ser Gud i allt, söker en tjej som gör detsamma. Svar till "I Ljuset tillsammans", Sökaren f.v.b.

Lång, smärt man 33 år. Öppen, spontan med massor av fantasi. Söker kvinna som fascinerar av det okända, UFO, parapsykologi, filosofi etc. Jag bor i Sörmland. Svar till "Yin & Yang", Sökaren f.v.b.

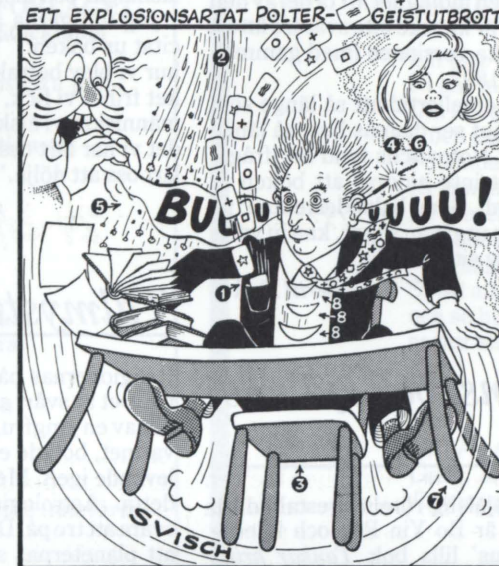
"Oberoende sökare." Jag är en kille på 26 år som skulle vilja ha kontakt med andra sökande själar för lite ventiler av tankar och idéer o s v. Ring 08-18 40 98!

Vem vill köpa gammalt hus och driva pensionat tillsammans med mig. Helst i Stockholms skärgård. Där kan vi leva nära naturen och försöka skapa en miljö för fredlig och kärleksfull samvaro. Svar till "Personlig-andlig utveckling", Sökaren f.v.b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:— i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:—. Moms inräknad.

Av Sven Rosén

PROFETEN

KOMBINERADE LEVITATIONS- OCH APPORTFENOMEN: 1) LEVITERAD KORTLEK, 2) ETT REGN AV DAGGRISKA KRYDDNEJLIKOR, 3) PROFESSORSLEVITATION, 4) SPONTAN SJÄLVANTÄNDNING AV FRAMTELEPORTERAT TOMTEBLOSS, 5) HÄRRESANDE SPÖKJUT, 6) EKTOPLASTISK TANKEFORMATION AV MARILYN MONRAH, 7) BORDDANS, 8) TAPPADE HAKOR.

På UFO-fronten, forts.

1960 med Long John Nebel gav ett helt motsatt intryck.

Han påstår att Pentagon samarbetar med besökarna när det gäller de pågående kontakterna. Han antyder också att USA har egna tefat, men av sämre kvalitet. Samma informationer gav George Adamski redan på 50-talet.

Om Mengers påståenden är riktiga, och jag har inte funnit någon anledning att betvivla att han verkligen varit med om *någon form* av kontakt, så återstår naturligtvis den stora frågan: Varifrån kommer dessa tefat?

Utomjordiska besökare? Hemliga experimentfarkoster? En okänd civilisation på vår jord? Ockulta broderskap? Listan kan fyllas på ytterligare. Om besökarna verkligen existerar så är det bara att hoppas att de är de "snälla pojkarna". Denna sorgens planet skulle faktiskt behöva lite assistans.

Noter

1. Howard Menger: From outer space to you. Saucerian Books, Clarksburg, W. Va., 1959.
2. Ibid. s. 50-51.
3. Saucer News, vol. 4:1, dec-jan. 1956-57, s. 4-5.
4. Long John Nebel: The way out world: Prentice Hall, N. J., 1961, s. 65-66.
5. 1967 Congress of Scientific Ufologists, June 23-25 1967, New York, 1967 (privattryck).
6. Ibid. s. 83.
7. UFO-nachrichten, nr. 138, febr. 1968, s. 5.
8. Korrespondens, Timothy Good 1984-02-27.
9. Korrespondens, Howard Menger 1985-05-16.

Foto: Howard Menger, August Roberts.

Vid adressändring
uppges även den
gamla adressen!

MEDITATION - YOGA INTRESSERAD?

Vi kan erbjuda Dig bl a seriös litteratur, underbar rökelse, kassettband, samt fullfärgs-affischer, m m. Beställ vår Postorderkatalog (gratis).

VEDANTA SERVICE
Piksta Kloster
672 00 ÅRJÄNG
Telefon 0573/231 34

Jesus i Indien

År 1887 reste den ryske krigskorrespondenten Nicolas Notovitch till Ladakh, och 1894 publicerades på franska en bok, som redan 1896 kom på svenska under titeln "Den okända delen av Jesu levnad". Boken har ända in i vår tid vållat rabalder, även i Södkarens spalter. Nu har boken publicerats på danska under titeln *Issa. Profeten från Nazareth* (Wollesens Forlag, Odense, 1985).

I korthet påstod sig Notovitch ha funnit ett manus på tibetanska om Jesus. I detta evangelium beskrevs Jesu resor till Indien. Notovitch fick manuset översatt för sig och skrev ned det han hörde och sammanställde det sedan till ett manuskript.

Men ingen har någonsin sett det påstådda manuset. Däremot är Notovitchs beskrivning från sin resa i Ladakh som tagen på kornet. Man kan än i dag resa i Ladakh med hans bok i handen och känna igen sig. Jag har själv varit i Ladakh vid ett par tillfällen, och även andra besökare har uttryckt liknande uppfattningar.

Boken är fascinerande. Den innehåller dels reseskildringen och dels översättning- en/minnesanteckningarna som utgör evangeliet. För dem som gärna vill läsa denna numera ganska berömda skrift, finns det alltså en möjlighet att ta del av den på danska. Det är kanske inte svårare än att läsa den svenska versionen (med gammalstavning) från 1897.

Fastslås bör emellertid att så länge som inget manuskript ser dagens ljus, så länge kommer också Notovitchs fynd att ifrågasättas — vilket inte hindrar att boken är mycket läsvärd. Som baksidestexten på den här senaste utgåvan säger, kan ju varje läsare själv fälla sitt domslut.

Bertil Falk

Kroppens, och själens, dans

"All konst är själslig rörelse gestaltad till form." Orden är Bo Yin Ras och inleder Yvonne Marcus' lilla bok *Tankar kring dans* (PRM Production, 35:-). Boken vänder sig till alla med intresse för dans. Den

har en professionell layout med fina fotografier på författarinnan, bl a i fotografi.

Yvonne Marcus är dansare sedan många år och har under senare år genomgått en alldeles ny utbildning för danstereapeuter i New York-universitetets regi. Boken innehåller en rapport om denna kurs' historik och innehåll samt författarinnansegna upplevelser av kursen.

Det första kapitlet i boken vänder sig speciellt till dem som när dansardrömmar i sitt hjärta. Här finns råd, tips och upplysningar om olika studievägar — och inte minst uppmuntrande ord på vägen!

Den näst sista avdelningen i boken ger en kortfattad översikt över dansens och drams utveckling i Kina. Boken avslutas med en artikel om jazzdans, som återges i originalets skick, på engelska.

Det föreligger ett stort behov av danslitteratur på svenska och Yvonne Marcus arbetar på en mera omfattande bok om dans. Den lilla volymen "Tankar kring dans" kan nog ses som en introduktion till detta arbete, men också som en helt fristående liten antologi på temat dans.

Själv fann jag kapitlet om danstereapi mest inressant. Danstereapi är en form av psykoterapi. Rörelser är danstereapeutens redskap precis som ord är samtalstereapeutens. Tillsammans engagerar sig terapeut och patient i en rörelsedialog och skapar däri en ny dans — själens dans. Under de senaste decennierna har intresset för icke-verbal kommunikation ökat betydligt och därmed intresset för danstereapi som behandlingsmetod för psykiskt störda människor. Idag arbetar många danstereapeuter utifrån tydliga influenser från bl a Reich, Jung och Sullivan. Danstereapi är också särskilt värdefull vid behandling av autistiska barn.

Författarinnan upplevde det befriande under kursen i danstereapi att ämnet parapsykologi behandlades som en självklarhet. Människans båda hjärnhalvor och deras funktioner diskuterades och förmedlagarna ägnades mest åt övningar baserade på improvisationer och experiment (högerhalvans intressen) medan eftermiddagarna blev mera vänsterinriktade med bl a föreläsningar och diskussioner.

Jag vill gärna avsluta med ett tankvärt citat ur boken: "Våra rörelser återspeglar hur vi blev betraktade som barn, hur mycket frihet vi fick, vilka lekar vi lekte, vilka människor vi älskar, de roller vi spelar, allt det vi har lärt oss och framför allt — det vi lärt oss att dölja."

Eva Jagrell

Talmystik

Religionernas påståenden är svåra att tro på. Det är svårt att acceptera att Jesus föddes av en jungfru, som vuxen spatserade på vattnet, botade en blindfödd, dog och blev levande igen. Men det finns ju de som tror detta. Astrologins påståenden är också svåra att tro på. Det är inte lätt att acceptera att planeternas ställning på himlavalvet i födelseögonblicket utmärker en människas karaktär och öde. Men astrologin har

många anhängare. Bland det mest svår-trodda som finns är numerologin, läran att talvärdet för en människas namn och födelsedatum säger något väsentligt om hennes karaktär. Men det finns folk som tror på numerologi. Det finns o m böcker i ämnet. Den senaste på svenska är *Numerologi — ett redskap för personlighetsutveckling* av Annika Langlet, utgiven av ett förlag med namnet Akademilitteratur, vilket har tyngdpunkten i sin utgivning på böcker i samhällsvetenskap.

För att kunna tro på numerologin måste man låta bli att reflektera rationellt, eller — för att tala med Annika Langlet — inte låta logiska fördomar stänga några dörrar! Skulle numerologin mot all sannolikhet stämma, då finns givetvis ingen naturvetenskaplig förklaring till den, utan då har verkligheten mystiska samband, intelligent uttänkta, då är vi alla viktiga delar i ett meningsfullt helt, där olika mystiska tecken låter oss ana vilka vi är.

Tror man på numerologin och tycker att den stämmer på en själv, kan den nog ge livsinspiration. Men för min del ruskar jag på huvudet. Den stämmer inte särskilt bra.

SM

Sök sanningen, och om du så når fram
till helvetets portar, så klappa på!

Benjamin Höjer

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:— för 6 nr/år. Skriv gärna och
begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriks-
bergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska pali-
kanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:—

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:—

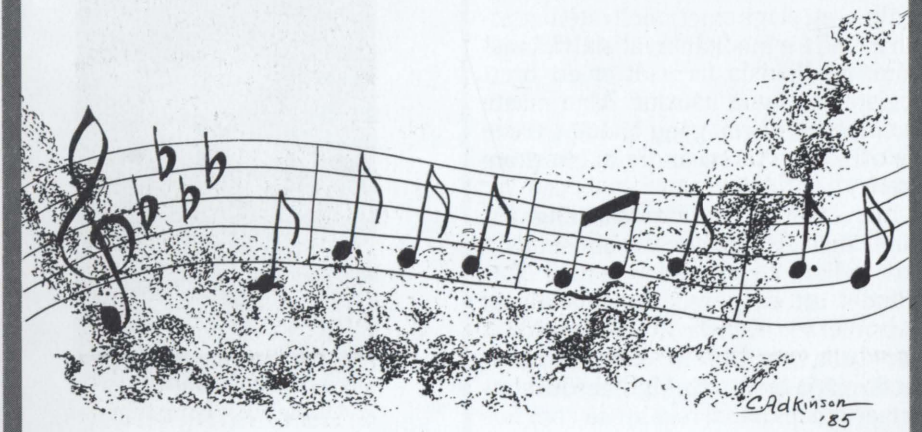
Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:—

Buddhistisk meditation

av Francis Story
32 sidor, ca 7:—

I bokhandeln eller direkt från förla-
get

I allt du gör ska du lägga in hela din själ
och vad det än är, gör det helt och fullt
i sann glädje
och kärlek
för att hedra och ära Mig.
Se hur det får den mest underbara verkan
för när allting görs
i en anda av den renaste kärlek
kan det inte annat än lyckas.

Flyt med i naturens flöde
inte emot det.
I naturen sker allt i en fulländad rytm,
ingenting är på fel tidpunkt, på fel årstid
eller på fel ställe.
Varje ting har där sin särskilda plats
allting där är på sin rätta plats.
Frid och harmoni råder
och Mitt rike har uppenbarats.

Jag leder och styr era liv helt och hållet
om ni bara låter Mig få göra det.
När ni är villiga att överlåta er helt åt Mig
utan att hålla undan någonting
då kommer ni att få allt ni behöver
på ett underbart sätt,
era liv kommer att bli överflödande rika.
Ingenting kan hejda detta flöde
för ni öppnar dess slussar
när ni överlåter er helt och hållet åt Mig.

Låt inte frukan hålla er tillbaka.
Ni har ingenting att förlora och allt att vinna.
Om ni bara ville inse detta
och lägga era liv i Mina händer!
Fulländad kärlek förjagar all fruktan.
Ni kan inte frukta Mig och älska Mig samtidigt
för kärlek och fruktan kan inte gå hand i hand.
Liksom olja och vatten är de —
de låter sig inte blandas.
Så låt all fruktan vändas i kärlek
och se hur underbart ditt liv utvecklar sig,
se hur allt faller på plats, helt fulländat.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy.
Övers. Maria Adkinson. Ill Charles Adkinson.
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation.

Vad är medkänsla?

Medkänsla är en deltagande medvetenhet om andras svårigheter och lidanden och en önskan att vara dem till hjälp — ett slags emotionell intelligens. En grund för medkänsla är självkänedom: medkänsla förutsätter ett brett register av egna känslor. Man måste exempelvis någon gång ha känt vrede för att kunna förstå andra människors vrede.

Inlevelse är en förutsättning för medkänsla. Utan inlevelse blir det bara ett kyligt konstaterande med förståndet att en person exempelvis är deprimerad. Känsla av nedstämdhet har vi alla haft. Men medkänsla kräver en förmåga att utifrån sig själv dra slutsatser om andra: förstå att så som hos mig, så ock hos andra.

Medkänsla innebär inte att man känner lika starkt som den som lider. Men det innebär alltid ett visst mått av eget obehag, egen disharmoni. Medlidandet är också ett lidande.

Medkänsla är en del av vår mänskliga natur. Den utvecklas redan under livets första år. Och den växer i allmänhet med åren. Men okänsligheten finns hela tiden hos en människa, i ett visst mått. Troligen skulle vi inte kunna leva utan en viss okänslighet. Skulle vi hela tiden känna helt och fullt med dem som lider, då skulle vi knappast kunna leva själva. Vi måste i någon mån värja oss mot lidandet, i någon mån skjuta ifrån oss världens elände. Den bristande medkänslan är ur överlevnadssynpunkt en värdefull egenskap hos oss, men medkänslan är *också* värdefull och gör *vårt liv tillsammans* lättare.

När människor reducerar okänsligheten till minsta möjliga och ökar medkänslan, då skapas ett gott samhälle.

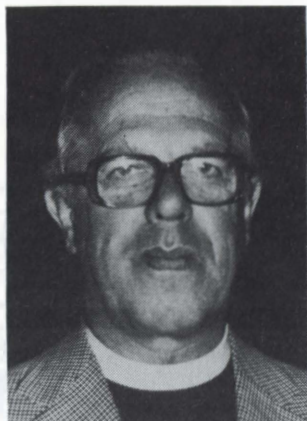
SM

Nr 8, 1985

Bertil Falk:

Ludvig Jönsson, frikristen tänkare

Alltför tidigt bortgången

SM:

David Bohm, New Age-fysiker
"Det gjorde ett starkt intryck på mig att hos denne man fanns ett oerhört mod att vara uppriktig vad än följderna kunde bli." Det säger fru Sarah Bohm

Anna C. Bornstein:

Paul Bruntons andliga testamente

Anna C. Bornstein:

Anthony Damiani 1922-1984

Örjan Björkhem:

Psykometri

Artikel nr 3 i Örjans serie

Birgitta

Smita-krishna das Brahmachari:
Genmåle till Ajitdas

Curt Berg:

Naturvetenskap och ockultism
Genmåle till K. E. Steffens

Gunnar Larson:

Steffens beskyllningar mot Blavatsky och teosofin är grundlösa

Mikael W. Gejel:

K. E. Steffens bygger på sviktande grund

Håkan Blomqvist:

På UFO-fronten
Howard Menger är en av dem som påstår sig ha kontakt med rymdmänniskor. Men det finns konstigheter i hans uppgifter.

Nils-Olof Jacobson:

Ordochter

Per Frisk:

Sökarguiden

Sven Rosén:

Profeten

Mårten Jönssons likhet med en känd parapsykolog är ingen tillfällighet — d v s vad utseendet beträffar. Givetvis existerar ingen likhet med den bekante vetenskapsmannens **metoder** — nej, bort det!

Bokrecensioner

Jesus i Indien, dans och den svår-trodda numerologin.

Eileen Caddy:

Footprints on the path

Översatt av Maria Adkinson, illustrerat av Charles Adkinson, makar boende på Findhorn.

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgratan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 125:—

Halvår 70:—

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.000:—, halvsida 600:—,
småannonser 20:— per spalt-cm, men
minst 60:—.

Värmlandstryck i Karlstad AB,
Karlstad 1985

ISSN 0038-0504